Úřední věstník
Evropské unie

CS
Řada L

2024/1252

3.5.2024

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2024/1252

ze dne 11. dubna 2024,

kterým se stanoví rámec pro zajištění bezpečných a udržitelných dodávek kritických surovin a mění nařízení (EU) č. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 a (EU) 2019/1020

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 114 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ([1]),

v souladu s řádným legislativním postupem ([2]),

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Přístup k surovinám je pro hospodářství Unie a fungování vnitřního trhu zásadní. Existuje soubor neenergetických a nezemědělských surovin, které jsou považovány za kritické vzhledem ke svému vysokému hospodářskému významu a expozici vůči vysokému riziku narušení dodávek, které je často způsobeno vysokou koncentrací dodávek z několika málo třetích zemí. Vzhledem ke klíčové úloze mnoha těchto kritických surovin při uskutečňování zelené a digitální transformace a s ohledem na jejich využití pro obranné, letecké a kosmické aplikace se poptávka po nich v nadcházejících desetiletích pravděpodobně exponenciálně zvýší. Zároveň se zvyšuje riziko narušení dodávek v souvislosti s rostoucím geopolitickým napětím a konkurencí v oblasti zdrojů. Navíc by zvýšená poptávka po kritických surovinách mohla vést k negativním environmentálním a sociálním dopadům, pokud by nebyla správně řízena.

(2) Vzhledem ke složitosti a nadnárodní povaze hodnotových řetězců kritických surovin hrozí, že nekoordinovaná vnitrostátní opatření k zajištění bezpečných a udržitelných dodávek kritických surovin naruší fungování vnitřního trhu. Kritické suroviny se často těží v určitých zemích nebo regionech v závislosti na zeměpisném rozložení příslušných zásob, přepravují se jinam k dalšímu zpracování a poté se prodávají na celém vnitřním trhu pro použití v příslušných produktech. Ve fázi zpracování se kritické suroviny často v rámci vnitřního trhu i několikrát dovážejí a vyvážejí, než dojde k jejich finálnímu použití. Stejně tak i recyklace výrobků na konci životnosti za účelem využití kritických surovin může probíhat v jiné zemi nebo regionu než tam, kde se provádí sběr odpadu, a výsledné druhotné suroviny se pak často zase vyvážejí k dalšímu zpracování a použití. Kritické suroviny jsou navíc potřebné na začátku mnoha průmyslových hodnotových řetězců a často jsou nepostradatelnými vstupy pro celou řadu strategických odvětví, včetně odvětví energie z obnovitelných zdrojů, digitálního průmyslu, letectví a kosmonautiky a odvětví obrany. Hrají proto zásadní úlohu při podpoře hospodářských činností na vnitřním trhu a narušení dodávek může mít významný přeshraniční dopad mezi členskými státy.

(3) V této souvislosti hrozí, že nekoordinovaná opatření členských států naruší hospodářskou soutěž a roztříští vnitřní trh. To se může stát například tehdy, pokud budou zavedeny rozdílné předpisy pro účastníky trhu, pokud se bude lišit míra přístupu ke sledování rizik narušení dodávek a úroveň podpory poskytované vnitrostátním projektům nebo pokud se vytvoří překážky pro přeshraniční obchod mezi členskými státy s kritickými surovinami nebo

([1]) Úř. věst. C 349, 29.9.2023, s. 142.
([2]) Postoj Evropského parlamentu ze dne 12. prosince 2023 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 18. března 2024.

souvisejícím zbožím, čímž se zkomplikuje řádné fungování vnitřního trhu. Jednotlivá opatření členských států by navíc mohla být nedostatečná k tomu, aby narušení dodávek kritických surovin účinně zabránila, nebo by mohla být při dosahování tohoto cíle méně účinná.

(4) Za účelem zajištění fungování vnitřního trhu by proto měl být vytvořen společný rámec Unie, který zajistí přístup k bezpečným a udržitelným dodávkám kritických surovin a který zachová hospodářskou odolnost Unie a otevřenou strategickou autonomii.

(5) Zaprvé by měl tento rámec definovat suroviny, které jsou považovány za strategické a kritické, a posílit odolnost dodavatelských řetězců pro tyto suroviny v Unii, mimo jiné určením a podporou některých projektů v oblasti surovin a jejích uznáním za strategické projekty (dále jen „strategické projekty“) a vyvíjením úsilí ke stimulaci technologického pokroku a účinného využívání zdrojů s cílem zmírnit očekávaný nárůst spotřeby kritických surovin v Unii. Zadruhé je nezbytné stanovit opatření k posílení schopnosti Unie monitorovat a zmírňovat stávající a budoucí rizika spojená s dodávkami. Zatřetí by měl rámec obsahovat opatření s cílem zvýšit oběhovost a udržitelnost kritických surovin spotřebovávaných v Unii.

(6) Aby bylo zajištěno, že se opatření stanovená v nařízení zaměří na nejdůležitější suroviny, měl by být vytvořen seznam strategických surovin a seznam kritických surovin. Tyto seznamy by měly být založeny na jasných metodikách, o jejichž uplatňování by Komise měla otevřeně a transparentně informovat. Tyto seznamy by rovněž měly sloužit k usměrňování a koordinaci snahy členských států přispět k dosažení cílů tohoto nařízení. Seznam strategických surovin by měl obsahovat suroviny, které mají velký strategický význam pro fungování vnitřního trhu s ohledem na jejich využití ve strategických technologiích, jež jsou základem zelené a digitální transformace, nebo pro obranné a letecké či kosmické aplikace, a které se vyznačují potenciálně značným rozdílem mezi celosvětovou nabídkou a předpokládanou poptávkou a u nichž je zvýšení produkce poměrně obtížné, například z důvodu dlouhé doby nutné k uskutečnění nových projektů zvyšujících kapacitu dodávek. S ohledem na možné technologické a hospodářské změny by měl být seznam strategických surovin pravidelně revidován a v případě potřeby aktualizován. Aby se zajistilo, že úsilí o zvýšení kapacit Unie v hodnotovém řetězci, posílení schopnosti Unie monitorovat a zmírňovat rizika narušení dodávek a zvýšení diverzifikace dodávek se zaměří na suroviny, u nichž je to nejvíce potřebné, měla by se určitá příslušná opatření vztahovat pouze na seznam strategických surovin. Členským státům by nemělo být bráněno v tom, aby si na základě svých specifických vnitrostátních potřeb sestavily doplňkové seznamy nebo aby přijímaly vhodná opatření a řídily se jimi na vnitrostátní úrovni.

(7) Seznam kritických surovin by měl obsahovat všechny strategické suroviny i všechny ostatní suroviny, které mají velký význam pro celé hospodářství Unie a u nichž existuje vysoké riziko narušení dodávek, které by mohlo narušit hospodářskou soutěž a roztříštit vnitřní trh. Kromě strategických technologií by v budoucnu mohla být vysokým rizikům narušení dodávek vystavena i jiná odvětví. S cílem zohlednit možné technologické a hospodářské změny by Komise měla v návaznosti na stávající praxi pravidelně provádět hodnocení založené na údajích o produkci, obchodu, použitích, recyklaci a náhradě širokého okruhu surovin s cílem aktualizovat seznamy strategických a kritických surovin tak, aby odrážely vývoj hospodářského významu a rizika narušení dodávek těchto surovin na vnitřním trhu. Seznam kritických surovin by měl obsahovat ty suroviny, které dosahují nebo překračují prahové hodnoty hospodářského významu i rizika narušení dodávek, aniž by byly příslušné suroviny řazeny podle kritičnosti. Toto posouzení by mělo vycházet z průměru posledních dostupných údajů za období pěti let. Opatření, která se týkají jednotného kontaktního místa, plánování, průzkumu, monitorování, oběhovosti a udržitelnosti a která jsou stanovena v tomto nařízení, by se měla vztahovat na všechny kritické suroviny.

(8) Seznamy strategických a kritických surovin by měly používat pro příslušné suroviny zavedená označení. U seznamu strategických surovin by označení měla případně uvádět stupeň rafinace, kterou surovina musí projít, aby mohla být použita pro výrobu strategických technologií. Údaje týkající se strategických a kritických surovin by měly být chápány jako odkazy na celý hodnotový řetězec těchto surovin, a to i v jejich nezpracované formě a ve všech fázích zpracování, které v daných případech vedou ke stanovené kvalitě. Zvlášť pečlivě by měl být popsán hodnotový řetězec hliníku, přičemž kromě hliníku by měl být uveden i bauxit, jakožto nejdůležitější ruda, a oxid hlinitý, jakožto meziprodukt zpracování. Strategické a kritické suroviny se v mnoha případech těží, zpracovávají nebo recyklují jako vedlejší produkty jiných hlavních procesů těžby, zpracování a recyklace. To, že mají tyto suroviny povahu vedlejších produktů, by tudíž nemělo mít vliv na jejich zařazení na seznam ani na jejich začlenění do oblasti působnosti příslušných ustanovení tohoto nařízení.

(9) Za účelem podpory provádění úkolů týkajících se rozvoje strategických projektů a jejich financování, programů průzkumu, monitorovacích kapacit nebo strategických zásob a za účelem poskytování příslušných doporučení Komisi by měla být zřízena Evropská rada pro kritické suroviny (dále jen „rada ERKS“). Rada ERKS by měla být složena ze zástupců členských států a Komise, přičemž by měla mít možnost zajistit účast i dalších stran jako pozorovatelů, zejména Evropského parlamentu. Za účelem rozvoje odborných znalostí nezbytných pro provádění některých úkolů by rada ERKS měla zřídit stálé podskupiny pro financování, přijetí veřejností, průzkum, monitorování a strategické zásoby a dále jednu podskupinu pro oběhovost, účinné využívání zdrojů a nahrazování, které by měly fungovat jako síť, sdružovaly by relevantní vnitrostátní orgány a v případě potřeby by konzultovaly s průmyslem, akademickou obcí, občanskou společností a dalšími příslušnými zúčastněnými stranami. Doporučení a stanoviska rady ERKS by měla být nezávazná, a pokud nebudou poskytnuta, nemělo by to Komisi bránit v plnění jejích úkolů podle tohoto nařízení.

(10) Je nezbytné zavést vhodná opatření k zavedení společného přístupu ke strategickým projektům v Unii, které se zabývají těžbou, zpracováním nebo recyklací strategických surovin nebo které přispívají k výrobě příslušných náhradních materiálů. Tyto strategické projekty by s podporou členských států měly přispět ke zvýšení kapacit pro zajištění bezpečných dodávek strategických surovin. K posílení jednotlivých fází hodnotového řetězce mají rovněž přispět i další opatření, zejména v oblasti průzkumu nebo oběhovosti.

(11) Má-li se snížit rostoucí riziko toho, že v Unii dojde k narušení dodávek, což by mohlo narušit hospodářskou soutěž a roztříštit vnitřní trh, měly by Komise a členské státy posílit kapacitu jednotlivých fází hodnotového řetězce strategických surovin, a přispět tak k dosažení referenčních hodnot týkajících se kapacit Unie a diverzifikace dodávek. Tyto referenční hodnoty by měly pomoci usměrnit úsilí o posílení kapacit Unie ve všech fázích hodnotového řetězce strategických surovin, včetně těžby, zpracování a recyklace, a zvýšit diverzifikaci vnějších dodávek strategických surovin. Cílem by mělo být zvýšení kapacit pro každou strategickou surovinu v každé fázi hodnotového řetězce a zároveň dosažení referenčních hodnot celkové kapacity Unie v oblasti těžby, zpracování a recyklace strategických surovin. Zaprvé by Unie měla zvýšit využívání vlastních geologických zdrojů strategických surovin a vybudovat kapacitu, která jí umožní těžit suroviny potřebné k produkci alespoň 10 % spotřeby strategických surovin v Unii. S ohledem na skutečnost, že těžební kapacita je do značné míry závislá na dostupnosti geologických zdrojů Unie, je dosažení této referenční hodnoty závislé na této dostupnosti. Zadruhé, aby se vytvořil úplný hodnotový řetězec a zabránilo se jakýmkoli překážkám ve fázi meziproduktů, měla by Unie rovněž zvýšit svou zpracovatelskou kapacitu a být schopna produkovat alespoň 40 % své roční spotřeby strategických surovin. Zatřetí se očekává, že v nadcházejících desetiletích bude možné pokrýt rostoucí podíl spotřeby strategických surovin v Unii druhotnými surovinami, což by zlepšilo bezpečnost i udržitelnost dodávek surovin v Unii. Recyklační kapacita Unie by proto měla být schopna vyprodukovat alespoň 25 % roční souhrnné spotřeby strategických surovin v Unii a Unie by měla být schopna recyklovat setrvale rychle rostoucí množství každé strategické suroviny z odpadu. Pro toky odpadů a strategické suroviny, o nichž jsou k dispozici dostatečné informace pro odhad recyklační kapacity Unie jako podílu strategických surovin obsažených v těchto tocích odpadů, by měla být stanovena dodatečná referenční hodnota, která bude z údajů o odpadu vycházet. Dosažení těchto referenčních hodnot rovněž usnadní úsilí o účinnější využívání zdrojů prostřednictvím výzkumu a inovací, nahrazování surovin, zvyšování informovanosti a dalších příslušných opatření. Tyto referenční hodnoty se vztahují k časovému horizontu roku 2030 v souladu s cíli Unie v oblasti klimatu a energetiky stanovenými v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ([3]) a s digitálními cíli stanovenými v rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2481 ([4]), které podporují. Prostřednictvím kvalitních pracovních míst, včetně rozvoje dovedností a přechodu mezi pracovními místy, se navíc budou řešit rizika na odvětvovém trhu práce a přispěje se k zajištění konkurenceschopnosti Unie. Komise a členské státy by měly rovněž podněcovat technologický pokrok a účinné využívání zdrojů s cílem zmírnit očekávaný nárůst spotřeby kritických surovin v Unii pod úroveň příslušných referenčních prognóz. V souvislosti s přípravou prováděcích opatření podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES ([5]) by Komise měla zvážit možné přispění požadavků na ekodesign k dosažení priorit Unie stanovených v tomto nařízení.

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 (evropský právní rámec pro klima) (Úř. věst. L 243, 9.7.2021, s. 1).

([4]) Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2481 ze dne 14. prosince 2022, kterým se zavádí politický program Digitální dekáda 2030 (Úř. věst. L 323, 19.12.2022, s. 4).

([5]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES ze dne 21. října 2009 o stanovení rámce pro určení požadavků na ekodesign výrobků spojených se spotřebou energie (Úř. věst. L 285, 31.10.2009, s. 10).

(12) V případě některých surovin je Unie téměř plně závislá na dodávkách z jediné země. Tato závislost vytváří vysoké riziko narušení dodávek, které by mohlo narušit hospodářskou soutěž a roztříštit vnitřní trh. Za účelem omezení tohoto potenciálního rizika a zvýšení hospodářské odolnosti Unie je třeba usilovat o to, aby do roku 2030 nebyla Unie závislá na jediné třetí zemi v případě více než 65 % dodávek jakékoliv strategické suroviny v nezpracovaném stavu a v jakékoli fázi zpracování, přičemž je třeba věnovat zvláštní pozornost zemím, s nimiž Unie uzavřela strategické partnerství, dohodu o volném obchodu nebo jiné formy spolupráce v oblasti surovin, neboť poskytují větší záruky, pokud jde o rizika narušení dodávek.

(13) S cílem zajistit včasné splnění referenčních hodnot by měla Komise s pomocí rady ERKS sledovat pokrok při plnění referenčních hodnot a při snižování poptávky a podávat o něm zprávy. Pokud je vykázaný pokrok při plnění referenčních hodnot a snižování poptávky celkově nedostatečný, měla by Komise posoudit proveditelnost a přiměřenost dodatečných opatření. Nedostatečný pokrok pouze u jedné strategické suroviny nebo malé skupiny strategických surovin by v zásadě neměl vyvolat potřebu dalšího úsilí Unie.

(14) Komise by měla s podporou rady ERKS určit projekty v Unii, v jejichž rámci se plánuje zahájit nebo rozšířit těžbu, zpracování nebo recyklaci strategických surovin nebo výrobu a rozsáhlejší zavádění materiálů, které mohou strategické suroviny ve strategických technologiích nahradit, s cílem uznat tyto projekty za strategické projekty. Účinná podpora strategických projektů má potenciál zlepšit přístup ke strategickým surovinám pro navazující odvětví a vytvořit hospodářské příležitosti v celém hodnotovém řetězci, včetně malých a středních podniků, a přispět k vytváření pracovních míst. S cílem zajistit rozvoj strategických projektů v celé Unii by proto tyto projekty měly využívat zjednodušené a předvídatelné povolovací postupy a podporu při získávání přístupu k financování. Tato opatření by rovněž mohla vést ke zlepšení ostatních povolovacích postupů a přístupu k financování projektů souvisejících s kritickými nebo jinými surovinami. Aby bylo možné podporu zaměřit a zajistit její přidanou hodnotu, měly by být projekty před získáním této podpory posouzeny podle určitého souboru kritérií. Způsobilé pro tuto podporu by měly být i projekty, kde jsou strategické suroviny vedlejším produktem, včetně vedlejších produktů ze železného šrotu, pokud splňují všechna příslušná kritéria. Mají-li být projekty v Unii uznány za strategické, měly by posilovat bezpečnost dodávek strategických surovin v Unii. Měly by být rovněž dostatečně technicky proveditelné, a to i pokud jde o očekávaný objem strategických surovin nebo náhradních materiálů, o nějž zvýší kapacitu Unie, což se ovšem netýká materiálů vyrobených pro výzkumné účely; Projekty by navíc měly být uskutečňovány ekologicky a sociálně udržitelným způsobem a měly by poskytovat přeshraniční výhody přesahující hranice dotčeného členského státu, včetně efektu přelévání směrem dolů v hodnotovém řetězci. Pokud Komise vyhodnotí, že jsou tato kritéria splněna, měla by uznání za strategický projekt zveřejnit ve svém rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že rychlé uznání je klíčové pro účinnou podporu bezpečnosti dodávek v Unii, měl by postup posuzování být nadále zjednodušený a neměl by být příliš zatěžující.

(15) Při posuzování toho, zda projekt ve třetí zemi nebo v zámořské zemi či území (dále jen „ZZÚ“) přispívá k bezpečnosti dodávek v Unii, by měl být zejména zohledněn status ZZÚ podle práva Unie. ZZÚ mohou přispět k bezpečnému přístupu Unie k udržitelným dodávkám strategických a kritických surovin, a to zejména v rámci strategických partnerství.

(16) Komise by měla s podporou rady ERKS určit strategické projekty ve třetích zemích nebo ZZÚ, v jejich rámci se plánuje zahájit nebo rozšířit těžbu, zpracování nebo recyklaci strategických surovin nebo výrobu materiálů, které mohou strategické suroviny ve strategických technologiích nahradit. Aby bylo zajištěno účinné uskutečňování těchto strategických projektů, měly by mít lepší přístup k financování, například na základě přístupu k mechanismům snižování rizik pro investice. Aby byla zajištěna jejich přidaná hodnota, měly by být projekty posuzovány podle určitého souboru kritérií. Stejně jako strategické projekty v Unii by i strategické projekty ve třetích zemích měly posílit bezpečnost dodávek strategických surovin v Unii a měly by být dostatečně technicky proveditelné. Strategické projekty v Unii i strategické projekty ve třetích zemích nebo ZZÚ by měly splňovat stejnou úroveň sociální a environmentální udržitelnosti. Aby se projekt stal strategickým projektem na rozvíjejícím se trhu nebo v rozvojové ekonomice, měl by být oboustranně výhodný pro Unii i pro zúčastněnou třetí zemi a měl by v této zemi přinášet přidanou hodnotu, přičemž je třeba zohlednit i jeho soulad se společnou obchodní politikou Unie. Tato hodnota může být odvozena z příspěvku projektu k více než jedné fázi hodnotového řetězce, jakož i z dosažení širších hospodářských a sociálních přínosů projektu, včetně vytvoření pracovních míst v souladu s mezinárodními normami. Pokud Komise vyhodnotí, že jsou tato kritéria splněna, měla by uznání za strategický projekt zveřejnit prostřednictvím rozhodnutí.

(17) Aby byla zajištěna udržitelnost zvýšené produkce kritických surovin, měly by být nové projekty v oblasti kritických surovin plánovány a uskutečňovány udržitelným způsobem s ohledem na všechny aspekty udržitelnosti zdůrazněné ve zprávě Komise ze dne 11. září 2021 nazvané „Zásady EU pro udržitelné suroviny“, včetně zajištění ochrany životního prostředí, prevence a minimalizace sociálně nepříznivých dopadů prostřednictvím používání sociálně udržitelných postupů, mezi něž patří dodržování lidských práv, například práv žen, a transparentních obchodních postupů. Projekty by rovněž měly zajistit spolupráci v dobré víře a komplexní a nestranně vedené konzultace s příslušnými zainteresovanými stranami, jako jsou místní komunity a původní obyvatelé. Zvláštní pozornost by měla být věnována dodržování lidských práv v případech, kdy projekt může vést k přesídlení obyvatel. Aby měli předkladatelé projektů k dispozici jasný a účinný způsob, jak toto kritérium splnit, mělo by se za dostačující považovat dodržování příslušných právních předpisů Unie nebo vnitrostátních právních předpisů, případně mezinárodních norem, pokynů a zásad nebo účast v systému certifikace uznaném podle tohoto nařízení.

(18) V souladu se zásadou předběžné opatrnosti by Komise neměla uznat projekty hlubinné těžby za strategické projekty předtím, než budou dostatečně prozkoumány dopady hlubinné těžby na mořské prostředí, biologickou rozmanitost a lidskou činnost, budou pochopena rizika a technologie a provozní postupy budou schopny prokázat, že životní prostředí není vážně poškozeno.

(19) Každý předkladatel projektu v oblasti strategických surovin by měl mít možnost požádat Komisi o uznání svého projektu za strategický projekt. Žádost by měla obsahovat příslušné dokumenty a doklady týkající se kritérií. Pro lepší posouzení sociální, environmentální a ekonomické životaschopnosti, proveditelnosti projektu a rovněž úrovně důvěry v souvislosti s odhady by měl předkladatel projektu rovněž poskytnout klasifikaci projektu podle Rámcové klasifikace OSN pro zdroje. Aby bylo možné tuto klasifikaci objektivně ověřit, měl by ji předkladatel projektu doložit příslušnými doklady. K žádosti by měl být rovněž přiložen harmonogram projektu, aby bylo možné odhadnout, kdy bude projekt moci přispět k dosažení referenčních hodnot pro domácí kapacitu nebo diverzifikaci. Vzhledem k tomu, že pro účinné uskutečnění těžebních projektů má zásadní význam jejich přijetí veřejností, měl by předkladatel projektu rovněž předložit plán obsahující opatření, která toto přijetí veřejností usnadní. Zvláštní pozornost by měla být věnována sociálním partnerům, občanské společnosti a subjektům dohledu. Předkladatel projektu by měl rovněž poskytnout podnikatelský plán obsahující informace o finanční životaschopnosti projektu a přehled již zajištěného financování a informace o vlastnické struktuře a uzavřených dohodách o odběru, jakož i odhady možného vytváření pracovních míst a potřeb projektu, pokud jde o kvalifikovanou pracovní sílu, včetně prohlubování dovedností a změny kvalifikace. S cílem harmonizovat postup podávání žádostí by měla Komise poskytnout pro žádosti jednotnou šablonu.

(20) Žádosti týkající se projektů, které by mohly mít dopad na původní obyvatele, by měly obsahovat plán opatření zaměřených na smysluplné konzultace s dotčenými původními obyvateli, prevenci a minimalizaci negativních dopadů na tyto původní obyvatele a případně jejich přiměřené odškodnění. Pokud tyto záležitosti řeší vnitrostátní právní předpisy, které se na daný projekt vztahují, může plán namísto toho popisovat tato opatření. U projektů týkajících se těžby ve třetích zemích, na něž se nevztahuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/21/ES ([6]), by předkladatel projektu měl rovněž předložit plán na zlepšení stavu životního prostředí dotčených lokalit po ukončení těžby. Pokud se projekt nachází v chráněné oblasti, měl by předkladatel projektu posoudit technicky vhodné alternativní lokality a v plánu je popsat, včetně důvodů, proč nejsou pro projekt považovány za vhodné.

(21) Aby měl tento proces určitou strukturu, měla by Komise pořádat otevřené výběrové řízení s pravidelnými termíny uzávěrky podle dat zasedání rady, v němž budou předkladatelé projektů moci o uznání strategických projektů žádat. Postupy pro předkladatele strategických projektů by měly být přehledné, a proto by měla Komise pro své rozhodnutí o tom, zda označí projekt za strategický, dodržet určitou lhůtu. Za účelem vyřízení obzvláště složitých případů nebo vysokého počtu žádostí k určitému datu uzávěrky by měla mít Komise možnost tuto lhůtu jednou prodloužit. Své posouzení žádostí by měla sdílet s radou ERKS před jejím zasedáním a její stanovisko by měla zohlednit ve svém rozhodnutí o uznání strategického projektu.

(22) Vzhledem k tomu, že pro zajištění účinného uskutečnění strategického projektu je nezbytná spolupráce členského státu, na jehož území bude prováděn, měl by mít tento členský stát právo vznést námitku, a zabránit tak tomu, aby byl projekt uznán za strategický proti vůli tohoto členského státu. Pokud tak příslušný členský stát učiní, měl by své odmítnutí odůvodnit s odkazem na kritéria stanovená v tomto nařízení. Podobně by Unie neměla uznat projekt za

([6]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/21/ES ze dne 15. března 2006 o nakládání s odpady z těžebního průmyslu a o změně směrnice 2004/35/ES (Úř. věst. L 102, 11.4.2006, s. 15).

strategický, pokud má být uskutečňován třetí zemí, proti vůli její vlády, a proto by tento status neměla udělit, pokud vláda třetí země vznese námitky.

(23) S cílem zabránit zneužití statusu strategického projektu by měla být Komise oprávněna odejmout uznání určitého strategického projektu s odůvodněním po konzultaci s radou ERKS a odpovědným předkladatelem projektu, pokud tento strategický projekt již podmínky nesplňuje nebo pokud bylo jeho uznání založeno na žádosti obsahující nesprávné informace, které byly pro posouzení kritérií výběru podstatné. Za účelem podpory dlouhodobých investic a zajištění právní předvídatelnosti by si měl strategický projekt v případě aktualizace seznamu strategických surovin v příloze zachovat svůj status po přiměřenou dobu po odnětí.

(24) Vzhledem k významu strategických projektů pro zajištění bezpečnosti dodávek strategických surovin a fungování vnitřního trhu by tyto projekty měly být považovány za projekty ve veřejném zájmu. Zajištění bezpečnosti dodávek strategických surovin má zásadní význam pro úspěch zelené a digitální transformace, jakož i pro odolnost odvětví obrany a letectví a kosmonautiky. S cílem přispět k bezpečnosti dodávek strategických surovin v Unii by členské státy měly mít možnost poskytnout podporu v rámci vnitrostátních povolovacích postupů s cílem urychlit uskutečňování strategických projektů v souladu s právem Unie.

(25) Vnitrostátní povolovací postup zajišťuje, aby projekty v oblasti kritických surovin byly bezpečné a splňovaly environmentální, sociální a bezpečnostní požadavky. Právo Unie v oblasti životního prostředí stanoví společné podmínky pro obsah vnitrostátního povolovacího postupu, čímž zajišťuje vysokou úroveň ochrany životního prostředí a umožňuje udržitelné využívání možností Unie v rámci hodnotového řetězce surovin. Uznáním za strategický projekt by proto neměly být dotčeny žádné platné podmínky pro povolení příslušných projektů, včetně podmínek stanovených ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ([7]), směrnici Rady 92/43/EHS ([8]), směrnici Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ([9]), směrnici Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ([10]), směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES ([11]), směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ([12]) a směrnici 2006/21/ES.

(26) Zároveň nepředvídatelnost, složitost a někdy i přílišná délka vnitrostátních povolovacích postupů podkopávají investiční jistotu potřebnou pro účinný rozvoj projektů v oblasti strategických surovin. Struktura a délka povolovacího postupu pro příslušné projekty se rovněž může v jednotlivých členských státech značně lišit. Za účelem zajištění a urychlení účinného uskutečňování strategických projektů by na ně proto členské státy měly uplatňovat zjednodušené a předvídatelné povolovací postupy. Za tímto účelem by strategické projekty měly mít přidělen „prioritní status“ na vnitrostátní úrovni, aby se zajistilo jejich rychlé administrativní zpracování a aby byl zajištěn bezodkladný režim ve všech soudních řízeních a postupech řešení sporů, které se jich týkají. Toto nařízení by nemělo příslušným orgánům bránit v tom, aby zefektivnily povolování jiných projektů v hodnotovém řetězci kritických surovin, které nejsou strategickými projekty.

(27) Vzhledem k jejich úloze při zajišťování bezpečnosti dodávek strategických surovin v Unii a jejich přínosu k otevřené strategické autonomii Unie a k zelené a digitální transformaci by měl odpovědný povolovací orgán považovat strategické projekty za projekty ve veřejném zájmu. Mělo by být možné povolit strategické projekty, které mají nepříznivý dopad na životní prostředí a spadají do oblasti působnosti směrnic 2000/60/ES, 92/43/EHS či 2009/147/ES nebo legislativních aktů Unie o obnově pozemních, pobřežních a sladkovodních ekosystémů, pokud odpovědný povolovací orgán na základě individuálního posouzení dojde k závěru, že veřejný zájem, kterému projekt slouží, převažuje nad těmito dopady, a to za předpokladu, že jsou splněny všechny příslušné podmínky stanovené v uvedených právních aktech. Individuální posouzení by mělo náležitě zohlednit geologickou specifičnost míst těžby, která omezuje rozhodování o umístění z důvodu neexistence jiných možností pro umístění těžby.

([7]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. L 26, 28.1.2012, s. 1).

([8]) Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7).

([9]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. L 327, 22.12.2000, s. 1).

([10]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění) (Úř. věst. L 334, 17.12.2010, s. 17).

([11]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES ze dne 21. dubna 2004 o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí (Úř. věst. L 143, 30.4.2004, s. 56).

([12]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 20, 26.1.2010, s. 7).

(28) Za účelem snížení složitosti a zvýšení účinnosti a transparentnosti povolovacího postupu by předkladatelé projektů v oblasti kritických surovin měli mít možnost se obracet na jednotné kontaktní místo, které je odpovědné za usnadnění a koordinaci celého povolovacího postupu. Za tímto účelem by členské státy měly zřídit nebo určit jedno nebo vícero kontaktních míst a zároveň zajistit, aby se předkladatelé projektů obraceli pouze na jedno z nich. Členské státy by měly samy rozhodnout, zda bude jednotné kontaktní místo rovněž orgánem, který přijímá rozhodnutí o povolení. Aby bylo zajištěno účinné plnění povinností členských států, měly by poskytnout svým jednotným kontaktním místům dostatečný personál a zdroje. Kromě toho by měl mít předkladatel projektu možnost kontaktovat v rámci jednotného kontaktního místa příslušný administrativní útvar, jehož dostupnost by měla být zajištěna.

(29) Členské státy by měly samy s ohledem na svou vnitřní organizaci rozhodnout, zda zřídí nebo určí svá jednotná kontaktní místa na místní, regionální nebo celostátní úrovni nebo na jakékoli jiné odpovídající správní úrovni. Kromě toho by členské státy měly mít možnost na správní úrovni, kterou si zvolily, zřídit nebo určit různá jednotná kontaktní místa s konkrétní kompetencí pro různé fáze hodnotového řetězce, s nimiž jsou projekty v oblasti kritických surovin spojeny, tj. těžbu, zpracování nebo recyklaci. Předkladatelé projektů by zároveň měli být schopni snadno zjistit, které jednotné kontaktní místo je pro jejich projekt příslušné. Za tímto účelem by členské státy měly zajistit, aby v zeměpisné oblasti odpovídající správní úrovni, na níž se rozhodly své jednotné kontaktní místo nebo svá jednotná kontaktní místa zřídit nebo určit, byly projekty související s jednou konkrétní fází hodnotového řetězce v kompetenci pouze jednoho jednotného kontaktního místa. Vzhledem k tomu, že mnoho projektů v oblasti kritických surovin zahrnuje více než jednu fázi hodnotového řetězce, měly by členské státy zajistit, aby jednotné kontaktní místo bylo pro tyto projekty včas určeno, čímž se zabrání nejasnostem.

(30) S cílem zajistit jasnost ohledně statusu strategických projektů, jimž jsou udělována povolení, a omezit účinnost případných zneužívajících soudních sporů a zároveň neohrozit účinný soudní přezkum by členské státy měly zajistit, aby se veškeré spory týkající se povolovacího postupu pro strategické projekty vyřešily včas. Za tímto účelem by členské státy měly zajistit, aby žadatelé a předkladatelé projektů měli přístup k jednoduchým postupům řešení sporů a aby strategickým projektům bylo přiznáno naléhavé zacházení ve všech soudních řízeních a postupech řešení sporů, které se těchto projektů týkají, pokud a nakolik vnitrostátní předpisy takové zrychlené řízení umožňují.

(31) S cílem umožnit občanům a podnikům přímo využívat výhod vnitřního trhu bez zbytečné další administrativní zátěže stanoví nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1724 ([13]), kterým byla zřízena jednotná digitální brána, obecná pravidla pro online poskytování informací, postupů a asistenčních služeb významných pro fungování vnitřního trhu. Požadavky na informace a postupy, na které se vztahuje toto nařízení, by měly být v souladu s požadavky nařízení (EU) 2018/1724. Zejména by mělo být zajištěno, aby předkladatelé strategických projektů měli přístup ke všem postupům souvisejícím s povolovacím postupem a mohli je dokončit plně online v souladu s čl. 6 odst. 1 a přílohou II nařízení (EU) 2018/1724.

(32) S cílem poskytnout předkladatelům projektů a dalším investorům jistotu a jasnost potřebnou pro zlepšení rozvoje strategických projektů by členské státy měly zajistit, aby doba trvání povolovacího postupu v souvislosti s těmito projekty nepřekročila stanovené lhůty. U strategických projektů, které zahrnují pouze zpracování nebo recyklaci, by doba trvání povolovacího postupu neměla překročit 15 měsíců. Avšak u strategických projektů, které zahrnují těžbu, by doba trvání povolovacího postupu neměla s ohledem na složitost a rozsah možných dopadů překročit 27 měsíců. Za vypracování dokumentace vlivů záměru na životní prostředí podle směrnice 2011/92/EU však odpovídá předkladatel projektu a nemělo by být zahrnuto do lhůt, jimiž jsou členské státy vázány. Za tímto účelem by jednotné kontaktní místo mělo oznámit datum, do kterého musí předkladatel projektu dokumentaci vlivů záměru na životní prostředí předložit, přičemž období mezi tímto oznámeným datem a faktickým předložením dokumentace by nemělo být do lhůty započítáno. Stejná zásada by měla platit, pokud jednotné kontaktní místo po požadovaných konzultacích oznámí předkladateli projektu možnost předložit dodatečné informace, jimiž by dokumentaci vlivů záměru na životní prostředí doplnil. Ve výjimečných případech souvisejících s povahou, složitostí, umístěním nebo rozsahem navrhovaného projektu by členské státy měly mít možnost lhůty prodloužit. Tyto výjimečné případy by mohly zahrnovat nepředvídané okolnosti, které vyžadují doplnění nebo dokončení posouzení vlivů na životní prostředí v souvislosti s projektem.

([13]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1724 ze dne 2. října 2018, kterým se zřizuje jednotná digitální brána pro poskytování přístupu k informacím, postupům a k asistenčním službám a službám pro řešení problémů a kterým se mění nařízení (EU) č. 1024/2012 (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 1).

(33) Členské státy by měly zajistit, aby odpovědné orgány měly dostatečné zdroje a personál, aby tyto orgány mohly účinně dodržet lhůty, které jim byly uloženy. Prostřednictvím Nástroje pro technickou podporu zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/240 ([14]) by měla Komise členské státy na základě jejich žádosti podporovat při navrhování, rozvoji a provádění reforem, včetně posilování správní kapacity související s vnitrostátním povolovacím postupem, například pokud jde o jednotná kontaktní místa.

(34) Posouzení vlivů na životní prostředí a environmentální povolení vyžadovaná právem Unie, včetně posouzení vlivů na vodu, půdu, přírodní stanoviště a ptáky, jsou nedílnou součástí povolovacího postupu pro projekt v oblasti surovin a nezbytnou zárukou, která zajišťuje, že se předejde negativním vlivům na životní prostředí nebo že tyto vlivy budou minimalizovány. Aby však bylo zajištěno, že povolovací postup pro strategické projekty bude předvídatelný a včasný, měly by být využity všechny možnosti zefektivnění požadovaných posouzení a povolení, aniž by se přitom snížila úroveň ochrany životního prostředí nebo kvalita posouzení. Za tímto účelem by mělo být zajištěno, aby byla potřebná posouzení koordinována prostřednictvím společného nebo koordinovaného postupu, aby se zabránilo zbytečnému překrývání. Mimoto by mělo být zajištěno, aby se předkladatelé projektů a odpovědné orgány výslovně dohodli na rozsahu koordinovaného posouzení již před jeho provedením s cílem předejít zbytečným následným opatřením. V neposlední řadě by předkladatelé projektů měli mít možnost spolupracovat s jediným orgánem pro účely tohoto společného nebo koordinovaného postupu.

(35) Zavádění projektů v oblasti kritických surovin mohou bránit konflikty spojené s využíváním půdy. Dobře navržené plány, včetně územních plánů a zónování, které zohledňují možnosti uskutečnění projektů v oblasti kritických surovin a jejichž možné dopady na životní prostředí se posuzují, mohou pomoci vyvážit veřejné statky a zájmy, snížit riziko konfliktů a urychlit udržitelné zavádění projektů v oblasti kritických surovin v Unii. Odpovědné celostátní, regionální a místní orgány by proto měly při vypracování příslušných plánů zvážit zahrnutí ustanovení pro projekty v oblasti kritických surovin. Požadavky na posouzení potenciálních dopadů těchto plánů na životní prostředí ani požadovaná kvalita těchto posouzení tím nejsou dotčeny.

(36) Projekty v oblasti kritických surovin se v Unii často potýkají s obtížemi z hlediska přístupu k financování. Trhy s kritickými surovinami se často vyznačují vysokou volatilitou cen, časovou náročností projektů, vysokou koncentrací a neprůhledností. Financování tohoto odvětví navíc vyžaduje vysokou úroveň odborných znalostí, které finančním institucím často chybí. S cílem vypořádat se s těmito faktory a přispět k zajištění stabilních a spolehlivých dodávek strategických surovin by členské státy a Komise měly pomáhat s přístupem k financování a k administrativní podpoře.

(37) Silný evropský hodnotový řetězec je nezbytný k zabezpečení dodávek a fungování vnitřního trhu a zvýšení kapacit lze dosáhnout pouze pomocí odpovídajících finančních prostředků, z nichž část by mohla být čerpána ze stávajících fondů Unie. Projekty v oblasti kritických surovin, včetně strategických projektů, by mohly být způsobilé pro podporu z těchto fondů, budou-li splněny požadavky příslušných programů, například pokud jde o zeměpisnou polohu, životní prostředí nebo jejich přínos k inovacím. Příslušné fondy zahrnují programy politiky soudržnosti, jako je Evropský fond pro regionální rozvoj, zřízený nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1058 ([15]), díky jehož grantům na podporu regionální soudržnosti mohou malé a střední podniky rozvíjet inovativní projekty, například v souvislosti se snižováním spotřeby energie při zpracovávání surovin. Fond pro spravedlivou transformaci, zřízený nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1056 ([16]), by mohl být rovněž použit na podporu tohoto typu projektů, pokud přispívají ke snížení sociálních a hospodářských nákladů spojených se zelenou transformací.Kromě toho by mělo být možné čerpat na podporu projektů týkajících se například recyklace nebo využití surovin prostředky z Nástroje pro oživení a odolnost, zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ([17]), zejména z jeho kapitoly RePowerEU, která se zaměřuje na energetickou bezpečnost a diverzifikaci dodávek energie. Inovační fond, zřízený směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ([18]),

([14]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/240 ze dne 10. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro technickou podporu (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 1).

([15]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1058 ze dne 24. června 2021 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o Fondu soudržnosti (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 60).

([16]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1056 ze dne 24. června 2021, kterým se zřizuje Fond pro spravedlivou transformaci (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 1).

([17]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

([18]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii a o změně směrnice Rady 96/61/ES (Úř. věst. L 275, 25.10.2003, s. 32).

jehož cílem je zejména dostat čisté a inovativní technologie na trh, by mohl poskytovat granty mimo jiné projektům zaměřeným na rozvoj recyklační kapacity u surovin souvisejících s nízkouhlíkovými technologiemi. Stěžejním programem Unie na podporu investic je program InvestEU, zřízený nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/523 ([19]), který se zaměřuje na podporu zelené a digitální transformace poskytováním finančních prostředků a technické pomoci. Využíváním mechanismů kombinování zdrojů přispívá InvestEU k přilákání dalšího veřejného a soukromého kapitálu. Komise bude ve spolupráci s prováděcími partnery InvestEU zvyšovat podporu příslušných projektů a investice do nich v souladu se společnými cíli stanovenými v nařízení (EU) 2021/523 a v tomto nařízení. Projekty ve třetích zemích, které přispívají k diverzifikaci dodávek v Unii, by mohly být podporovány z příslušných fondů, jako je nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci a Evropský fond pro udržitelný rozvoj plus, zřízený nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/947 ([20]).

(38) S cílem překonat omezení současného často roztříštěného úsilí v oblasti veřejných a soukromých investic a usnadnit integraci a návratnost investic by Komise, členské státy a podpůrné banky měly lépe koordinovat stávající programy financování na úrovni Unie a na vnitrostátní úrovni a vytvářet mezi nimi součinnost a rovněž zajistit lepší koordinaci a spolupráci s průmyslem a klíčovými zúčastněnými stranami ze soukromého sektoru. Za tímto účelem by měla být zřízena specializovaná podskupina rady ERKS sdružující odborníky z členských států a Komise, jakož i z příslušných veřejných finančních institucí. Tato podskupina by měla projednat individuální potřeby financování strategických projektů a jejich stávající možnosti získávání finančních prostředků s cílem navrhnout předkladatelům projektů, jak nejlépe získat přístup ke stávajícím možnostem financování. Při projednávání a vydávání doporučení pro financování strategických projektů ve třetích zemích by rada ERKS měla zohlednit zejména strategii Global Gateway stanovenou ve společném sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 1. prosince 2021 nazvaném „Global Gateway“.

(39) Zásadní jsou soukromé investice podniků, finančních investorů a odběratelů. Tam, kde samotné soukromé investice nestačí, může být pro účinné zavádění projektů v hodnotovém řetězci kritických surovin nutná veřejná podpora, například ve formě záruk, půjček nebo kapitálových a kvazikapitálových investic. Tato veřejná podpora může mít podobu státní podpory. Taková státní podpora by měla mít motivační účinek a musí být nezbytná, vhodná a přiměřená. Stávající pokyny týkající se státní podpory, které byly nedávno podrobeny důkladné revizi v souladu s cíli souběžné transformace, poskytují za určitých podmínek široké možnosti podpory investic v rámci hodnotového řetězce kritických surovin.

(40) Veřejná podpora se využívá k tomu, aby úměrným způsobem řešila konkrétní zjištěná selhání trhu nebo nepříznivé investiční situace, a akce by neměly zdvojovat ani vytěsňovat soukromé financování nebo narušovat hospodářskou soutěž na vnitřním trhu. Akce by měly mít pro Unii jasnou přidanou hodnotu.

(41) Kolísavé ceny některých strategických surovin, které jsou ještě umocněny omezenými možnostmi jejich zajištění na termínových trzích, vytvářejí překážku pro předkladatele projektů při zajišťování financování projektů strategických surovin i pro následné spotřebitele, kteří si přejí zajistit stabilní a předvídatelné ceny klíčových vstupů. Ve snaze snížit nejistotu ohledně budoucích cen strategických surovin, a tím omezit riziko narušení dodávek a zajistit fungování vnitřního trhu, je nutné stanovit systém, který umožní odběratelům, kteří mají zájem, i předkladatelům strategických projektů uvést své nabídky na nákup nebo prodej a zajistit jejich kontakt, pokud jsou příslušné nabídky potenciálně slučitelné.

([19]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/523 ze dne 24. března 2021, kterým se zavádí Program InvestEU a mění nařízení (EU) 2015/1017 (Úř. věst. L 107, 26.3.2021, s. 30).

([20]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/947 ze dne 9. června 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa, mění a zrušuje rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 466/2014/EU a zrušují nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1601 a nařízení Rady (ES, Euratom) č. 480/2009 (Úř. věst. L 209, 14.6.2021, s. 1).

(42) Stávající znalosti výskytu surovin v Unii a jeho zmapování pocházejí z doby, kdy zajištění dodávek kritických surovin pro vývoj strategických technologií nebylo prioritou. Nedostatek aktuálních geologických informací o kritických surovinách v Unii by mohl ohrozit rozvoj těžebních projektů, a tím oslabit úsilí o snížení rizika narušení dodávek a zajištění fungování vnitřního trhu. Za účelem získání a aktualizace informací o výskytu kritických surovin by členské státy měly, je-li to vzhledem ke geologickým podmínkám relevantní, vypracovat vnitrostátní programy mapování pro obecný průzkum kritických surovin a hlavních nerostných surovin, které jsou těženy zároveň s nimi. To by mělo zahrnovat např. tato opatření: geologické mapování, geochemické kampaně, geovědní průzkumy, jakož i přepracování stávajících souborů geovědních údajů. Pravděpodobnost lokalizace nových ložisek se tím zvýší, což by mělo do průzkumu zase přilákat nové investice. V rámci programů průzkumu by mělo být rovněž zváženo uplatnění nových průzkumných metod, které umožňují zjistit výskyt surovin ve větší hloubce než konvenční techniky. S cílem usnadnit rozvoj těžebních projektů by členské státy měly zpřístupnit veřejnosti určité základní informace získané během příslušného vnitrostátního programu průzkumu, případně s využitím rámce infrastruktury pro prostorové informace zřízené směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2007/2/ES ([21]), přičemž podrobnější informace by měly podávat na vyžádání. Komise by měla mít možnost vydávat pokyny na podporu harmonizovaného formátu programů průzkumu.

(43) Kosmická data a služby odvozené z pozorování Země mohou podpořit úsilí o udržitelné hodnotové řetězce kritických surovin tím, že poskytují nepřetržitý tok informací, které by mohly být užitečné pro činnosti, jako je monitorování a správa těžebních oblastí, posuzování environmentálních a socioekonomických dopadů nebo průzkum nerostných zdrojů. Vzhledem k tomu, že pozorování Země může poskytnout údaje i o odlehlých a nepřístupných oblastech, měly by je členské státy v co největší míře zohlednit při vypracovávání a provádění svých vnitrostátních programů průzkumu.

(44) Ačkoli je posílení hodnotového řetězce kritických surovin v Unii nezbytné pro zajištění větší bezpečnosti dodávek, zůstanou dodavatelské řetězce kritických surovin celosvětové a budou nadále vystaveny vnějším faktorům. Nedávné nebo probíhající události od krize COVID-19 až po nevyprovokovanou a neodůvodněnou vojenskou agresi proti Ukrajině zdůraznily zranitelnost některých dodavatelských řetězců Unie vůči narušení. S cílem zajistit, aby byl průmysl Unie a členských států schopen předvídat narušení dodávek a byl připraven čelit jejich důsledkům, by měla být vypracována opatření za účelem posílení monitorovací kapacity, koordinace strategických zásob a posílení připravenosti podniků.

(45) Členské státy nemají stejnou kapacitu, pokud jde o informovanost o rizicích a jejich předvídání, a ne všechny členské státy vytvořily specializované struktury, které monitorují dodavatelské řetězce kritických surovin a mohly by informovat společnosti o možných rizicích narušení dodávek. Podobně platí, že ačkoli některé společnosti již do monitorování svých dodavatelských řetězců investovaly, jiné na to nemají dostatečnou kapacitu. Vzhledem k celosvětovému rozměru dodavatelských řetězců kritických surovin a jejich složitosti by proto Komise měla vytvořit specializovaný monitorovací přehled, který by vyhodnocoval rizika narušení dodávek kritických surovin, a zajistit dostupnost shromážděných informací pro orgány veřejné moci a soukromé subjekty, čímž by se zvýšila součinnost mezi členskými státy. Aby bylo zajištěno, že hodnotové řetězce v Unii jsou dostatečně připraveny na to, že by dodávky mohly být například v důsledku geopolitických konfliktů narušeny, což by mohlo narušit hospodářskou soutěž a roztříštit vnitřní trh, měla by Komise provést zátěžové testy, které posoudí zranitelnost dodavatelských řetězců strategických surovin a jejich expozici vůči rizikům narušení dodávek. Členské státy by k tomu měly přispět tím, že tyto zátěžové testy pokud možno provedou prostřednictvím svých vnitrostátních orgánů v oblasti dodávek a informací, které se zabývají kritickými surovinami. Rada ERKS by měla zajistit koordinaci provádění zátěžových testů Komisí a členskými státy. Pokud požadovaný zátěžový test dané strategické suroviny není schopen provést žádný členský stát, měla by jej provést Komise sama. Komise by měla rovněž navrhnout možné strategie, které mohou orgány veřejné moci a soukromé subjekty uplatnit za účelem zmírnění rizik narušení dodávek, například vytvořením strategických zásob nebo další diverzifikací jejich dodávek. Za účelem shromažďování informací potřebných k provádění opatření v oblasti monitorování a zátěžových testů by Komise měla koordinovat svou činnost s příslušnou stálou podskupinou rady ERKS, přičemž členské státy by měly určit a monitorovat klíčové účastníky trhu.

(46) Důležitým nástrojem pro zmírnění narušení dodávek, zejména surovin, jsou strategické zásoby. Ačkoli navrhovaný nástroj pro mimořádné situace na jednotném trhu, jak je navržen Komisí, by umožnil případné vytvoření těchto zásob v případě aktivace režimu ostražitosti na jednotném trhu, členské státy a společnosti nemají před narušením dodávek povinnost vytvářet své strategické zásoby. Kromě toho v celé Unii neexistuje žádný koordinační

([21]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/2/ES ze dne 14. března 2007 o zřízení infrastruktury pro prostorové informace v Evropském společenství (INSPIRE) (Úř. věst. L 108, 25.4.2007, s. 1).

mechanismus, který by umožnil vypracovat společné hodnocení a analýzu možného překrývání a součinnosti. Proto by členské státy měly s ohledem na současný nedostatek relevantních informací nejprve poskytnout Komisi informace o případných strategických zásobách, a pokud nějaké mají, informace o tom, zda je spravují orgány veřejné moci, nebo hospodářské subjekty jménem členských států. Tyto informace by měly zahrnovat strategickou úroveň zásob, které jsou k dispozici pro jednotlivé strategické suroviny na souhrnné úrovni, výhled strategické úrovně zásob a pravidla a postupy, které se na tyto strategické zásoby vztahují. Každá žádost by měla být přiměřená, měla by zohledňovat náklady a úsilí potřebné k poskytnutí údajů, jakož i jejich dopad na vnitrostátní bezpečnost, a měla by stanovit vhodné lhůty pro poskytnutí požadovaných informací. Členské státy by měly mít možnost doplnit do analýzy informace o strategických zásobách hospodářských subjektů, avšak tyto informace by neměly být předmětem žádosti o informace. Komise by měla s údaji nakládat bezpečně a zveřejňovat informace pouze jako souhrnné. Jako druhý krok by Komise měla na základě získaných informací vypracovat návrh referenční úrovně, která by měla být považována za bezpečnou úroveň strategických zásob Unie, s přihlédnutím k celkové roční spotřebě dotčených strategických surovin v Unii. Na základě porovnání stávajících zásob a celkové úrovně strategických zásob strategických surovin v celé Unii by pak rada ERKS po dohodě s Komisí měla být schopna vydávat nezávazná stanoviska pro členské státy týkající se posilování konvergencí a motivovat je k vytváření strategických zásob. Rada ERKS by přitom měla zvážit potřebu zachovat pobídky k vytváření strategických zásob soukromými nebo veřejnými subjekty, které využívají strategické suroviny.

(47) Za účelem podpory další koordinace by Komise měla zajistit nezbytné konzultace s členskými státy před jejich účastí na mezinárodních fórech, kde se o těchto strategických zásobách může jednat, zejména prostřednictvím specializované stálé podskupiny rady ERKS. Podobně by Komise měla za účelem zvýšení doplňkovosti mezi tímto nařízením a dalšími horizontálními nástroji nebo nástroji týkajícími se určitého tématu zajistit, aby shromážděné a souhrnné informace byly předávány mechanismům ostražitosti nebo krizového řízení, například poradní skupině navrhovaného nástroje pro mimořádné situace na jednotném trhu, Evropské radě pro polovodiče, zřízené nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1781 ([22]), radě úřadu HERA, zřízené rozhodnutím Komise 2021/C 393 I/02 ([23]),nebo Radě pro zdravotní krize, zřízené nařízením Rady (EU) 2022/2372 ([24]).

(48) Velké společnosti, které v Unii vyrábějí strategické technologie a používají strategické suroviny, by měly provést posouzení rizik pro své dodavatelské řetězce, aby byly dostatečně připraveny čelit narušením dodávek. Tím bude zajištěno, že tyto společnosti zohlední rizika narušení dodávek strategických surovin a v případě potřeby vypracují vhodné strategie pro jejich zmírňování tak, aby byly lépe připraveny pro případ narušení dodávek. Tyto velké společnosti by měly v rámci tohoto posouzení rizik zmapovat původ svých strategických surovin, analyzovat faktory, které by mohly ovlivnit jejich dodávky, a vyhodnotit svá zranitelná místa vůči narušení dodávek. V případě zjištění zranitelných míst by dané velké společnosti měly usilovat o zmírnění rizika. Toto posouzení by mělo být založeno na údajích získaných společnostmi od jejich dodavatelů, a nejsou-li tyto údaje k dispozici, tak pokud možno na údajích, které jsou veřejně dostupné nebo jsou zveřejněny Komisí. Členské státy by měly mít možnost požadovat, aby byla o provedeném posouzení rizik předána zpráva správní radě daných společností. Za účelem ochrany obchodního tajemství a omezení odhalení zranitelných míst daných společností by se tato zpráva neměla zveřejňovat. Tato opatření by měla vést k dodatečnému zohlednění nákladů na možná narušení dodávek, aniž by byly pro zmírňování daného rizika předepisovány konkrétní strategie.

(49) Mnohé trhy se strategickými surovinami nejsou zcela transparentní a jsou soustředěny na straně nabídky, což zvyšuje vyjednávací sílu prodávajících a zvyšuje ceny pro kupující. Komise by měla vytvořit systém, který bude schopen agregovat poptávku zájemců o koupi, aby tak pomohla snížit ceny pro podniky usazené v Unii. Aby se zabránilo nepřiměřenému dopadu na hospodářskou soutěž na vnitřním trhu, měla by Komise pro každou strategickou surovinu přidanou do systému po konzultaci s radou ERKS provést posouzení dopadu systému na trh. Při vytváření tohoto systému by Komise měla zohlednit zkušenosti získané při podobných snahách, zejména pokud

([22]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1781 ze dne 13. září 2023, kterým se zřizuje rámec opatření pro posílení evropského ekosystému polovodičů a mění nařízení (EU) 2021/694 (akt o čipech) (Úř. věst. L 229, 18.9.2023, s. 1).

([23]) Rozhodnutí Komise 2021/C 393 I/02 ze dne 16. září 2021 o zřízení Úřadu pro připravenost a reakci na mimořádné situace v oblasti zdraví (Úř. věst. C 393 I, 29.9.2021, s. 3).

([24]) Nařízení Rady (EU) 2022/2372 ze dne 24. října 2022 o rámci pro zajištění dodávek lékařských protiopatření pro krizové situace v případě stavu ohrožení veřejného zdraví na úrovni Unie (Úř. věst. L 314, 6.12.2022, s. 64).

jde o společný nákup plynu zavedený nařízením Rady (EU) 2022/2576 ([25]). Všechna opatření v rámci tohoto mechanismu by měla být v souladu s právem Unie v oblasti hospodářské soutěže.

(50) Ustanovení o monitorování a strategických zásobách obsažená v tomto nařízení neznamenají harmonizaci vnitrostátních právních předpisů a nenahrazují stávající mechanismy. Monitorování a pobídky k připravenosti na rizika by měly být v souladu s právem Unie. Legislativní akty, například navrhovaný nástroj pro mimořádné situace na jednotném trhu, jehož cílem je předvídat krize ovlivňující fungování vnitřního trhu, zmírňovat je a reagovat na ně, nebo nařízení (EU) 2022/2372, by se mohly v případě krize nebo ohrožení uplatňovat na strategické a kritické suroviny, jestliže tyto suroviny spadají do oblasti působnosti těchto legislativních aktů. Komise by měla zajistit doplňkovost a soudržnost mezi tímto nařízením a krizovými nástroji prostřednictvím výměny informací mezi příslušnými poradními a správními orgány zřízenými těmito legislativními akty.

(51) Nejkritičtějšími surovinami jsou kovy, které lze v zásadě recyklovat donekonečna, i když to někdy povede ke zhoršujícím se vlastnostem. V souvislosti se zelenou transformací se tak nabízí potenciál pro přechod na skutečně oběhové hospodářství a současně pro zvýšení dostupnosti kritických surovin, což přispěje k bezpečnosti dodávek. Po počáteční fázi rychlého růstu poptávky po kritických surovinách pro nové technologie, kdy bude i nadále převažovat primární těžba a zpracování, by měla potřebu primární těžby a s ní spojené dopady stále více zmenšovat recyklace. Toho je třeba dosáhnout prostřednictvím silného trhu s druhotnými kritickými surovinami, jenž zachová vysokou úroveň recyklační kapacity uvnitř Unie. V současné době je však míra recyklace u většiny kritických surovin nízká a některé toky odpadů, jako jsou baterie, elektrická a elektronická zařízení či vozidla, se za účelem recyklace přepravují do třetích zemí. Recyklační systémy a technologie často nejsou specifikům těchto surovin přizpůsobeny. Důležitou úlohu při snižování potřeby kritických surovin a rizik nedostatečných dodávek a při vývoji recyklačních technologií, které umožní řádně a bezpečně získávat kritické suroviny z odpadu, hrají inovace. Je tedy nutné urychleně přijmout opatření zaměřená na různé faktory, které brzdí potenciál oběhovosti.

(52) Členské státy si v oblasti oběhovosti ponechávají důležité pravomoci, například v oblasti systémů sběru a zpracování odpadu. Tyto pravomoci by měly být využity ke zvýšení míry sběru a recyklace u toků odpadů s vysokým potenciálem využití kritických surovin, včetně elektronického odpadu, například s využitím finančních pobídek, jako jsou slevy, peněžní odměny nebo zálohové systémy, a to při zachování integrity vnitřního trhu. S ohledem na zvýšení využívání druhotných kritických surovin by to mohlo zahrnovat i diferencované poplatky spojené s odpovědností výrobce, pokud takové poplatky existují ve vnitrostátním právu, ve prospěch výrobků obsahujících větší podíl druhotných kritických surovin využitých z odpadu recyklovaného v souladu s environmentálními normami stanovenými v právu Unie. Tyto druhotné kritické suroviny využité z odpadu by měly zahrnovat i využití prováděné v souladu s normami třetích zemí, které poskytují ochranu rovnocennou normám Unie. Přispívat by jako odběratelé kritických surovin a výrobků, které tyto suroviny obsahují, měly rovněž orgány členských států, přičemž významné zdroje pro zvyšování stavu znalostí, objemu technologií pro oběhovost v případě kritických surovin a surovinové účinnosti poskytují vnitrostátní programy výzkumu a inovací. A konečně by členské státy měly podporovat využití kritických surovin z těžebního odpadu tím, že zlepší dostupnost informací a řešení právních, ekonomických a technických překážek. Jedním z možných řešení, které by členské státy měly zvážit, jsou mechanismy sdílení rizik mezi hospodářskými subjekty a členským státem za účelem podpory využití surovin z uzavřených zařízení pro nakládání s odpady. Rada ERKS by měla rovněž usnadňovat výměnu osvědčených postupů mezi členskými státy, pokud jde o navrhování a provádění národních programů.

(53) Těžba surovin v Unii zanechala v mnoha regionech následky, a tedy i značné množství těžebního odpadu v uzavřených zařízeních, která vzhledem k tomu, že jejich hospodářský význam vzrostl teprve nedávno, nebyla zpravidla analyzována z hlediska potenciálu získávání kritických surovin. Využití kritických surovin ze zařízení pro nakládání s těžebními odpady má potenciál zvýšit kapacitu Unie a současně vytvořit hospodářskou hodnotu a zaměstnanost v historických těžebních regionech, které jsou často postiženy deindustrializací a úpadkem. Nedostatek pozornosti věnované obsahu kritických surovin a informací o něm, zejména o uzavřených zařízeních pro nakládání s odpady, představuje klíčovou překážku většího využití potenciálu získávání kritických surovin z těžebního odpadu.

([25]) Nařízení Rady (EU) 2022/2576 ze dne 19. prosince 2022 o posílení solidarity prostřednictvím lepší koordinace nákupu plynu, spolehlivých referenčních cen a přeshraničních výměn plynu (Úř. věst. L 335, 29.12.2022, s. 1).

(54) Součástí zhodnocování příslušných zařízení pro nakládání s odpady by mělo být i využití kritických surovin ze zařízení pro nakládání s těžebními odpady. Směrnice 2006/21/ES stanoví náročné požadavky na ochranu životního prostředí a lidského zdraví při nakládání s odpady z těžebního průmyslu. Tyto náročné požadavky by měly být zachovány, je však vhodné zavést další opatření s cílem maximalizovat využití kritických surovin z těžebního odpadu.

(55) Provozovatelé stávajících i nových zařízení pro nakládání s těžebními odpady by měli provést předběžné ekonomické posouzení týkající se využití kritických surovin z těžebního odpadu přítomného na místě a z odpadu tohoto druhu, který vzniká. V souladu s hierarchií nakládání s odpady stanovenou ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ([26]) by mělo být upřednostněno předcházení vzniku odpadů obsahujících kritické suroviny, a to získáním kritických surovin z vytěženého objemu materiálu dříve, než se stane odpadem. Při vypracovávání této studie by provozovatelé měli shromáždit potřebné informace, včetně informací o koncentraci a množství kritických surovin v těžebním odpadu, a provést posouzení více možností postupů, operací nebo obchodních dohod, které by mohly umožnit ekonomicky životaschopné využití kritických surovin. Tato povinnost doplňuje povinnosti stanovené směrnicí 2006/21/ES a vnitrostátními předpisy, které uvedenou směrnici provádějí, a je přímo použitelná. Při jejím provádění by se hospodářské subjekty a příslušné orgány měly snažit minimalizovat administrativní zátěž a postupy co nejvíce integrovat.

(56) S cílem řešit současný nedostatek informací o potenciálu využití kritických surovin v uzavřených zařízeních pro nakládání s těžebními odpady by měly členské státy v souladu s pravidly hospodářské soutěže Unie vytvořit databázi obsahující všechny informace důležité pro podporu využití odpadů, zejména údaje o množství a koncentraci kritických surovin v zařízeních pro nakládání s těžebními odpady. Tyto informace by měly být veřejně dostupné a měly by mít uživatelsky vstřícnou digitální podobu, která umožní přístup k podrobnějším technickým informacím. Pro usnadnění uživatelsky vstřícného přístupu k informacím by členské státy měly například zřídit kontaktní místo, které by umožnilo podrobnější výměnu informací s případnými realizátory projektů pro využití kritických surovin. Databáze by měla být navržena tak, aby případným předkladatelům projektů umožnila snadno určit zařízení s vysokým potenciálem ekonomicky životaschopného využití. Aby členské státy soustředily své omezené zdroje, měly by při shromažďování informací postupovat po etapách a náročnější kroky shromažďování informací by měly provádět pouze u těch nejslibnějších zařízení. Cílem shromažďování informací by mělo být poskytnutí přesných a reprezentativních informací o zařízeních pro nakládání s těžebními odpady a získání co nejpřesnějšího údaje o potenciálu využití kritických surovin.

(57) Permanentní magnety jsou součástí nejrůznějších výrobků, přičemž nejdůležitější a nejrychleji rostoucí použití představují větrné turbíny a elektromobily, ale i další výrobky, včetně zařízení pro magnetickou rezonanci, průmyslových robotů, lehkých dopravních prostředků, zdrojů chlazení, tepelných čerpadel, elektromotorů, průmyslových elektrických čerpadel, automatických praček, bubnových sušiček, mikrovlnných trub, vysavačů a myček nádobí, které obsahují značné množství magnetů, jež se vyplatí využít. Elektromotory by měly být rovněž zahrnuty v případě, že jsou součástí jiných výrobků. Většina permanentních magnetů, zejména nejvýkonnější typy, obsahuje kritické suroviny, například neodym, praseodym, dysprosium a terbium, bor, samarium, nikl nebo kobalt. Jejich recyklace je možná, ale dnes se v Unii provádí pouze v malém měřítku nebo v rámci výzkumných projektů. Permanentní magnety by proto měly být pro zvýšení oběhovosti prioritním výrobkem, čímž by se podpořil sekundární trh s permanentními magnety a zabezpečily by se dodávky kritických surovin.

(58) Předpokladem pro účinnou recyklaci permanentních magnetů je, aby měly subjekty provádějící recyklaci přístup k potřebným informacím o množství, typu a chemickém složení permanentních magnetů ve výrobku, o jejich umístění a o použitých povlacích, lepidlech a přísadách, jakož i k informacím o způsobu bezpečného vyjmutí permanentních magnetů z výrobku. Za účelem zajištění obchodního důvodu pro recyklaci magnetů by měly permanentní magnety obsažené ve výrobcích uváděných na trh Unie postupem času obsahovat stále větší množství recyklovaných surovin. V první fázi je třeba zajistit transparentnost, pokud jde o recyklovaný obsah, avšak minimální recyklovaný obsah by měl být stanoven až po zvláštním posouzení vhodné úrovně a pravděpodobných dopadů.

(59) Kritické suroviny prodávané na trhu Unie jsou často certifikovány z hlediska udržitelnosti jejich produkce a dodavatelského řetězce. Certifikaci lze získat v rámci široké škály veřejných a soukromých certifikačních systémů, které jsou k dispozici v různém rozsahu a vykazují různou míru přísnosti, což může vést k nejasnostem ohledně povahy a pravdivosti tvrzení o relativní udržitelnosti kritických surovin, které jsou na základě této certifikace

([26]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 3).

uváděny na trh Unie. Komise by měla být zmocněna k přijímání prováděcích aktů uznávajících certifikační systémy, které by měly být považovány za důvěryhodné a které by orgánům a účastníkům trhu poskytly společný základ pro posuzování udržitelnosti kritických surovin. Uznávány by měly být pouze ty certifikační systémy, které obsahují ustanovení o nezávislém ověřování třetí stranou a sledování souladu. Pokud jde o ochranu životního prostředí, certifikační systémy by měly zahrnovat rizika související například se vzduchem, vodou, půdou, biologickou rozmanitostí a nakládáním s odpady. Požadavky na všechny rozměry udržitelnosti by měly zajistit vysokou úroveň sociální ochrany a ochrany životního prostředí a měly by být v souladu s právem Unie nebo mezinárodními nástroji uvedenými v příloze. Za účelem zajištění účinných postupů by předkladatelé projektů, pro něž žádají, aby byly uznány jako strategické projekty, měli mít možnost spolehnout se na to, že účast v uznaném certifikačním systému slouží jako podstatný doklad o tom, že je jejich projekt prováděn udržitelným způsobem, a tím přispívá k bezpečným a udržitelným dodávkám kritických surovin. Při využívání této možnosti by se uznané certifikační systémy měly vztahovat na všechny rozměry udržitelnosti. Při uznávání těchto certifikačních systémů by Komise měla zohlednit zkušenosti získané při posuzování certifikačních systémů v souvislosti s jiným legislativními akty Unie, zejména pokud jde o posuzování podobných systémů v souvislosti s nařízeními Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/821 ([27]) a (EU) 2023/1542 ([28]).

(60) Produkce kritických surovin v různých fázích hodnotového řetězce má dopad na životní prostředí, ať už jde o klima, vodu, půdu, faunu nebo flóru. Za účelem omezení těchto škod, podpory produkce udržitelnějších kritických surovin a usnadnění oběhovosti kritických surovin by Komise měla být zmocněna k vytvoření systému pro výpočet environmentální stopy kritických surovin, včetně postupu ověřování, který zajistí, aby u kritických surovin uváděných na trh Unie byly informace o této stopě poskytovány veřejně. Systém by měl být založen na zohlednění vědecky podložených metod posuzování a příslušných mezinárodních norem v oblasti posuzování životního cyklu. Požadavek na uvedení environmentální stopy kritické suroviny by se měl uplatnit pouze tehdy, pokud se na základě specializovaného posouzení dospělo k závěru, že by to přispělo k cílům Unie v oblasti klimatu a životního prostředí tím, že se usnadní získávání kritických surovin s nižší environmentální stopou, a že by nebyly nepřiměřeně ovlivněny obchodní toky a hospodářské náklady. Jakmile budou přijata příslušná pravidla výpočtu, měla by Komise pro kritické suroviny vypracovat výkonnostní třídy, což by potenciálním kupujícím umožnilo snadno porovnat relativní environmentální stopu dostupných kritických surovin a přimělo trh k používání udržitelnějších surovin. Prodejci kritických surovin by měli zajistit, aby jejich zákazníci měli k dispozici prohlášení o environmentální stopě. Transparentnost relativní stopy kritických surovin uváděných na trh Unie by rovněž mohla umožnit další politiky na úrovni Unie a na vnitrostátní úrovni, například pobídky nebo ekologická kritéria pro zadávání veřejných zakázek, jež podporují produkci kritických surovin s nižšími dopady na životní prostředí.

(61) Metody environmentální stopy stanovené v doporučení Komise (EU) 2021/2279 ([29]) představují důležitý základ pro tvorbu příslušných pravidel výpočtu. Opírají se o vědecky podložené metody posuzování, které zohledňují vývoj na mezinárodní úrovni a zahrnují dopady na životní prostředí, včetně změny klimatu a dopadů souvisejících s vodou, ovzduším, půdou, zdroji, využíváním půdy a toxicitou.

(62) Soulad výrobků nebo kritických surovin s požadavky na zlepšení oběhovosti permanentních magnetů a na prohlášení o environmentální stopě kritických surovin by měl posoudit odpovědný výrobce před jejich uvedením na trh a tyto požadavky by měly být účinně prosazovány odpovědnými vnitrostátními orgány. Ustanovení o shodě a dozoru nad trhem obsažená v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1020 ([30]) a směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES jsou navržena tak, aby tento problém řešila, a měla by se proto vztahovat i na tyto požadavky. Komise by proto měla být zmocněna k přijímání aktů v přenesené pravomoci za účelem doplnění tohoto nařízení s cílem zajistit, aby se uvedená ustanovení použila, je-li to v souvislosti s tímto nařízením relevantní. Aby se

([27]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/821 ze dne 17. května 2017, kterým se stanoví povinnosti náležité péče v dodavatelském řetězci pro unijní dovozce cínu, tantalu a wolframu, jejich rud a zlata pocházejících z oblastí postižených konfliktem a vysoce rizikových oblastí (Úř. věst. L 130, 19.5.2017, s. 1).

([28]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1542 ze dne 12. července 2023 o bateriích a odpadních bateriích, o změně směrnice 2008/98/ES a nařízení (EU) 2019/1020 a o zrušení směrnice 2006/66/ES (Úř. věst. L 191, 28.7.2023, s. 1).

([29]) Doporučení Komise (EU) 2021/2279 ze dne 15. prosince 2021 o používání metod stanovení environmentální stopy pro měření a sdělování environmentálního profilu životního cyklu produktů a organizací (Úř. věst. L 471, 30.12.2021, s. 1).

([30]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1020 ze dne 20. června 2019 o dozoru nad trhem a souladu výrobků s předpisy a o změně směrnice 2004/42/ES a nařízení (ES) č. 765/2008 a (EU) č. 305/2011 (Úř. věst. L 169, 25.6.2019, s. 1).

dále zajistilo optimální využití stávajících regulačních rámců, mělo by být zajištěno, aby u výrobků, které podléhají schválení typu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/858 ([31]) nebo nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 168/2013 ([32]), byl soulad prosazován prostřednictvím stávajícího systému schvalování typu.

(63) Komise by měla v souladu s čl. 10 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1025/2012 ([33]) požádat jednu nebo více evropských normalizačních organizací o vypracování evropských norem za účelem podpory cílů tohoto nařízení.

(64) Unie uzavřela s třetími zeměmi strategická partnerství týkající se surovin s cílem provést akční plán pro kritické suroviny z roku 2020. S cílem diverzifikovat dodávky by se v tomto úsilí mělo pokračovat. Aby se vytvořil a zajistil soudržný rámec pro uzavírání budoucích partnerství, měly by členské státy a Komise v rámci své interakce v radě ERKS projednat, mimo jiné pokud jde o posouzení toho, zda stávající partnerství dosahují zamýšlených cílů, stanovení priorit ohledně toho, se kterými třetími zeměmi by měla být uzavřena nová partnerství, obsah těchto partnerství a jejich soudržnost a potenciální synergie mezi dvoustrannou spoluprací členských států s příslušnými třetími zeměmi. To je třeba učinit tak, aby nebyly dotčeny výsady Rady, které jí svěřují Smlouvy. Unie by měla v souladu se svou strategií Global Gateway usilovat o vzájemně výhodná partnerství s rozvíjejícími se tržními a rozvojovými ekonomikami, která přispějí k diverzifikaci jejího dodavatelského řetězce surovin a přinášejí přidanou hodnotu ve výrobě v těchto zemích.

(65) Strategické projekty v třetích zemích, zejména tam, kde strategické partnerství neexistuje, mohou být pro investory obzvláště rizikové a často jsou nanejvýš závislé na politické podpoře ve třetí zemi. Tento problém lze zmírnit tak, že zainteresované podniky, které jednají ve strategickém zájmu Unie, budou více sdílet rizika. Proto by měla být rovněž poskytována podpora, která umožní podnikům, a to i v případě, že působí jako konsorcia, přístup na trhy v třetích zemích, na které se nevztahuje strategické partnerství ani dohoda o volném obchodu, aniž je dotčeno použití článku 101 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“). Tato podpora může zahrnovat vytvoření podpůrné sítě, která podnikům pomůže navázat v příslušné třetí zemi kontakty a získat informace o místních a regionálních podmínkách.

(66) Pokud nedojde k pokroku při plnění cílů, včetně referenčních hodnot pro kapacitu a diverzifikaci stanovených v tomto nařízení, mohlo by to naznačovat, že je třeba přijmout další opatření. Komise by proto měla při plnění těchto cílů a referenčních hodnot monitorovat pokrok.

(67) S cílem snížit administrativní zátěž členských států na minimum by měly být zjednodušeny různé povinnosti podávání zpráv a Komise by měla vypracovat šablonu, která by členským státům umožnila plnit povinnosti podávání zpráv o projektech, průzkumu, monitorování nebo strategických zásobách v rámci jediného pravidelně zveřejňovaného dokumentu, který může být důvěrný nebo vyhrazený.

(68) Za účelem zajištění důvěryhodné a konstruktivní spolupráce příslušných orgánů na úrovni Unie a na vnitrostátní úrovni by měly všechny strany zapojené do uplatňování tohoto nařízení respektovat důvěrnost informací a údajů získaných při plnění svých úkolů. Komise a příslušné orgány členských států, jejich úředníci, zaměstnanci a další osoby pracující pod dohledem těchto orgánů, jakož i úředníci a zaměstnanci ostatních orgánů členských států by neměli sdělovat informace, které získali nebo vyměnili podle tohoto nařízení, a které svou povahou podléhají profesnímu tajemství. To by mělo platit i pro radu ERKS. Údaje shromážděné podle tohoto nařízení by měly být zpracovávány a uloženy v bezpečném prostředí.

([31]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/858 ze dne 30. května 2018 o schvalování motorových vozidel a jejich přípojných vozidel, jakož i systémů, konstrukčních částí a samostatných technických celků určených pro tato vozidla a o dozoru nad trhem s nimi, o změně nařízení (ES) č. 715/2007 a (ES) č. 595/2009 a zrušení směrnice 2007/46/ES (Úř. věst. L 151, 14.6.2018, s. 1).

([32]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 168/2013 ze dne 15. ledna 2013 o schvalování dvoukolových nebo tříkolových vozidel a čtyřkolek a dozoru nad trhem s těmito vozidly (Úř. věst. L 60, 2.3.2013, s. 52).

([33]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1025/2012 ze dne 25. října 2012 o evropské normalizaci, změně směrnic Rady 89/686/EHS a 93/15/EHS a směrnic Evropského parlamentu a Rady 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES a 2009/105/ES, a kterým se ruší rozhodnutí Rady 87/95/EHS a rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1673/2006/ES (Úř. věst. L 316, 14.11.2012, s. 12).

(69) Za účelem aktualizace seznamů strategických a kritických surovin, stanovení referenčních hodnot recyklační kapacity Unie založených na strategických surovinách dostupných v odpadech, přizpůsobení prvků a důkazů, které je třeba zohlednit při posuzování plnění kritérií uznání pro strategické projekty, stanovení minimálních podílů pro neodym, dysprosium, praseodym, terbium, bor, samarium, nikl a kobalt využité z postspotřebního odpadu, které musí být přítomny v permanentním magnetu obsaženém v některých výrobcích, stanovení pravidel pro výpočet a ověřování environmentální stopy různých kritických surovin a stanovení výkonnostních tříd environmentální stopy různých kritických surovin by měla být na Komisi přenesena pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování Evropské unie. Je obzvláště důležité, aby Komise v rámci přípravné činnosti vedla odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni, a aby tyto konzultace probíhaly v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů ([34]). Pro zajištění rovné účasti na vypracovávání aktů v přenesené pravomoci obdrží Evropský parlament a Rada veškeré dokumenty současně s odborníky z členských států a jejich odborníci mají automaticky přístup na setkání skupin odborníků Komise, jež se věnují přípravě aktů v přenesené pravomoci.

(70) Za účelem zajištění jednotných podmínek k uplatňování tohoto nařízení by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci, pokud jde o: a) upřesnění šablon, které se mají používat pro žádosti o uznání strategických projektů, zprávy o pokroku týkající se strategických projektů, vnitrostátní programy průzkumu a zprávy členských států týkající se průzkumu, monitorování, strategických zásob a oběhovosti; b) určení, u kterých výrobků, součástí a toků odpadů se má za to, že mají relevantní potenciál využití kritických surovin; a c) stanovení kritérií a jejich uplatňování pro uznávání systémů týkajících se udržitelnosti kritických surovin. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ([35]).

(71) S cílem zajistit dodržování povinností stanovených tímto nařízením by měly členské státy stanovit sankce, které mají být uloženy podnikům, které neplní své povinnosti, včetně povinností týkajících se připravenosti na rizika, podávání zpráv o projektech a informací o recyklovatelnosti. Je proto nutné, aby členské státy ve svých vnitrostátních právních předpisech stanovily účinné, přiměřené a odrazující sankce za porušování tohoto nařízení. Je rovněž nezbytné, aby členské státy zajistily, aby předkladatelé projektů měli v příslušných případech přístup ke správnímu nebo soudnímu přezkumu v souladu s vnitrostátním právem.

(72) Komise by měla provést hodnocení tohoto nařízení. Podle bodu 22 interinstitucionální dohody o zdokonalení tvorby právních předpisů by toto hodnocení mělo být založeno na pěti kritériích, a to na účinnosti, účelnosti, relevanci, soudržnosti a přidané hodnotě EU, a mělo by sloužit jako základ pro posouzení dopadů možných budoucích opatření. Komise by měla předložit Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o provádění tohoto nařízení a o pokroku při dosahování jeho cílů, včetně referenčních hodnot pro kapacitu a diverzifikaci. Zpráva by rovněž měla na základě provádění opatření týkajících se transparentnosti environmentální stopy kritických surovin posoudit vhodnost stanovení maximálních prahových hodnot týkajících se environmentální stopy. Komise by rovněž měla vyhodnotit potřebnost referenčních hodnot pro roky 2040 a 2050 a pro jednotlivé strategické suroviny, soulad mezi tímto nařízením a právními předpisy Unie v oblasti životního prostředí, zejména pokud jde o prioritní status strategických projektů, dopad systému společných nákupů zřízeného podle tohoto nařízení na hospodářskou soutěž na vnitřním trhu a vhodnost zavedení dalších opatření ke zvýšení sběru, třídění a zpracování odpadu, zejména pokud jde o kovový šrot.

(73) Pokud některá z opatření předpokládaných tímto nařízením představují státní podporu, není ustanoveními o těchto opatřeních dotčeno použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování EU.

(74) Jelikož cílů tohoto nařízení, totiž zlepšení fungování vnitřního trhu vytvořením rámce pro zajištění přístupu Unie k bezpečným, odolným a udržitelným dodávkám kritických surovin, mimo jiné podporou účinnosti a oběhovosti v celém hodnotovém řetězci, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jich, z důvodu jejich rozsahu a účinků, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů,

([34]) Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1.
([35]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA 1

OBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Předmět a cíle

1. Obecným cílem tohoto nařízení je zlepšit fungování vnitřního trhu vytvořením rámce pro zajištění přístupu Unie k bezpečným, odolným a udržitelným dodávkám kritických surovin, mimo jiné podporou účinnosti a oběhovosti v celém hodnotovém řetězci.

2. Za účelem dosažení obecného cíle uvedeného v odstavci 1 stanoví toto nařízení opatření zaměřená na:

a) snížení rizika narušení dodávek v souvislosti s kritickými surovinami, které by mohlo narušit hospodářskou soutěž a roztříštit vnitřní trh, a to zejména určením a podporou strategických projektů, které přispívají ke snížení závislosti a k diverzifikaci dovozu, a vyvíjením úsilí o stimulaci technologického pokroku a účinného využívání zdrojů s cílem zmírnit očekávaný růst spotřeby kritických surovin v Unii;

b) zlepšení schopnosti Unie monitorovat a zmírňovat riziko narušení dodávek kritických surovin;

c) zajištění volného pohybu kritických surovin a výrobků obsahujících kritické suroviny uváděných na trh Unie a zároveň zajištění vysoké úrovně ochrany životního prostředí a udržitelnosti, mimo jiné zlepšením jejich oběhovosti.

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

1) „surovinou“ látka ve zpracovaném nebo nezpracovaném stavu, která se používá jako vstup pro výrobu meziproduktů nebo konečných výrobků, s výjimkou látek používaných převážně jako potraviny, krmiva nebo paliva pro spalování;

2) „hodnotovým řetězcem surovin“ veškeré činnosti a postupy spojené s průzkumem, těžbou, zpracováním a recyklací surovin;

3) „průzkumem“ veškeré činnosti zaměřené na určení a zjištění vlastností výskytů nerostných surovin;

4) „těžbou“ těžba rud, nerostů a rostlinných produktů jako hlavního či vedlejšího produktu z jejich původního zdroje, včetně těžby z místa výskytu nerostných surovin v podzemí, z místa výskytu nerostných surovin pod vodou a ve vodě, z mořské solanky a ze stromů;

5) „těžební kapacitou Unie“ souhrn maximálních ročních objemů produkce těžebních operací v případě rud, nerostů, rostlinných produktů a koncentrátů obsahujících strategické suroviny, včetně zpracovatelských operací prováděných obvykle v místě těžby nebo v jeho blízkosti, ke kterým dochází v Unii;

6) „výskytem nerostných surovin“ výskyt jakéhokoli jednotlivého nerostu nebo kombinace nerostů ve hmotě nebo v ložisku, které mohou být předmětem hospodářského zájmu;

7) „zásobami“ všechny výskyty nerostných surovin, jejichž vytěžení je v určitém tržním kontextu ekonomicky rentabilní;

8) „zpracováním“ všechny fyzikální, chemické a biologické procesy, které se podílejí na přeměně surovin z rud, nerostů, rostlinných produktů nebo odpadů na čisté kovy, slitiny nebo jiné hospodářsky využitelné formy, včetně obohacování, oddělování, tavení a rafinace, ale nikoliv opracování kovů a další přeměna na meziprodukty a konečné výrobky;

9) „zpracovatelskou kapacitou Unie“ souhrn maximálních ročních objemů produkce zpracovatelských operací v případě strategických surovin, s výjimkou činností prováděných obvykle v místě těžby nebo v jeho blízkosti, ke kterým dochází v Unii;

10) „recyklací“ recyklace vymezená v čl. 3 bodě 17 směrnice 2008/98/ES;

11) „recyklační kapacitou Unie“ souhrn maximálního ročního objemu produkce recyklačních operací v případě strategických surovin po opětovném zpracování, včetně třídění a předúpravy odpadu a jeho zpracování na druhotné suroviny, ke kterým dochází v Unii;

12) „roční spotřebou strategických surovin“ souhrnné množství strategických surovin spotřebovaných podniky usazenými v Unii ve zpracované podobě, s výjimkou strategických surovin obsažených v meziproduktech nebo konečných výrobcích uváděných na trh Unie;

13) „rizikem narušení dodávek“ riziko narušení dodávek vypočtené v souladu s oddílem 2 přílohy II;

14) „projektem v oblasti kritických surovin“ jakékoli plánované zařízení nebo plánované významné rozšíření či změna využití stávajícího zařízení, které se zabývá těžbou, zpracováním nebo recyklací kritických surovin;

15) „odběratelem“ podnik, který uzavřel dohodu o odběru s předkladatelem projektu;

16) „dohodou o odběru“ jakákoli smluvní dohoda mezi podnikem a předkladatelem projektu, která obsahuje buď závazek podniku odebírat po určitou dobu jistý podíl surovin vyprodukovaných v rámci určitého projektu v oblasti surovin, nebo závazek předkladatele projektu poskytnout podniku možnost tak učinit;

17) „předkladatelem projektu“ podnik nebo konsorcium podniků, které vyvíjejí projekt v oblasti surovin;

18) „povolovacím postupem“ postup zahrnující všechna příslušná povolení k výstavbě a provozování projektů v oblasti kritických surovin, včetně stavebních povolení, povolení pro chemické látky a pro připojení k síti a posouzení vlivů na životní prostředí a environmentálních povolení, jsou-li vyžadována, a obsahující všechny žádosti a postupy od potvrzení úplnosti žádosti až po oznámení komplexního rozhodnutí o výsledku postupu dotčeným jednotným kontaktním místem;

19) „komplexním rozhodnutím“ rozhodnutí nebo soubor rozhodnutí přijatých orgány členského státu, která určují, zda je předkladatel projektu oprávněn provést projekt v oblasti kritických surovin, aniž je dotčeno jakékoli rozhodnutí přijaté v odvolacím řízení;

20) „národním programem“ národní program nebo soubor programů pokrývající celé území, připravený a přijatý příslušnými celostátními či regionálními orgány;

21) „obecným průzkumem“ průzkum na celostátní nebo regionální úrovni, který nezahrnuje cílený průzkum;

22) „cíleným průzkumem“ podrobné zkoumání jednotlivého výskytu nerostné suroviny;

23) „prognózní mapou“ mapa označující oblasti, kde jsou pravděpodobné výskyty nerostných surovin;

24) „narušením dodávek“ neočekávané významné snížení dostupnosti suroviny nebo významné zvýšení ceny suroviny přesahující obvyklé kolísání tržních cen;

25) „dodavatelským řetězcem surovin“ veškeré činnosti a postupy hodnotového řetězce surovin až do okamžiku, kdy je surovina použita jako vstup pro výrobu meziproduktů nebo konečných výrobků;

26) „strategiemi zmírnění dopadů“ politiky vypracované hospodářským subjektem s cílem omezit pravděpodobnost narušení dodávek v jeho dodavatelském řetězci surovin nebo zmírnit škody, které toto narušení dodávek způsobí jeho hospodářské činnosti;

27) „klíčovými účastníky trhu“ podniky v dodavatelském řetězci kritických surovin v Unii a podniky v povýrobní části dodavatelského řetězce, které spotřebovávají kritické suroviny a jejichž spolehlivé fungování je pro dodávky kritických surovin nezbytné;

28) „strategickou zásobou“ množství určité suroviny v jakékoli podobě, které je skladováno veřejným nebo soukromým subjektem za účelem uvolnění této suroviny v případě narušení dodávek;

29) „velkou společností“ společnost, jež měla v posledním účetním období, za které byla sestavena roční účetní závěrka, v průměru více než 500 zaměstnanců a čistý celosvětový obrat vyšší než 150 milionů EUR;

30) „strategickými technologiemi“ klíčové technologie potřebné pro zelenou a digitální transformaci, jakož i pro obranné a letecké či kosmické aplikace;

31) „správní radou“ správní nebo dozorčí orgán odpovědný za dohled nad výkonným vedením společnosti, nebo pokud takový orgán neexistuje, osoba nebo osoby vykonávající rovnocenné funkce;

32) „odpadem“ odpad vymezený v čl. 3 bodě 1 směrnice 2008/98/ES;

33) „sběrem“ sběr vymezený v čl. 3 bodě 10 směrnice 2008/98/ES;

34) „zpracováním“ zpracování vymezené v čl. 3 bodě 14 směrnice 2008/98/ES;

35) „využitím“ využití vymezené v čl. 3 bodě 15 směrnice 2008/98/ES;

36) „opětovným použitím“ opětovné použití vymezené v čl. 3 bodě 13 směrnice 2008/98/ES;

37) „těžebním odpadem“ těžební odpad vymezený v čl. 2 odst. 1 směrnice 2006/21/ES;

38) „zařízením pro nakládání s těžebními odpady“ zařízení pro nakládání s odpady vymezené v čl. 3 bodě 15 směrnice 2006/21/ES;

39) „předběžným ekonomickým posouzením“ koncepční posouzení v rané fázi týkající se potenciální ekonomické životaschopnosti projektu zaměřeného na využití kritických surovin z těžebního odpadu;

40) „zařízením pro zobrazování magnetickou rezonancí“ neinvazivní lékařský přístroj, který využívá magnetická pole k vytváření anatomických snímků, nebo jakýkoli jiný přístroj, který využívá magnetická pole k vytváření snímků vnitřku objektu;

41) „generátorem větrné energie“ část větrné turbíny na pevnině nebo na moři, která přeměňuje mechanickou energii rotoru na energii elektrickou;

42) „průmyslovým robotem“ automaticky řízený, přeprogramovatelný, víceúčelový manipulátor, programovatelný ve třech nebo více osách, který může být buď pevný, nebo mobilní a používá se v průmyslové automatizaci;

43) „motorovým vozidlem“ jakékoli typově schválené vozidlo kategorie M nebo N, jak jsou stanoveny v čl. 4 odst. 1 písm. a) a b) nařízení (EU) 2018/858;

44) „lehkým dopravním prostředkem“ jakékoli lehké kolové vozidlo, které může být poháněno pouze elektromotorem nebo kombinací motoru a lidské síly, včetně elektrických skútrů, elektrických jízdních kol a typově schválených vozidel kategorie L, jak je stanovena v článku 4 nařízení (EU) č. 168/2013;

45) „zdrojem chlazení“ část chladicího systému, která vytváří teplotní rozdíl umožňující odvod tepla z chlazeného prostoru nebo procesu, používá cyklus komprese páry a je poháněna elektromotorem;

46) „tepelným čerpadlem“ část topného systému, která vytváří teplotní rozdíl umožňující dodávku tepla do vytápěného prostoru nebo procesu, používá cyklus komprese páry a je poháněna elektromotorem;

47) „elektromotorem“ zařízení, které přeměňuje elektrický příkon na mechanický výstupní výkon ve formě otáčení, přičemž rotační rychlost a točivý moment závisejí na faktorech, mezi které patří frekvence napájecího napětí a počet pólů motoru, a jehož jmenovitý výkon je nejméně 0,12 kW;

48) „automatickou pračkou“ pračka, ve které je náplň prádla úplně zpracována pračkou bez nutnosti zásahu uživatele v kterékoli části programu;

49) „bubnovou sušičkou“ spotřebič, ve kterém se textilie suší převalováním v rotujícím bubnu, jímž prochází ohřátý vzduch;

50) „mikrovlnnou troubou“ jakýkoli spotřebič určený k ohřevu potravin pomocí elektromagnetické energie;

51) „vysavačem“ spotřebič, který odstraňuje nečistoty z čištěného povrchu pomocí proudu vzduchu, který vzniká podtlakem vyvíjeným uvnitř spotřebiče;

52) „myčkou nádobí“ stroj na mytí a oplachování nádobí;

53) „permanentním magnetem“ magnet, který si zachovává svůj magnetismus i po vyjmutí z vnějšího magnetického pole;

54) „nosičem údajů“ symbol lineárního čárového kódu, dvourozměrný symbol nebo jiné médium pro automatický sběr identifikačních údajů, které lze číst příslušným zařízením;

55) „jedinečným identifikátorem výrobku“ jedinečný řetězec znaků pro identifikaci výrobků;

56) „povlakem magnetu“ vrstva materiálu, která se obvykle používá k ochraně magnetů před korozí;

57) „vyjmutím“ ruční, mechanická, chemická, tepelná nebo metalurgická manipulace, díky níž lze cílové součásti nebo materiály identifikovat jako samostatný výstupní tok nebo součást výstupního toku;

58) „subjektem provádějícím recyklaci“ jakákoli fyzická nebo právnická osoba, která provádí recyklaci v povoleném zařízení;

59) „dodáním na trh“ každé dodání výrobku k distribuci, spotřebě nebo použití na trhu Unie v rámci obchodní činnosti, ať už za úplatu, nebo bezplatně;

60) „druhem kritické suroviny“ kritická surovina uvedená na trh, která se liší stupněm zpracování, chemickým složením, zeměpisným původem nebo použitými výrobními metodami;

61) „uvedením na trh“ první dodání výrobku na trh Unie;

62) „posouzením shody“ postup za účelem prokázání, zda byly splněny požadavky stanovené v článku 28, 29 nebo 31;

63) „strategickým partnerstvím“ závazek mezi Unií a třetí zemí nebo zámořskou zemí či územím posílit spolupráci v oblasti hodnotového řetězce surovin, který je zřízen nezávazným nástrojem, jenž stanoví opatření společného zájmu, která napomáhají dosažení výsledků, z nichž mají prospěch Unie i příslušná třetí země nebo zámořská země či území;

64) „mnohostranným řízením“ formální, smysluplné a podstatné zapojení různých druhů zúčastněných stran, k nimž patří přinejmenším občanská společnost, do rozhodování v rámci certifikačního systému, doložené mandátem, statutem nebo jiným dokumentem, který potvrzuje nebo podporuje zapojení zástupců těchto různých zúčastněných stran do tohoto certifikačního systému.

KAPITOLA 2

STRATEGICKÉ A KRITICKÉ SUROVINY

Článek 3

Seznam strategických surovin

1. Za strategické suroviny se považují suroviny uvedené v oddíle 1 přílohy I, a to i v nezpracované podobě nebo v jakékoli fázi zpracování a i tehdy, když se vyskytují jako vedlejší produkt jiných procesů těžby, zpracování nebo recyklace.

2. Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 38 za účelem změny oddílu 1 přílohy I s cílem aktualizovat seznam strategických surovin.

Aktualizovaný seznam strategických surovin zahrnuje ty z posuzovaných surovin, které mají nejvyšší ohodnocení z hlediska strategického významu, předpokládaného růstu poptávky a obtížnosti zvýšení produkce. Strategický význam, předpokládaný růst poptávky a obtížnost zvýšení produkce se určují v souladu s oddílem 2 přílohy I.

3. Komise do 24. května 2027 a poté každé tři roky seznam strategických surovin přezkoumá a v případě potřeby aktualizuje.

Kromě pravidelných přezkumů Komise seznam strategických surovin přezkoumá a v případě potřeby aktualizuje kdykoli na žádost Evropské rady pro kritické suroviny, zřízené článkem 35, (dále jen „rada ERKS“) na základě monitorování a zátěžového testování v souladu s tímto nařízením.

V rámci první aktualizace seznamu strategických surovin podle prvního pododstavce Komise zejména na základě svého posouzení podle odstavce 2 tohoto článku a oddílu 2 přílohy I posoudí, zda by měl na seznamu strategických surovin zůstat syntetický grafit.

Článek 4

Seznam kritických surovin

1. Za kritické suroviny se považují suroviny uvedené v oddíle 1 přílohy II, a to i v nezpracované podobě nebo v jakékoli fázi zpracování a i tehdy, když se vyskytují jako vedlejší produkt jiných procesů těžby, zpracování nebo recyklace.

2. Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 38 za účelem změny oddílu 1 přílohy II s cílem aktualizovat seznam kritických surovin.

Aktualizovaný seznam kritických surovin obsahuje strategické suroviny uvedené v oddíle 1 přílohy I a všechny ostatní suroviny, které dosahují prahové hodnoty 1 pro riziko narušení dodávek a prahové hodnoty 2,8 pro hospodářský význam nebo tyto hodnoty překračují. Hospodářský význam a riziko narušení dodávek se vypočítají v souladu s oddílem 2 přílohy II.

3. Do 24. května 2027 a poté nejméně každé tři roky Komise seznam kritických surovin přezkoumá a v případě potřeby aktualizuje v souladu s odstavcem 2.

KAPITOLA 3

POSÍLENÍ HODNOTOVÉHO ŘETĚZCE SUROVIN V UNII

ODDÍL 1

Referenční hodnoty

Článek 5

Referenční hodnoty

1. Komise a členské státy posílí prostřednictvím opatření uvedených v této kapitole jednotlivé fáze hodnotového řetězce strategických surovin s cílem:

a) zajistit, aby se do roku 2030 výrazně zvýšily kapacity Unie pro každou strategickou surovinu tak, aby se celková kapacita Unie přiblížila následujícím referenčním hodnotám nebo jich dosáhla:

   i) těžební kapacita Unie je schopna těžit rudy, nerosty nebo koncentráty potřebné k produkci alespoň 10 % roční spotřeby strategických surovin v Unii v rozsahu, v jakém to zásoby Unie umožňují;

   ii) zpracovatelská kapacita Unie, včetně všech mezistupňů zpracování, je schopna produkovat alespoň 40 % roční spotřeby strategických surovin v Unii;

   iii) recyklační kapacita Unie, včetně všech mezistupňů recyklace, je schopna produkovat alespoň 25 % roční spotřeby strategických surovin v Unii a je schopna recyklovat výrazně rostoucí množství každé strategické suroviny v odpadu;

b) diverzifikovat dovoz strategických surovin do Unie s cílem zajistit, aby se do roku 2030 mohla roční spotřeba každé strategické suroviny v Unii v kterémkoli příslušném stupni zpracování spoléhat na dovoz z více třetích zemí nebo ze zámořských zemí nebo území (ZZÚ) a aby žádná třetí země nepředstavovala více než 65 % roční spotřeby takové strategické suroviny v Unii.

2. Komise a členské státy vyvinou prostřednictvím příslušných opatření stanovených v tomto oddíle a v oddíle 1 kapitoly 5 úsilí s cílem motivovat k technologickému pokroku a účinnému využívání zdrojů, aby se očekávaný růst spotřeby kritických surovin v Unii zmírnil a zůstal pod referenční prognózou uvedenou v čl. 44 odst. 1.

3. Do 1. ledna 2027 přijme Komise akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 38 za účelem doplnění tohoto nařízení stanovením referenčních hodnot recyklační kapacity Unie, vyjádřených jako podíl strategických surovin dostupných v příslušných tocích odpadů.

Akty v přenesené pravomoci přijaté podle prvního pododstavce stanoví toky odpadů a strategické suroviny, které se v nich vyskytují, u nichž jsou k dispozici dostatečné informace o tom, kolik příslušné objemy odpadu činí a kolik strategických surovin daný odpad obsahuje, přičemž se vychází z požadavků na podávání zpráv podle nařízení (EU) 2023/1542, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/53/ES ([36]), směrnice 2008/98/ES a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/19/EU ([37]), aby bylo možné odhadnout recyklační kapacitu Unie jako podíl strategických surovin obsažených v příslušných tocích odpadů.

Akty v přenesené pravomoci přijaté podle prvního pododstavce rovněž stanoví referenční hodnoty recyklační kapacity Unie, a to na základě recyklační kapacity pro každou strategickou surovinu v příslušných tocích odpadů určené podle druhého pododstavce.

Komise stanoví referenční hodnoty recyklační kapacity uvedené v třetím pododstavci na základě těchto prvků:

a) stávající recyklační kapacita Unie, vyjádřená jako podíl strategických surovin dostupných v příslušných tocích odpadů;

b) rozsah, v jakém lze strategické suroviny z těchto toků odpadů využít, s přihlédnutím k technologické a ekonomické proveditelnosti;

c) cíle stanovené v jiných právních aktech Unie týkajících se využití strategických surovin z odpadů.

Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 38 za účelem změny tohoto nařízení aktualizací aktů v přenesené pravomoci přijatých podle prvního pododstavce, pokud na základě posouzení uvedeného v čl. 48 odst. 2 budou k dispozici informace o příslušných objemech odpadu a obsahu strategických surovin v dalších tocích odpadů.

ODDÍL 2

Strategické projekty

Článek 6

Kritéria pro uznání strategických projektů

1. Na základě žádosti předkladatele projektu a v souladu s postupem stanoveným v článku 7 uzná Komise za strategické projekty ty projekty v oblasti surovin, které splňují tato kritéria:

a) projekt by významně přispěl k bezpečnosti dodávek strategických surovin v Unii;

b) projekt je nebo bude technicky proveditelný v přiměřeném časovém horizontu, přičemž očekávaný objem produkce projektu lze odhadnout s dostatečnou mírou spolehlivosti;

c) projekt by byl uskutečněn udržitelným způsobem, zejména pokud jde o monitorování, prevenci a minimalizaci dopadů na životní prostředí, prevenci a minimalizaci sociálně nepříznivých dopadů díky používání sociálně odpovědných postupů včetně dodržování lidských práv, práv původních obyvatel a pracovních práv, zejména v případě nedobrovolného přesídlení, potenciálu tvorby kvalitních pracovních míst a smysluplného zapojení místních komunit a příslušných sociálních partnerů a používání transparentních obchodních postupů s patřičnými zásadami dodržování předpisů s cílem předejít rizikům nepříznivých dopadů na řádné fungování veřejné správy, včetně korupce a úplatkářství, a tato rizika minimalizovat;

d) v případě projektů v Unii by zřízení, provádění nebo produkce projektu měly přeshraniční přínosy mimo dotčený členský stát, a to i pro navazující odvětví;

e) v případě projektů ve třetích zemích, které jsou rozvíjejícími se trhy nebo rozvojovými ekonomikami, by projekt byl vzájemně prospěšný pro Unii a dotčenou třetí zemi, neboť by v této třetí zemi vytvářel přidanou hodnotu.

2. Splnění kritérií pro uznání stanovených v odstavci 1 tohoto článku posuzuje Komise v souladu s prvky a doklady uvedenými v příloze III.

([36]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/53/ES ze dne 18. září 2000 o vozidlech s ukončenou životností (Úř. věst. L 269, 21.10.2000, s. 34).

([37]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/19/EU ze dne 4. července 2012 o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ) (Úř. věst. L 197, 24.7.2012, s. 38).

Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 38 za účelem změny přílohy III s cílem přizpůsobit skutečnosti a doklady, které mají být zohledněny při posuzování splnění kritérií pro uznání stanovených v odstavci 1 tohoto článku, technickému a vědeckému pokroku nebo zohlednit změny mezinárodních nástrojů uvedených v bodě 5 přílohy III nebo přijetí nových mezinárodních nástrojů důležitých pro splnění kritéria uvedeného v odst. 1 písm. c) tohoto článku.

3. Uznáním projektu za strategický projekt podle tohoto článku nejsou dotčeny požadavky, které se na příslušný projekt nebo předkladatele projektu vztahují podle práva Unie nebo vnitrostátního či mezinárodního práva.

Článek 7

Žádost a uznání

1. Žádosti o uznání projektu v oblasti kritických surovin za strategický projekt podává Komisi předkladatel projektu. Žádost musí obsahovat:

a) příslušné doklady týkající se splnění kritérií stanovených v čl. 6 odst. 1;

b) klasifikaci projektu podle Rámcové klasifikace OSN pro zdroje, podloženou vhodnými doklady;

c) harmonogram uskutečňování projektu, včetně přehledu povolení potřebných pro projekt a statusu odpovídajícího povolovacího postupu;

d) plán obsahující opatření k usnadnění přijetí veřejností, případně včetně opatření k usnadnění přiměřeného zapojení a aktivní účasti dotčených komunit, zřízení opakovaně využívaných komunikačních kanálů s místními komunitami a organizacemi, včetně sociálních partnerů, a s relevantními orgány, vedení osvětových a informačních kampaní a zřízení potenciálních mechanismů pro zmírnění a kompenzaci;

e) informace o kontrole podniků zapojených do projektu vymezené v čl. 3 odst. 2 a 3 nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ([38]), a pokud je do projektu zapojeno více podniků, informace o poměrném zapojení každého z nich;

f) podnikatelský plán hodnotící finanční životaschopnost projektu;

g) odhad potenciálu projektu pro vytvoření kvalitních pracovních míst a potřeb projektu, pokud jde o kvalifikovanou pracovní sílu, a pracovní plán na podporu prohlubování dovedností a změny kvalifikace a na rozvoj inkluzivního zastoupení pracovníků;

h) u projektů zahrnujících těžbu ve třetích zemích nebo ZZÚ plán na zlepšení stavu životního prostředí v dotčené lokalitě po ukončení těžby s cílem obnovit předchozí stav životního prostředí při zohlednění technické a ekonomické proveditelnosti;

i) v případě projektů týkajících se výhradně zpracování nebo recyklace, které mají být prováděny v oblastech chráněných podle směrnice 92/43/EHS nebo směrnice 2009/147/ES, popis technicky vhodných alternativních lokalit posouzených předkladatelem projektu a informace o tom, proč nejsou pro projekt považovány za vhodné;

j) v případě projektů, které by mohly mít dopad na původní obyvatele, plán obsahující opatření zaměřená na smysluplné konzultace s dotčenými původními obyvateli o prevenci a minimalizaci negativních dopadů na práva těchto obyvatel a tam, kde je to vhodné, jejich přiměřené odškodnění, jakož i opatření k vypořádání se s výsledky těchto konzultací.

Pokud vnitrostátní právo země, jejíhož území se projekt týká, obsahuje ustanovení o konzultaci uvedená v prvním pododstavci písm. j) a za podmínky, že se tato konzultace týká všech cílů stanovených v tomto písmenu, je možné plán odpovídajícím způsobem upravit.

2. Do 24. listopadu 2024 přijme Komise prováděcí akt, kterým stanoví jednotnou šablonu, již budou předkladatelé projektů používat pro žádosti uvedené v odstavci 1 tohoto článku. V jednotné šabloně může být uvedeno, jak mají být informace uvedené v odstavci 1 tohoto článku vyjádřeny. Tento prováděcí akt se přijme poradním postupem podle čl. 39 odst. 2.

Rozsah dokumentace potřebné k vyplnění jednotné šablony uvedené v prvním pododstavci musí být přiměřený.

([38]) Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků (Nařízení ES o spojování) (Úř. věst. L 24, 29.1.2004, s. 1).

3. Komise posoudí žádosti uvedené v odstavci 1 v otevřeném výběrovém řízení s pravidelnými termíny uzávěrky.

První takový termín uzávěrky musí být nejpozději 24. srpna 2024. Komise stanoví termíny uzávěrky nejméně čtyřikrát ročně.

4. Pokud Komise považuje informace uvedené v žádosti za úplné, informuje o tom žadatele do 30 dnů od příslušného termínu uzávěrky. Je-li žádost neúplná, může Komise žadatele požádat, aby bez zbytečného odkladu předložil dodatečné informace, přičemž upřesní, jaké dodatečné informace jsou požadovány.

5. Komise informuje radu ERKS o veškerých žádostech, které jsou v souladu s odstavcem 4 považovány za úplné.

6. Rada ERKS se schází pravidelně v souladu s čl. 36 odst. 5, aby na základě spravedlivého a transparentního postupu projednala, zda navržené projekty splňují kritéria stanovená v čl. 6 odst. 1, a vydala příslušné stanovisko.

Před konáním schůzí uvedených v prvním pododstavci tohoto odstavce Komise poskytne radě ERKS výsledky svého posouzení, zda navrhované projekty splňují kritéria stanovená v čl. 6 odst. 1.

7. Komise předá úplnou žádost členskému státu, třetí zemi nebo ZZÚ, jejichž území se navrhovaný projekt týká.

8. Na základě námitky vznesené členským státem, jehož území se navrhovaný projekt týká, není projekt zvažován pro uznání za strategický projekt. Dotčený členský stát během projednávání uvedeného v odstavci 6 svou námitku zdůvodní.

V případě strategických projektů ve třetích zemích nebo ZZÚ informuje Komise o obdržené žádosti třetí zemi nebo ZZÚ, jejichž území se navrhovaný projekt týká. Komise žádost neschválí dříve, než obdrží výslovný souhlas příslušné třetí země.

9. Komise s přihlédnutím ke stanovisku rady ERKS uvedenému v odstavci 6 přijme do 90 dnů od uznání úplnosti žádosti v souladu s odstavcem 4 rozhodnutí o uznání projektu za strategický projekt a oznámí je žadateli.

Rozhodnutí Komise musí být odůvodněné. Komise sdělí své rozhodnutí radě ERKS a členskému státu nebo třetí zemi, jejichž území se projekt týká.

10. Ve výjimečných případech, kdy to vyžaduje povaha, složitost nebo rozsah žádosti nebo kdy je počet žádostí obdržených k určitému datu uzávěrky tak vysoký, že žádost nelze zpracovat ve lhůtě uvedené v odstavci 9, může Komise v jednotlivých případech a nejpozději 20 dnů před uplynutím lhůty uvedené v odstavci 9 tuto lhůtu prodloužit, a to nejvýše o 90 dnů. V tomto případě Komise předkladatele projektu písemně informuje o důvodech prodloužení lhůty a o lhůtě pro přijetí rozhodnutí.

11. Pokud Komise zjistí, že strategický projekt již nesplňuje kritéria stanovená v čl. 6 odst. 1, nebo pokud bylo jeho uznání založeno na žádosti obsahující informace, které jsou nesprávné do té míry, že to má vliv na splnění kritérií stanovených v čl. 6 odst. 1, může s přihlédnutím ke stanovisku rady ERKS odejmout uznání projektu za strategický projekt.

Před přijetím rozhodnutí o odnětí uznání sdělí Komise předkladateli projektu jeho důvody, předkladatel projektu dostane příležitost odpovědět a Komise jeho odpověď zohlední.

12. Projekty, které již nejsou uznány za strategické projekty, ztrácejí veškerá práva spojená s tímto statusem podle tohoto nařízení.

13. Strategické projekty, které již nesplňují kritéria stanovená v čl. 6 odst. 1 pouze z důvodu aktualizace přílohy I, si mohou zachovat svůj status strategického projektu po dobu tří let ode dne této aktualizace.

Článek 8

Povinnosti podávání zpráv a informací u strategických projektů

1. Předkladatel projektu předloží Komisi každé dva roky po datu uznání strategického projektu zprávu obsahující informace alespoň o:

a) pokroku v uskutečňování strategického projektu, zejména pokud jde o povolovací postup;

b) důvodech případného zpoždění oproti harmonogramu podle čl. 7 odst. 1 písm. c) a o plánu, jak tato zpoždění dohnat;

c) pokroku ve financování strategického projektu, včetně informací o veřejné finanční podpoře.

Komise předloží kopii zprávy uvedené v prvním pododstavci tohoto odstavce radě ERKS s cílem podpořit projednávání uvedená v čl. 36 odst. 7 písm. c).

2. Komise si může v případě potřeby od předkladatelů projektů kdykoli vyžádat doplňující informace týkající se uskutečňování strategického projektu za účelem zjištění, zda předkladatelé nadále splňují kritéria stanovená v čl. 6 odst. 1.

3. Předkladatel projektu oznámí Komisi:

a) změny strategického projektu, které mají vliv na splnění kritérií stanovených v čl. 6 odst. 1;

b) změny v kontrole podniků trvale zapojených do strategického projektu ve srovnání s informacemi uvedenými v čl. 7 odst. 1 písm. e).

4. Komise může přijmout prováděcí akty, kterými stanoví jednotnou šablonu, již mají předkladatelé projektů používat k poskytování všech informací požadovaných pro zprávy uvedené v odstavci 1 tohoto článku. V jednotné šabloně může být uvedeno, jak mají být informace uvedené v odstavci 1 tohoto článku vyjádřeny. Tyto prováděcí akty se přijímají poradním postupem podle čl. 39 odst. 2.

Rozsah dokumentace požadované k vyplnění jednotné šablony uvedené v prvním pododstavci musí být přiměřený.

5. S cílem podpořit přijetí veřejností předkladatel projektu zřídí a pravidelně aktualizuje internetové stránky podniku nebo specializované internetové stránky projektu s informacemi o strategickém projektu relevantními pro místní obyvatele a na těchto stránkách uvádí přinejmenším informace o environmentálních, sociálních a ekonomických dopadech a přínosech spojených se strategickým projektem. Příslušná část internetových stránek podniku nebo specializovaných internetových stránek projektu musí být bezplatně přístupná veřejnosti a nesmí vyžadovat poskytování osobních údajů (internetové stránky s volným přístupem). Musí být k dispozici v jazyce nebo jazycích, kterým místní obyvatelstvo bez potíží rozumí.

ODDÍL 3

Povolovací postup

Článek 9

Jednotné kontaktní místo

1. Do 24. února 2025 členské státy zřídí nebo určí jeden nebo více orgánů, které budou sloužit jako jednotné kontaktní místo. Pokud členský stát zřídí nebo určí více jednotných kontaktních míst, zajistí, aby pro každou příslušnou správní úroveň a fázi hodnotového řetězce kritických surovin existovalo pouze jedno takové kontaktní místo.

2. Pokud členský stát zřídí nebo určí více než jedno kontaktní místo podle odstavce 1 tohoto článku, uvede všechna kontaktní místa včetně jejich adres a prostředků elektronické komunikace jasnou formou na jednoduchých a snadno přístupných internetových stránkách, kde budou tato kontaktní místa rozdělena podle příslušné správní úrovně a fáze hodnotového řetězce kritických surovin. Na těchto stránkách mohou být rovněž uvedeny informace poskytované podle článku 18.

3. Jednotné kontaktní místo zřízené nebo určené podle odstavce 1 tohoto článku (dále jen „jednotné kontaktní místo“) odpovídá za usnadnění a koordinaci povolovacího postupu u projektů v oblasti kritických surovin a poskytování informací o prvcích uvedených v článku 18 včetně údajů o tom, kdy je žádost považována za úplnou v souladu s čl. 11 odst. 6. Jednotná kontaktní místa koordinují a usnadňují předkládání veškerých příslušných dokumentů a informací.

4. Dotčené jednotné kontaktní místo je jediným kontaktním místem pro předkladatele projektů a pomáhá mu porozumět veškerým administrativním záležitostem spojeným s povolovacím postupem.

5. Předkladatelé projektů v oblasti kritických surovin mají možnost kontaktovat příslušný správní útvar v rámci jednotného kontaktního místa, který odpovídá za plnění úkolů stanovených v tomto článku. Pokud se příslušný správní útvar změní, plní své povinnosti stanovené v tomto odstavci až do okamžiku, kdy je tato změna předkladateli projektu oznámena.

6. Předkladatelé projektů mohou předkládat veškeré dokumenty související s povolovacím postupem v elektronické podobě.

7. Členské státy zajistí, aby byly zohledněny veškeré provedené platné studie nebo veškerá vydaná povolení nebo oprávnění pro daný projekt v oblasti kritických surovin a aby nebyly vyžadovány žádné duplicitní studie, povolení nebo oprávnění, nestanoví-li právo Unie nebo vnitrostátní právo jinak.

8. Členské státy zajistí, aby žadatelé měli snadný přístup k informacím a postupům pro řešení sporů týkajících se povolovacího postupu pro projekty v oblasti kritických surovin, včetně případných mechanismů alternativního řešení sporů.

9. Členské státy zajistí, aby jednotná kontaktní místa měla k dispozici dostatečný počet kvalifikovaných pracovníků a dostatečné finanční, technické a technologické zdroje nezbytné pro účinné plnění svých úkolů podle tohoto nařízení.

Článek 10

Prioritní status strategických projektů

1. Strategické projekty se považují za projekty, které přispívají k bezpečnosti dodávek strategických surovin v Unii.

2. Pokud jde o dopady na životní prostředí nebo povinnosti, na které se vztahují čl. 6 odst. 4 a čl. 16 odst. 1 písm. c) směrnice 92/43/EHS, čl. 4 odst. 7 směrnice 2000/60/ES a čl. 9 odst. 1 písm. a) směrnice 2009/147/ES nebo v legislativních aktech Unie o obnově pozemních, pobřežních a sladkovodních ekosystémů, považují se strategické projekty v Unii za projekty ve veřejném zájmu nebo za projekty sloužící veřejnému zdraví a bezpečnosti a mohou být považovány za projekty v převažujícím veřejném zájmu, pokud jsou splněny všechny podmínky stanovené v uvedených legislativních aktech Unie.

3. Za účelem zajištění účinné správy povolovacího postupu souvisejícího se strategickými projekty v Unii zajistí předkladatelé projektů a všechny dotčené orgány, aby tento postup proběhl nejrychlejším možným způsobem v souladu s unijním a vnitrostátním právem.

4. Aniž jsou dotčeny povinnosti stanovené v právu Unie, přiznává se strategickým projektům v Unii status nejvyššího možného vnitrostátního významu, pokud takový status ve vnitrostátním právu existuje, a podle toho se s nimi při povolovacích postupech zachází.

5. Veškeré postupy řešení sporů, soudní spory, odvolání a opravné prostředky související s povolovacím postupem a vydáváním povolení pro strategické projekty v Unii přede všemi vnitrostátními soudy, tribunály nebo panely, a to i s ohledem na mediaci nebo rozhodčí řízení, pokud existují ve vnitrostátním právu, se považují za naléhavé, pokud a nakolik vnitrostátní právo tyto naléhavé postupy upravuje, a za předpokladu, že jsou dodržena běžně platná práva na obhajobu osob nebo místních společenství. V příslušných případech se těchto naléhavých postupů účastní předkladatelé strategických projektů.

Článek 11

Doba trvání povolovacího postupu

1. U strategických projektů v Unii nesmí doba trvání povolovacího postupu překročit:

a) 27 měsíců u strategických projektů zahrnujících těžbu;

b) 15 měsíců u strategických projektů zahrnujících pouze zpracování nebo recyklaci.

2. Odchylně od odstavce 1 nesmí u strategických projektů v Unii, u nichž byl povolovací postup proveden před uznáním za strategické projekty, a u prodloužení stávajících strategických projektů, kterým povolení již bylo uděleno, doba trvání povolovacího postupu po uznání projektu za strategický projekt překročit:

a) 24 měsíců u strategických projektů zahrnujících těžbu;

b) 12 měsíců u strategických projektů zahrnujících pouze zpracování nebo recyklaci.

3. Je-li vyžadováno posuzování vlivů na životní prostředí podle směrnice 2011/92/EU, nezapočítává se fáze posouzení podle čl. 1 odst. 2 písm. g) bodu i) uvedené směrnice do doby trvání povolovacího postupu podle odstavců 1 a 2 tohoto článku.

4. Ve výjimečných případech, kdy to vyžaduje povaha, složitost, umístění nebo velikost strategického projektu, mohou členské státy před uplynutím jejich platnosti a případ od případu prodloužit lhůty uvedené v:

a) odst. 1 písm. a) a odst. 2 písm. a) nejvýše o šest měsíců;

b) odst. 1 písm. b) a odst. 2 písm. b) nejvýše o tři měsíce.

V případě takového prodloužení informuje dotčené jednotné kontaktní místo předkladatele projektu písemně o důvodech prodloužení a o lhůtě pro přijetí komplexního rozhodnutí.

5. Odchylně od čl. 4 odst. 6 směrnice 2011/92/EU se rozhodnutí o tom, zda u strategického projektu má proběhnout posouzení podle článků 5 až 10 uvedené směrnice, přijme do 30 dnů ode dne, kdy oznamovatel předložil veškeré informace požadované podle čl. 4 odst. 4 uvedené směrnice.

6. Dotčené jednotné kontaktní místo nejpozději 45 dnů po obdržení žádosti o udělení povolení týkající se strategického projektu potvrdí, že žádost je úplná, nebo pokud předkladatel projektu nezaslal všechny informace potřebné pro zpracování žádosti, požádá ho, aby bez zbytečného odkladu předložil úplnou žádost, přičemž mu sdělí, které informace chybějí. Pokud je podaná žádost i podruhé považována za neúplnou, dotčené jednotné kontaktní místo nepožaduje informace v oblastech, které nejsou již zahrnuty do první žádosti o dodatečné informace, a může žádat pouze o další doklady k doplnění určených chybějících informací.

Datum potvrzení uvedené v prvním pododstavci se považuje za počátek povolovacího postupu.

7. Nejpozději jeden měsíce ode dne potvrzení uvedeného v odstavci 6 tohoto článku vypracuje dotčené jednotné kontaktní místo v úzké spolupráci s předkladatelem projektu a dalšími dotčenými příslušnými orgány podrobný harmonogram povolovacího postupu. Předkladatel projektu tento harmonogram zveřejní na volně přístupných internetových stránkách uvedených v čl. 8 odst. 5. Dotčené jednotné kontaktní místo aktualizuje harmonogram v případě významných změn, které mohou ovlivnit čas přijetí komplexního rozhodnutí.

8. Dotčené jednotné kontaktní místo oznámí předkladateli projektu, kdy má být odevzdána dokumentace vlivů záměru na životní prostředí podle čl. 5 odst. 1 směrnice 2011/92/EU, s ohledem na organizaci povolovacího postupu v dotčeném členském státě a na nutnost poskytnout dostatek času na posouzení této dokumentace. Období od konce lhůty, kdy má být předložena dokumentace vlivů záměru na životní prostředí, do skutečného předložení této dokumentace se nezapočítává do doby trvání povolovacího postupu podle odstavců 1 a 2 tohoto článku.

9. Pokud z konzultace podle čl. 1 odst. 2 písm. g) bodu ii) směrnice 2011/92/EU vyplyne, že dokumentaci vlivů záměru na životní prostředí je zapotřebí doplnit o další informace, může dotčené jednotné kontaktní místo poskytnout předkladateli projektu možnost poskytnout dodatečné informace. V takovém případě dotčené jednotné kontaktní místo oznámí předkladateli projektu lhůtu pro předložení dodatečných informací, která nesmí být kratší než 30 dnů od oznámení. Období mezi koncem lhůty, kdy mají být předloženy dodatečné informace, a jejich předložením se nezapočítává do doby trvání povolovacího postupu podle odstavců 1 a 2 tohoto článku.

10. Lhůtami stanovenými v tomto článku nejsou dotčeny ani povinnosti vyplývající z práva Unie a mezinárodního práva, ani správní odvolací řízení a opravné prostředky před soudem.

Lhůtami stanovenými tímto článkem pro veškeré povolovací postupy nejsou dotčeny žádné kratší lhůty stanovené členskými státy.

Článek 12

Posouzení vlivů na životní prostředí a environmentální povolení

1. Pokud je pro strategický projekt vyžadováno posouzení vlivů na životní prostředí v souladu s články 5 až 9 směrnice 2011/92/EU, požádá příslušný předkladatel projektu dotčené jednotné kontaktní místo nejpozději 30 dnů ode dne oznámení o uznání projektu za strategický projekt, avšak před podáním žádosti, o stanovisko k rozsahu a míře podrobnosti informací, které mají být zahrnuty do dokumentace vlivů záměru na životní prostředí podle čl. 5 odst. 1 uvedené směrnice.

Dotčené jednotné kontaktní místo zajistí, aby stanovisko podle prvního pododstavce bylo vydáno co nejdříve a ve lhůtě nepřekračující 45 dnů ode dne, kdy předkladatel projektu podal svou žádost o stanovisko.

2. V případě strategických projektů, u nichž povinnost provést posouzení vlivů na životní prostředí vyplývá současně ze směrnic 92/43/EHS, 2000/60/ES, 2008/98/ES, 2009/147/ES, 2010/75/EU, 2011/92/EU nebo směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/18/EU ([39]), zajistí členské státy použití koordinovaného nebo společného postupu, který splňuje veškeré požadavky uvedených legislativních aktů Unie.

V koordinovaném postupu podle prvního pododstavce koordinuje příslušný orgán různá individuální posouzení vlivů konkrétního záměru na životní prostředí, která jsou vyžadována příslušnými legislativní akty Unie.

Ve společném postupu podle prvního pododstavce poskytne příslušný orgán jednotné posouzení vlivů konkrétního záměru na životní prostředí, které je vyžadováno příslušnými legislativními akty Unie.

3. Členské státy zajistí, aby dotčené příslušné orgány vydaly odůvodněný závěr uvedený v čl. 1 odst. 2 písm. g) bodě iv) směrnice 2011/92/EU o posuzování vlivů strategického projektu na životní prostředí, a to do 90 dnů od obdržení všech nezbytných informací podle článků 5, 6 a 7 uvedené směrnice a po ukončení konzultací uvedených v článcích 6 a 7 uvedené směrnice.

4. Ve výjimečných případech, kdy to vyžaduje povaha, složitost, umístění nebo velikost navrhovaného projektu, mohou členské státy v jednotlivých případech lhůtu uvedenou v odstavci 3 před jejím uplynutím prodloužit, a to nejvýše o 20 dnů. V takovém případě dotčené jednotné kontaktní místo předkladatele projektu písemně informuje o důvodech prodloužení lhůty a o lhůtě pro přijetí odůvodněného závěru.

5. V případě strategických projektů nesmí být lhůta pro konzultace s dotčenou veřejností uvedenou v čl. 1 odst. 2 písm. e) směrnice 2011/92/EU a s orgány uvedenými v jejím čl. 6 odst. 1 v souvislosti s dokumentací vlivů záměru na životní prostředí podle čl. 5 odst. 1 uvedené směrnice delší než 85 dnů a v souladu s čl. 6 odst. 7 uvedené směrnice kratší než 30 dnů. Ve výjimečných případech, pokud to vyžaduje povaha, složitost, umístění nebo velikost navrhovaného projektu, může dotčený členský stát tuto lhůtu prodloužit až o 40 dnů. Dotčené jednotné kontaktní místo předkladatele projektu o důvodech tohoto prodloužení lhůty informuje.

6. Odstavec 1 se nevztahuje na povolovací postup pro strategické projekty, u nichž byl povolovací postup zahájen před tím, než byly uznány za strategický projekt.

Odstavce 2 až 5 se použijí v případě povolovacího postupu pro strategické projekty, u nichž byl povolovací postup zahájen před tím, než byly uznány za strategický projekt, pouze pokud ještě nebyly dokončeny kroky podle uvedených odstavců.

Článek 13

Plánování

1. Celostátní, regionální a místní orgány odpovědné za přípravu plánů, včetně zónování, územních plánů a plánů využití půdy, zváží vložení ustanovení o rozvoji projektů v oblasti kritických surovin do těchto plánů, je-li to vhodné. Při zvažování zahrnutí těchto ustanovení se upřednostňují umělé a zastavěné plochy, průmyslové areály, brownfieldy a aktivní nebo opuštěné doly, včetně zjištěných výskytů nerostných surovin, je-li to vhodné.

2. Pokud jsou plány zahrnující ustanovení o rozvoji projektů v oblasti kritických surovin předmětem posouzení podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES ([40]) a podle článku 6 směrnice 92/43/EHS, tato posouzení se spojí. V příslušných případech se spojené posouzení zabývá rovněž dopadem na potenciálně dotčené vodní útvary podle směrnice 2000/60/ES. Pokud jsou příslušné členské státy povinny posoudit dopady stávajících a budoucích činností na mořské prostředí, včetně interakcí mezi pevninou a mořem, jak je uvedeno v článku 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/89/EU ([41]), jsou tyto dopady rovněž zahrnuty do spojeného posouzení.

([39]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/18/EU ze dne 4. července 2012 o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek a o změně a následném zrušení směrnice Rady 96/82/ES (Úř. věst. L 197, 24.7.2012, s. 1).

([40]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí (Úř. věst. L 197, 21.7.2001, s. 30).

([41]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/89/EU ze dne 23. července 2014, kterou se stanoví rámec pro územní plánování námořních prostor (Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 135).

Článek 14

Použitelnost úmluv EHK OSN

1. Tímto nařízením nejsou dotčeny závazky podle Úmluvy Evropské hospodářské komise OSN (EHK OSN) o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, podepsané v Aarhusu dne 25. června 1998, a podle Úmluvy EHK OSN o posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států, podepsané v Espoo dne 25. února 1991, a protokolu k ní o strategickém posuzování vlivů na životní prostředí, podepsaného v Kyjevě dne 21. května 2003.

2. Všechna rozhodnutí přijatá podle tohoto oddílu se zveřejňují snadno srozumitelným způsobem a všechna rozhodnutí týkající se jednoho projektu musí být dostupná na téže internetové stránce.

ODDÍL 4

Základní podmínky

Článek 15

Urychlení uskutečňování strategických projektů

1. Komise provádí činnosti k urychlení a přilákání většího množství soukromých investic do strategických projektů, ve vhodných případech ve spolupráci s členskými státy. Aniž jsou dotčeny články 107 a 108 Smlouvy o fungování EU, může k těmto činnostem patřit poskytování a koordinace podpory strategickým projektům, které mají potíže s přístupem k financování.

2. Členský stát, jehož území se strategický projekt týká, přijme opatření, která přispějí k jeho včasnému a účinnému uskutečnění. Tato opatření mohou zahrnovat pomoc:

a) při zajišťování souladu s platnými správními a oznamovacími povinnostmi;

b) s cílem dále zvýšit schopnost předkladatelů projektů zajistit smysluplné zapojení a aktivní účast komunit dotčených strategickým projektem.

Článek 16

Koordinace financování

1. Stálá podskupina zřízená podle čl. 36 odst. 8 písm. a) projedná na žádost předkladatele strategického projektu otázku, jak lze dokončit financování projektu, a poskytne doporučení, přičemž zohlední již zajištěné financování a zváží přinejmenším následující skutečnosti:

a) další soukromé zdroje financování;

b) podporu ze zdrojů skupiny Evropské investiční banky nebo jiných mezinárodních finančních institucí včetně Evropské banky pro obnovu a rozvoj;

c) stávající nástroje a programy členských států, včetně exportních úvěrových agentur, vnitrostátních podpůrných bank a institucí;

d) příslušné unijní programy finanční podpory a financování, se zvláštním důrazem na iniciativu Global Gateway pro strategické projekty ve třetích zemích nebo ZZÚ.

2. Do 24. května 2026 předloží Komise na základě doporučení stálé podskupiny uvedené v čl. 36 odst. 8 písm. a) radě ERKS zprávu, v níž popíše překážky v přístupu k financování strategických projektů a formuluje doporučení, jak tento přístup usnadnit.

Článek 17

Zprostředkování dohod o odběru

1. Komise vytvoří systém, který usnadní uzavírání dohod o odběru v souvislosti se strategickými projekty v souladu s pravidly hospodářské soutěže.

2. Systém podle odstavce 1 umožní potenciálním odběratelům podávat nabídky s uvedením:

a) objemu a kvality strategických surovin, které hodlají nakupovat;

b) zamýšlené ceny nebo cenového rozpětí;

c) zamýšlené doby trvání dohody o odběru.

3. Systém podle odstavce 1 umožní předkladatelům strategických projektů podávat nabídky s uvedením:

a) objemu a kvality strategických surovin, na které se snaží uzavřít dohody o odběru;

b) zamýšlené ceny nebo cenového rozpětí, za které jsou ochotni prodávat;

c) zamýšlené doby trvání dohody o odběru.

4. Na základě nabídek a poptávek obdržených podle odstavců 2 a 3 Komise zprostředkuje předkladatelům strategických projektů kontakt s potenciálními odběrateli, kteří jsou pro jejich projekt relevantní.

Článek 18

Dostupnost informací správní povahy online

1. Členské státy poskytují online, centralizovaně a snadno dostupným způsobem následující informace o správních postupech týkajících se projektů v oblasti kritických surovin:

a) informace uvedené v čl. 9 odst. 2;

b) povolovací postup a související správní postupy nezbytné pro získání příslušných povolení;

c) finanční a investiční služby;

d) možnosti financování na úrovni Unie nebo členských států;

e) služby na podporu podnikání, včetně, nikoliv však výhradně přiznání k dani z příjmů právnických osob, místních daňových zákonů nebo pracovního práva.

2. Komise centralizovaným a snadno přístupným způsobem poskytne na internetu informace o správních postupech spojených s uznáním strategických projektů a o výhodách tohoto uznání.

ODDÍL 5

Průzkum

Článek 19

Vnitrostátní programy průzkumu

1. Do 24. května 2025 každý členský stát vypracuje vnitrostátní program obecného průzkumu zaměřený na kritické suroviny a na minerální nositele kritických surovin. Tyto vnitrostátní programy se přezkoumávají nejméně jednou za pět let a v případě potřeby se aktualizují.

2. Vnitrostátní programy uvedené v odstavci 1 obsahují opatření ke zvýšení množství dostupných informací o výskytu kritických surovin v Unii. Zahrnují tato opatření, jsou-li vhodná:

a) mapování nerostných surovin ve vhodném měřítku;

b) geochemické kampaně, včetně stanovení chemického složení půd, sedimentů nebo hornin;

c) geovědní průzkumy, například geofyzikální průzkumy;

d) zpracování údajů získaných při obecném průzkumu, včetně tvorby prognózních map;

e) přepracování stávajících dat z geovědního průzkumu za účelem kontroly nezjištěných výskytů kritických surovin a minerálních nositelů kritických surovin.

3. Pokud v určitém členském státě panují takové geologické podmínky, že prostřednictvím opatření uvedených v odstavci 2 nebudou s vysokou mírou jistoty zjištěna žádná ložiska kritických surovin nebo jejich minerálních nositelů, může být vnitrostátní program uvedený v odstavci 1 tvořen vědeckými údaji prokazujícími tuto skutečnost. Tyto údaje se aktualizují při pravidelných přezkumech vnitrostátních programů s ohledem na případné změny seznamu kritických surovin.

4. Členské státy sdělí Komisi své vnitrostátní programy podle odstavce 1.

5. Členské státy poskytnou ve svých zprávách předložených podle článku 45 informace o pokroku při provádění opatření obsažených v jejich vnitrostátních programech uvedených v odstavci 1 tohoto článku.

6. Členské státy zveřejní na volně přístupných internetových stránkách mapy poskytující základní informace o výskytech nerostných surovin obsahujících kritické suroviny na základě informací získaných prostřednictvím opatření, jež stanoví národní programy podle odstavce 1. Tyto informace v příslušných případech zahrnují klasifikaci zjištěných výskytů podle Rámcové klasifikace OSN pro zdroje. Na žádost se zpřístupní podrobnější informace, včetně zpracovaných geofyzikálních a geochemických údajů v přiměřeném rozlišení a geologických map ve velkém měřítku.

Komise může přijmout prováděcí akty, kterými stanoví šablonu pro zpřístupnění informací podle prvního pododstavce tohoto odstavce. V šabloně může být uvedeno, jak mají být tyto informace vyjádřeny. Tyto prováděcí akty se přijímají poradním postupem podle čl. 39 odst. 2.

7. Stálá podskupina uvedená v čl. 36 odst. 8 písm. c) projedná s ohledem na stávající spolupráci v oblasti obecného průzkumu národní programy podle odstavce 1 tohoto článku a jejich provádění, včetně přinejmenším:

a) potenciální spolupráce, včetně průzkumu přeshraničních výskytů nerostných surovin a společných geologických formací;

b) osvědčených postupů týkajících se opatření uvedených v odstavci 2;

c) možnosti vytvořit integrovanou databázi pro ukládání výsledků národních programů podle odstavce 1.

KAPITOLA 4

MONITOROVÁNÍ A ZMÍRŇOVÁNÍ RIZIK

Článek 20

Monitorování a zátěžové testy

1. Komise monitoruje rizika narušení dodávek kritických surovin, zejména ta, která mohou narušit hospodářskou soutěž nebo roztříštit vnitřní trh.

Toto monitorování se vztahuje přinejmenším na vývoj následujících parametrů:

a) obchodní toky mezi Unií a třetími zeměmi a na vnitřním trhu;

b) poptávka a nabídka;

c) koncentrace nabídky;

d) unijní a celosvětová výroba a výrobní kapacity v různých fázích hodnotového řetězce surovin;

e) kolísání cen;

f) úzká místa v různých fázích unijní produkce a úzká místa v povolování strategických projektů v Unii;

g) potenciální překážky obchodu s kritickými surovinami nebo se zbožím, které využívá kritické suroviny jako vstupy, na vnitřním trhu.

2. Vnitrostátní orgány, které se účastní stálé podskupiny uvedené v čl. 36 odst. 8 písm. e), podporují Komisi při monitorování podle odstavce 1 tohoto článku tím, že:

a) sdílejí podstatné informace o vývoji parametrů uvedených v odstavci 1 tohoto článku s výjimkou písmene e) uvedeného odstavce, které mají k dispozici, včetně informací podle článku 21;

b) v koordinaci s Komisí a ostatními zúčastněnými orgány shromažďují informace o vývoji parametrů uvedených v odstavci 1 tohoto článku, včetně informací podle článku 21;

c) poskytují analýzu rizik narušení dodávek kritických surovin s ohledem na vývoj parametrů uvedených v odstavci 1;

d) neprodleně informují Komisi, pokud se členský stát dozví o riziku závažného narušení dodávek týkajícím se kritických surovin.

3. Komise ve spolupráci s vnitrostátními orgány, které se účastní stálé podskupiny uvedené v čl. 36 odst. 8 písm. e), zajistí, aby byl alespoň jednou za tři roky proveden zátěžový test každého dodavatelského řetězce strategické suroviny; tento zátěžový test je proveden rovněž v případě, že je na základě monitorování uvedeného v odstavci 1 tohoto článku zjištěno výrazné zvýšení rizika narušení dodávek. Za tímto účelem stálá podskupina uvedená v čl. 36 odst. 8 písm. e) koordinuje a rozděluje provádění zátěžových testů pro různé strategické suroviny mezi jednotlivé zúčastněné orgány.

Zátěžové testy podle prvního pododstavce se skládají z posouzení zranitelnosti dodavatelského řetězce příslušné strategické suroviny v Unii vůči narušení dodávek, a to odhadem dopadu různých scénářů, které mohou takové narušení dodávek způsobit, a jejich možných účinků, přičemž se zohlední přinejmenším tyto skutečnosti:

a) místo, kde se daná strategická surovina těží, zpracovává nebo recykluje;

b) kapacity hospodářských subjektů v hodnotovém řetězci surovin a struktura trhu;

c) faktory, které mohou ovlivnit dodávky, včetně, avšak nikoliv výhradně, geopolitické situace, logistiky, dodávek energie, pracovní síly nebo přírodních katastrof;

d) dostupnost zdrojů dodávek a schopnost rychle je diverzifikovat, použít náhradní materiály nebo snížit poptávku;

e) uživatelé příslušných strategických surovin v hodnotovém řetězci surovin a jejich podíl na poptávce, se zvláštním zřetelem na výrobu technologií důležitých pro zelenou a digitální transformaci, jakož i pro aplikace v oblasti obrany, letectví a kosmonautiky;

f) potenciální překážky přeshraničního obchodu na vnitřním trhu s příslušnými strategickými surovinami nebo se zbožím, které využívá strategické suroviny jako vstupy.

4. Komise na volně přístupných internetových stránkách zveřejní a pravidelně aktualizuje monitorovací přehled, který obsahuje:

a) souhrnné informace o vývoji parametrů podle odstavce 1;

b) souhrnný popis výpočtu rizika narušení dodávek kritických surovin s ohledem na informace podle písmene a) tohoto odstavce;

c) ve vhodných případech obecné návrhy vhodných strategií zmírňování rizika narušení dodávek, pokud zveřejnění těchto obecných návrhů neohrožuje ochranu obchodního tajemství nebo jiných citlivých, důvěrných či utajovaných informací.

5. Komise analyzuje informace shromážděné podle odstavců 1, 2 a 3 tohoto článku. Pokud se na základě této analýzy domnívá, že existuje jasný náznak rizika narušení dodávek, jež by mohlo narušit hospodářskou soutěž nebo roztříštit vnitřní trh, upozorní na to členské státy, radu ERKS a správní orgány Unie odpovědné za mechanismy krizové připravenosti nebo krizového řízení, jejichž působnost se vztahuje na příslušné strategické nebo kritické suroviny. Komise případně rovněž posoudí, zda toto riziko vyžaduje aktualizaci seznamu strategických surovin podle čl. 3 odst. 3.

Článek 21

Informační povinnosti pro účely monitorování

1. Členské státy ve svých zprávách předložených podle článku 45 poskytnou Komisi informace o nových nebo stávajících projektech v oblasti kritických surovin na svém území, které jsou relevantní z hlediska čl. 20 odst. 1 písm. d), včetně klasifikace nových projektů podle Rámcové klasifikace OSN pro zdroje.

2. Členské státy označí klíčové účastníky trhu v hodnotovém řetězci kritických surovin, kteří jsou usazeni na jejich území, a:

a) monitorují jejich činnost na základě zkoumání veřejně dostupných údajů a v nutných případech i prostřednictvím pravidelných a přiměřených průzkumů s cílem shromažďovat informace potřebné pro úkoly monitorování a zátěžové testování prováděné Komisí podle článku 20;

b) ve svých zprávách předložených podle článku 45 poskytnou informace o výsledcích tohoto shromažďování informací podle písmene a) tohoto pododstavce;

c) neprodleně oznámí Komisi závažné události, které mohou bránit pravidelnému provádění činností klíčových účastníků trhu.

Klíčoví účastníci trhu mohou odmítnout předložit údaje požadované podle prvního pododstavce písm. a), pokud by sdílení těchto údajů vedlo ke zveřejnění obchodního tajemství. Tyto údaje předloží pouze v rozsahu, v jakém jsou již k dispozici. Pokud klíčový účastník trhu odmítne požadované údaje předložit nebo tvrdí, že nejsou dostupné, sdělí žádajícímu členskému státu důvody;

3. Členské státy předávají údaje shromážděné podle odst. 2 písm. a) a b) tohoto článku národním statistickým úřadům a Eurostatu pro účely sestavování statistik v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 ([42]). Členské státy určí vnitrostátní orgán odpovědný za předávání údajů národním statistickým úřadům a Eurostatu.

Článek 22

Zprávy o strategických zásobách

1. Členské státy ve svých zprávách předložených podle článku 45 poskytnou Komisi informace o stavu svých strategických zásob strategických surovin. Členské státy nejsou povinny poskytovat informace o některých strategických zásobách, pokud by tyto informace mohly ohrozit jejich obranu nebo národní bezpečnost. Pokud členský stát odmítne tyto informace poskytnout, poskytne odůvodněné oznámení.

2. Informace podle odstavce 1 se týkají strategických zásob v držení všech orgánů veřejné moci, společností ve veřejném vlastnictví nebo hospodářských subjektů, které členský stát pověřil vytvářením strategických zásob jeho jménem, a zahrnují přinejmenším popis:

a) souhrnné úrovně dostupných strategických zásob každé strategické suroviny, vyjádřené v tunách i jako procento roční vnitrostátní spotřeby příslušných strategických surovin, jakož i chemické formy a čistoty skladovaných surovin;

b) souhrnného vývoje úrovně dostupných strategických zásob každé strategické suroviny za předchozích pět let;

c) veškerých pravidel nebo postupů pro uvolňování, přidělování a distribuci strategických zásob, pokud sdílení takových informací neohrožuje ochranu obchodního tajemství nebo jiných citlivých, důvěrných nebo utajovaných informací.

3. Zprávy uvedené v odstavci 1 mohou obsahovat informace o strategických zásobách kritických a jiných surovin.

Článek 23

Koordinace strategických zásob

1. Do 24. května 2026 a poté každé dva roky Komise na základě informací obdržených podle čl. 22 odst. 1 sdělí radě ERKS:

a) návrh referenční hodnoty udávající bezpečnou úroveň strategických zásob Unie pro každou strategickou surovinu, jak je uvedeno v odstavci 2 tohoto článku;

b) porovnání celkové úrovně strategických zásob Unie pro každou strategickou surovinu s návrhem referenční hodnoty podle písmene a) tohoto odstavce;

([42]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 ze dne 11. března 2009 o evropské statistice a zrušení nařízení (ES, Euratom) č. 1101/2008 o předávání údajů, na které se vztahuje statistická důvěrnost, Statistickému úřadu Evropských společenství, nařízení Rady (ES) č. 322/97 o statistice Společenství a rozhodnutí Rady 89/382/EHS, Euratom, kterým se zřizuje Výbor pro statistické programy Evropských společenství (Úř. věst. L 87, 31.3.2009, s. 164).

c) informace o možné přeshraniční dostupnosti strategických zásob s ohledem na pravidla nebo postupy jejich uvolňování, přidělování a distribuce.

2. Komise s přihlédnutím ke stanovisku rady ERKS přijme referenční hodnotu udávající bezpečnou úroveň strategických zásob strategických surovin v Unii. Tato referenční hodnota musí:

a) být vyjádřena jako objem strategických surovin potřebný k uspokojení potřeby pro určitý počet dnů průměrného denního čistého dovozu v případě narušení dodávek, vypočtený na základě objemu dovozu v předchozím kalendářním roce;

b) zohlednit veřejně dostupné informace o strategických zásobách v držení soukromých subjektů;

c) být úměrná riziku narušení dodávek a hospodářskému významu souvisejícímu s příslušnou strategickou surovinou.

3. Komise může s přihlédnutím k názorům rady ERKS vydávat stanoviska určená členským státům, aby:

a) zvýšily úroveň strategických zásob a případné výrobní kapacity s ohledem na srovnání podle odst. 1 písm. b), relativní rozdělení stávajících strategických zásob mezi členskými státy a spotřebu strategických surovin hospodářskými subjekty na území členských států;

b) změnily nebo koordinovaly pravidla nebo postupy pro uvolňování, přidělování a rozdělování strategických zásob s cílem zlepšit potenciální přeshraniční dostupnost, zejména pokud je to nezbytné pro výrobu strategických technologií.

4. Při vypracovávání stanovisek podle odstavce 3 přikládají Komise a rada ERKS zvláštní význam potřebě zachovat a podporovat pobídky pro soukromé hospodářské subjekty, které jsou závislé na strategických surovinách jako vstupech, aby si vytvářely vlastní strategické zásoby nebo přijímaly jiná opatření k řízení své expozice vůči rizikům narušení dodávek.

5. Členské státy ve svých zprávách předložených podle článku ***45*** poskytnou Komisi informace o tom, zda a jakým způsobem provedly nebo hodlají provést stanoviska uvedená v odstavci 3 tohoto článku.

6. Předtím, než se mezinárodních nebo mnohostranných fór v oblasti strategických zásob strategických surovin zúčastní alespoň dva členské státy, zajistí Komise koordinaci buď mezi dotčenými členskými státy a Komisí, nebo prostřednictvím zvláštního zasedání rady ERKS.

7. Shromážděné údaje o dostupných strategických zásobách Unie poskytne Komise správním orgánům Unie odpovědným za mechanismy krizové připravenosti nebo krizového řízení, jejichž působnost se vztahuje na příslušné strategické suroviny.

8. Tento článek ani článek 22 neukládají členským státům povinnost držet nebo uvolňovat strategické zásoby.

Článek 24

Připravenost společností na rizika

1. Do 24. května 2025 a do 12 měsíců od každé aktualizace seznamu strategických surovin v souladu s čl. 3 odst. 3 označí členské státy velké společnosti působící na jejich území, které používají strategické suroviny k výrobě baterií pro ukládání energie a elektromobilitu, zařízení souvisejících s výrobou a využitím vodíku, zařízení souvisejících s výrobou energie z obnovitelných zdrojů, letadel, trakčních motorů a tepelných čerpadel, zařízení souvisejících s přenosem a ukládání dat, mobilních elektronických zařízení, zařízení souvisejících s aditivní výrobou, zařízení souvisejících s robotikou, dronů, odpalovacích zařízení pro rakety, satelitů a pokročilých čipů.

2. Velké společnosti uvedené v odstavci 1 provedou alespoň jednou za tři roky a v rozsahu, v jakém mají požadované informace k dispozici, posouzení rizik v rámci svého dodavatelského řetězce strategických surovin, včetně:

a) zmapování míst, kde se těží, zpracovávají nebo recyklují strategické suroviny, které tyto společnosti používají;

b) analýzy faktorů, které by mohly ovlivnit jejich dodávky strategických surovin;

c) posouzení svých zranitelných míst, pokud jde o narušení dodávek.

3. Pokud velkým společnostem uvedeným v odstavci 1 tohoto článku nezpřístupní jejich dodavatelé na požádání informace podle odstavce 2 tohoto článku, mohou tyto společnosti své posouzení rizik provést na základě informací zveřejněných Komisí podle čl. 20 odst. 4 nebo jiných veřejně dostupných informací, nakolik je to možné.

4. Jsou-li při posouzení rizik podle odstavce 2 zjištěna významná zranitelná místa, pokud jde o narušení dodávek, vyvinou velké společnosti uvedené v odstavci 1 úsilí o zmírnění rizika v souvislosti s těmito zranitelnými místy, mimo jiné posouzením možnosti diverzifikovat své dodavatelské řetězce surovin nebo nahradit strategické suroviny.

5. Velké společnosti uvedené v odstavci 1 mohou své správní radě předložit zprávu obsahující výsledky posouzení rizik podle odstavce 2, včetně zdroje informací, z nichž posouzení vychází, veškerých zjištěných významných rizik a plánovaných nebo přijatých zmírňujících opatření.

6. Členské státy mohou požadovat, aby velké společnosti uvedené v odstavci 1 předložily své správní radě zprávu podle odstavce 5 a žádosti o informace podle odstavce 3.

Článek 25

Společné nákupy

1. Komise zřídí a provozuje systém, který shromažďuje poptávku zainteresovaných podniků usazených v Unii, které spotřebovávají strategické suroviny, a vyhledává nabídky dodavatelů, které této souhrnné poptávce odpovídají. Týká se to nezpracovaných i zpracovaných strategických surovin.

2. Před zavedením systému uvedeného v odstavci 1 provede Komise po konzultaci s radou ERKS posouzení jeho očekávaného dopadu na trh s každou strategickou surovinou, aby se zabránilo jakémukoli nepřiměřenému dopadu na hospodářskou soutěž na vnitřním trhu.

3. Na základě posouzení uvedeného v odstavci 2 Komise při zřizování a provozování systému podle odstavce 1:

a) zvolí, pro které strategické suroviny a v jaké fázi zpracování lze tento systém použít, přičemž zohlední relativní riziko narušení dodávek různých strategických surovin;

b) stanoví minimální množství požadovaných strategických surovin pro účast v systému s ohledem na očekávaný počet zájemců a nutnost zajistit zvládnutelný počet účastníků, přičemž přihlédne k potřebám malých a středních podniků.

4. Účast v systému podle odst. 3 písm. b) je otevřená a transparentní pro všechny zúčastněné podniky usazené v Unii.

5. Podniky Unie, které se účastní systému uvedeného v odstavci 1, mohou transparentním způsobem společně vyjednávat o nákupu, včetně cen nebo jiných podmínek kupní smlouvy, nebo využívat společného nákupu s cílem dosáhnout lepších podmínek u svých dodavatelů nebo zabránit nedostatku. Zúčastněné podniky z Unie musí dodržovat právo Unie, včetně práva Unie v oblasti hospodářské soutěže.

6. Subjekty se vyloučí z účasti na agregaci poptávky a společném nákupu, jakož i z účasti jako dodavatelé nebo jako poskytovatelé služeb, pokud jsou:

a) cílem omezujících opatření Unie přijatých podle článku 215 Smlouvy o fungování EU;

b) přímo či nepřímo vlastněny nebo ovládány fyzickými či právnickými osobami, subjekty či orgány, proti nimž jsou tato omezující opatření Unie namířena, nebo jednají jejich jménem či na jejich pokyn.

7. Odchylně od článku 176 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ([43]) uzavře Komise prostřednictvím zadávacího řízení podle uvedeného nařízení smlouvu o nezbytných službách se subjektem usazeným v Unii, který působí jako poskytovatel služeb za účelem zřízení a provozování systému uvedeného v odstavci 1 tohoto článku. Vybraný poskytovatel služeb nesmí být ve střetu zájmů.

([43]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1).

8. Komise ve smlouvě o službách vymezí úkoly, které má poskytovatel služeb zajišťovat, včetně rozdělování poptávky, rozdělování přístupových práv k dodávkám, registrace a ověřování všech účastníků, zveřejňování a podávání zpráv o činnosti a všech dalších úkolů nezbytných pro zřízení a provoz systému uvedeného v odstavci 1. Ve smlouvě o službách musí být rovněž upraveny praktické aspekty činnosti poskytovatele služeb, včetně používání nástroje IT, bezpečnostních opatření, měny nebo měn, platebního režimu a závazků.

9. Smlouva o službách s poskytovatelem služeb musí Komisi vyhradit právo jej sledovat a kontrolovat. Za tímto účelem má Komise plný přístup k informacím, které má v souvislosti se smlouvou v držení poskytovatel služeb. Veškeré servery a informace musí být fyzicky umístěny a uloženy na území Unie.

10. Smlouva o službách s poskytovatelem služeb určí vlastnictví informací, které poskytovatel služeb obdrží, a stanoví možné předání těchto informací Komisi při ukončení nebo uplynutí platnosti dané smlouvy.

KAPITOLA 5

UDRŽITELNOST

ODDÍL 1

Oběhovost

Článek 26

Vnitrostátní opatření týkající se oběhovosti

1. Každý členský stát do dvou let ode dne vstupu prováděcího aktu uvedeného v odstavci 7 v platnost přijme a provede národní programy, které obsahují nebo do nichž budou zahrnuta opatření, jejichž cílem je:

a) podněcovat technologický pokrok a účinné využívání zdrojů s cílem zmírnit očekávaný nárůst spotřeby kritických surovin v Unii;

b) podporovat předcházení vzniku odpadů a zvýšit opětovné použití a opravování výrobků a součástí s relevantním potenciálem využití kritických surovin;

c) zvýšit sběr, třídění a zpracování odpadu s relevantním potenciálem využití kritických surovin, včetně kovového šrotu, a zajistit jeho zařazení do vhodného systému recyklace s cílem maximalizovat dostupnost a kvalitu recyklovatelného materiálu jako vstupu do zařízení pro recyklaci kritických surovin;

d) zvýšit využívání druhotných kritických surovin, mimo jiné prostřednictvím opatření, jimiž se například zohledňuje recyklovaný obsah v kritériích pro zadání veřejné zakázky, nebo finančních pobídek pro využívání druhotných kritických surovin;

e) zvýšit technologickou vyspělost recyklačních technologií pro kritické suroviny a podporovat oběhový design, účinnost materiálů a nahrazování kritických surovin ve výrobcích a aplikacích, přinejmenším tím, že se do národních programů výzkumu a inovací začlení podpůrná opatření v tomto smyslu;

f) zajistit, aby byla zavedena opatření, která tamní pracovní sílu vybaví dovednostmi potřebnými k podpoře oběhovosti v hodnotovém řetězci kritických surovin, včetně opatření týkajících se prohlubování dovedností a změny kvalifikace;

g) pokud má výrobce uhradit finanční příspěvky v souladu se svými povinnostmi rozšířené odpovědnosti výrobce podle vnitrostátního práva v souladu s čl. 8 odst. 1 směrnice 2008/98/ES, podporovat úpravu těchto finančních příspěvků s cílem motivovat k tomu, aby výrobky obsahovaly větší podíl druhotných kritických surovin využitých z odpadu, jenž byl recyklován v souladu s příslušnými environmentálními normami Unie;

h) přijmout opatření nezbytná k zajištění toho, aby kritické suroviny vyvážené poté, co přestanou být odpadem, splňovaly příslušné podmínky v souladu se směrnicí 2008/98/ES a dalším příslušným právem Unie;

i) v příslušných případech podporovat používání unijních norem kvality pro procesy recyklace toků odpadů obsahujících kritické suroviny.

2. Programy uvedené v odstavci 1 tohoto článku mohou být začleněny do nových nebo stávajících plánů pro nakládání s odpady a programů předcházení vzniku odpadů přijatých podle článků 28 a 29 směrnice 2008/98/ES.

Národní programy uvedené v prvním pododstavci se přezkoumají do pěti let po jejich přijetí a v případě potřeby aktualizují.

3. Programy podle odstavce 1 se vztahují zejména na výrobky a odpady, které nejsou předmětem zvláštních požadavků na sběr, zpracování, recyklaci nebo opětovné použití podle práva Unie. U ostatních výrobků a odpadů se opatření provádějí v souladu s právem Unie.

Pokud jde o odst. 1 písm. b), c) a d), mohou programy podle uvedených písmen zahrnovat, aniž jsou dotčeny články 107 a 108 Smlouvy o fungování EU, zavedení finančních pobídek, například slev, peněžních odměn nebo zálohových systémů, na podporu přípravy k opětovnému použití a opětovného použití výrobků s relevantním potenciálem využití kritických surovin, jakož i sběru a zpracování odpadu z těchto výrobků.

4. Vnitrostátní opatření uvedená v odstavcích 1 a 2 musí být navržena s cílem zabránit překážkám obchodu a narušení hospodářské soutěže v souladu se Smlouvou o fungování EU.

5. Členské státy zvlášť zjistí a nahlásí množství součástí obsahujících příslušné objemy kritických surovin vyjmutých z odpadních elektrických a elektronických zařízení a množství kritických surovin využitých z těchto zařízení.

Komise přijme prováděcí akty, kterými upřesní formát a podrobnosti těchto zpráv. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 39 odst. 3.

První vykazované období zahrnuje celý první kalendářní rok po přijetí těchto prováděcích aktů. Členské státy předloží tyto údaje Komisi v rámci vykazování údajů týkajících se množství recyklovaných odpadních elektrických a elektronických zařízení podle čl. 16 odst. 6 směrnice 2012/19/EU.

6. Členské státy ve svých zprávách předložených podle článku 45 poskytnou informace o přijetí národních programů uvedených v odstavci 1 tohoto článku a o pokroku při účinném provádění opatření přijatých podle odstavců 1 a 2 tohoto článku.

7. Do 24. května 2025 přijme Komise prováděcí akty, kterými stanoví seznam výrobků, součástí a toků odpadů, které se považují přinejmenším za výrobky s relevantním potenciálem využití kritických surovin ve smyslu odst. 1 písm. b) a c).

Při sestavování tohoto seznamu Komise zohlední:

a) celkové množství kritických surovin využitelných z těchto výrobků, součástí a toků odpadů;

b) míru, v jaké se na tyto výrobky, součásti a toky odpadů vztahuje právo Unie;

c) mezery v právních předpisech;

d) zvláštní problémy, které ovlivňují sběr a zpracování výrobků, součástí a toků odpadů;

e) stávající systémy sběru a zpracování výrobků, součástí a toků odpadů, které se na ně vztahují.

Prováděcí akty uvedené v prvním pododstavci tohoto odstavce se přijímají přezkumným postupem uvedeným v čl. 39 odst. 3.

Článek 27

Využití kritických surovin z těžebního odpadu

1. Provozovatelé, kteří jsou povinni vypracovávat plány pro nakládání s odpady v souladu s článkem 5 směrnice 2006/21/ES, poskytnou příslušnému orgánu vymezenému v čl. 3 bodě 27 uvedené směrnice studii předběžného ekonomického posouzení týkající se potenciálu využití kritických surovin:

a) z těžebního odpadu uloženého v zařízení a

b) z těžebního odpadu, který vzniká, nebo pokud se to považuje za účinnější, z vytěženého objemu předtím, než se stane odpadem.

Provozovatelé jsou od povinnosti stanovené v prvním pododstavci tohoto odstavce osvobozeni, pokud mohou příslušnému orgánu vymezenému v čl. 3 bodě 27 směrnice 2006/21/ES s velkou mírou jistoty prokázat, že těžební odpad neobsahuje kritické suroviny, které jsou technicky využitelné.

2. Studie podle odstavce 1 musí obsahovat přinejmenším odhad množství a koncentrací kritických surovin obsažených v těžebním odpadu a ve vytěženém objemu a posouzení jejich technické a ekonomické využitelnosti. Provozovatelé upřesní metody použité k odhadu těchto množství a koncentrací.

3. Do 24. listopadu 2026 předloží provozovatelé stávajících zařízení pro nakládání s těžebními odpady studii uvedenou v odstavci 1 tohoto článku příslušnému orgánu vymezenému v čl. 3 bodě 27 směrnice 2006/21/ES. Provozovatelé nových zařízení pro nakládání s těžebními odpady předloží tuto studii příslušnému orgánu vymezenému v čl. 3 bodě 27 směrnice 2006/21/ES při předkládání svých plánů pro nakládání s odpady v souladu s článkem 7 uvedené směrnice.

4. Členské státy vytvoří databázi uzavřených zařízení pro nakládání s těžebními odpady, která se nacházejí na jejich území, včetně opuštěných zařízení pro nakládání s těžebními odpady a s výjimkou uzavřených zařízení pro nakládání s těžebními odpady, v nichž není přítomnost potenciálně technicky využitelných množství kritických surovin pravděpodobná kvůli vlastnostem skládek odpadů nebo geologickým podmínkám. Tato databáze obsahuje informace o:

a) umístění zařízení pro nakládání s těžebními odpady, jeho plošném rozsahu a objemu nebo, je-li to vhodné, odhadovaném objemu odpadu;

b) provozovateli nebo bývalém provozovateli zařízení pro nakládání s těžebními odpady a případně jejich právním nástupci;

c) přibližných množstvích a koncentracích všech surovin obsažených v těžebním odpadu a v případě, že jsou tyto informace k dispozici, v původním ložisku nerostných surovin v souladu s odstavcem 7;

d) veškeré další informace, které členský stát považuje za důležité, aby umožnil využití kritických surovin ze zařízení pro nakládání s těžebními odpady.

5. Do 24. listopadu 2027 členské státy přijmou a provedou opatření na podporu využití kritických surovin z těžebního odpadu, zejména z uzavřených zařízení pro nakládání s těžebními odpady, která jsou v databázi podle článku 4 označena jako zařízení obsahující potenciálně ekonomicky využitelné kritické suroviny.

6. Databáze podle odstavce 4 se zavede do 24. listopadu 2026 a všechny informace se do ní zanesou do 24. května 2027. Musí být k dispozici ve veřejně přístupné a digitální podobě a aktualizována nejméně jednou za tři roky, aby zahrnovala další dostupné informace a nově uzavřená nebo nově zjištěná zařízení.

7. Za účelem poskytnutí informací podle odst. 4 písm. c) provádějí členské státy přinejmenším tyto činnosti:

a) u uzavřených zařízení pro nakládání s těžebními odpady členské státy do 24. listopadu 2026 komplexně přezkoumají dostupné soubory povolení, nebo, pokud soubory povolení neexistují, jinou dokumentaci, která je k dispozici;

b) u těch zařízení pro nakládání s těžebními odpady, u nichž by dostupné informace mohly ukazovat na přítomnost potenciálně ekonomicky využitelných množství kritických surovin, členské státy do 24. května 2026 provedou reprezentativní geochemický odběr vzorků;

c) u těch zařízení pro nakládání s těžebními odpady, u nichž činnosti popsané v písmenech a) a b) tohoto odstavce poukázaly na potenciálně ekonomicky využitelná množství kritických surovin, členské státy do 24. března 2027 provedou podrobnější odběr vzorků s následnou chemickou a mineralogickou charakterizací zahrnující dokumentaci jádra nebo rovnocenné techniky, pokud je to z hlediska životního prostředí vhodné v souladu s platnými environmentálními požadavky na úrovni Unie a v příslušných případech s požadavky směrnice 2006/21/ES.

8. Činnosti uvedené v odstavci 7 se provádějí v mezích vnitrostátních právních systémů, které se týkají nerostných zdrojů, odpadů, vlastnických práv, vlastnictví půdy, dopadů na životní prostředí a zdraví a dalších příslušných ustanovení. Pokud tyto faktory daným činnostem brání, požádají orgány členského státu o spolupráci provozovatele nebo vlastníka zařízení pro nakládání s těžebními odpady. Výsledky činností uvedených v odstavci 7 se zpřístupní jako součást databáze uvedené v odstavci 4. Pokud je to možné, zahrnou členské státy do databáze klasifikaci uzavřených zařízení pro nakládání s těžebními odpady podle Rámcové klasifikace OSN pro zdroje.

Článek 28

Recyklovatelnost permanentních magnetů

1. Počínaje dva roky po dni vstupu prováděcího aktu podle odstavce 2 v platnost každá fyzická nebo právnická osoba, která uvádí na trh zařízení pro zobrazování magnetickou rezonancí, generátory větrné energie, průmyslové roboty, motorová vozidla, lehké dopravní prostředky, zdroje chlazení, tepelná čerpadla, elektromotory včetně těch, které jsou integrovány do jiných výrobků, automatické pračky, bubnové sušičky, mikrovlnné trouby, vysavače nebo myčky nádobí, zajistí, aby byly tyto výrobky opatřeny viditelným, jasně čitelným a nesmazatelným štítkem, na kterém je uvedeno:

a) zda tyto výrobky obsahují jeden nebo více permanentních magnetů;

b) pokud výrobek obsahuje jeden nebo více permanentních magnetů, zda tyto permanentní magnety patří k některému z následujících typů:

i) neodym-železo-bor;

ii) samarium-kobalt;

iii) hliník-nikl-kobalt;

iv) ferit.

2. Do 24. listopadu 2026 přijme Komise prováděcí akt, kterým stanoví formát označování podle odstavce 1 tohoto článku. Tento prováděcí akt se přijme přezkumným postupem podle čl. 39 odst. 3.

3. Počínaje dva roky po dni vstupu prováděcího aktu podle odstavce 2 v platnost každá fyzická nebo právnická osoba, která uvádí na trh výrobky podle odstavce 1 obsahující jeden nebo více permanentních magnetů typů uvedených v odst. 1 písm. b), zajistí, aby byl na výrobku nebo v něm umístěn nosič údajů.

4. Nosič údajů uvedený v odstavci 3 musí být spojen s jedinečným identifikátorem výrobku, který umožňuje přístup k těmto údajům:

a) jméno, zapsaný obchodní název nebo zapsaná ochranná známka a poštovní adresa odpovědné fyzické nebo právnické osoby a případné elektronické komunikační prostředky, kterými ji lze kontaktovat;

b) informace o hmotnosti, umístění a chemickém složení všech jednotlivých permanentních magnetů obsažených ve výrobku a o přítomnosti a typu povlaků magnetu, lepidel a jakýchkoli použitých přísad;

c) informace umožňující přístup ke všem permanentním magnetům zabudovaným ve výrobku a jejich bezpečné vyjmutí, přinejmenším včetně pořadí všech kroků vyjmutí, nástrojů nebo technologií potřebných pro přístup k permanentnímu magnetu a jeho vyjmutí, aniž je dotčeno poskytování informací zpracovatelským zařízením podle čl. 15 odst. 1 směrnice 2012/19/EU.

5. U výrobků, kde jsou zabudované permanentní magnety obsaženy výhradně v jednom nebo více elektromotorech zabudovaných do výrobku, mohou být informace podle odst. 4 písm. b) nahrazeny informacemi o umístění těchto elektromotorů a informace podle odst. 4 písm. c) mohou být nahrazeny informacemi o přístupu k elektromotorům a jejich vyjmutí přinejmenším včetně pořadí všech kroků vyjmutí, nástrojů nebo technologií potřebných pro přístup k elektromotorům a jejich vyjmutí.

6. U výrobků uvedených v odstavci 3, pro které je podle jiného právního aktu Unie vyžadován pas výrobku, se informace podle odstavce 4 uvedou v tomto pasu výrobku.

7. Fyzická nebo právnická osoba, která uvádí na trh produkt uvedený v odstavci 3, zajistí, aby informace podle odstavce 4 byly úplné, aktuální a přesné a zůstaly k dispozici po dobu, která se přinejmenším rovná typické životnosti výrobku plus deset let, a to i po úpadku, likvidaci nebo ukončení činnosti odpovědné fyzické nebo právnické osoby v Unii. Tato osoba může zmocnit jinou fyzickou nebo právnickou osobu, aby jednala jejím jménem.

Informace podle odstavce 4 se vztahují k modelu výrobku, nebo pokud se informace liší kus od kusu u téhož modelu, ke konkrétní šarži nebo kusu. Informace podle odstavce 4 musí být přístupné opravářům, subjektům provádějícím recyklaci, orgánům dozoru nad trhem a celním orgánům.

8. Pokud jsou v harmonizačních právních předpisech Unie pro kterýkoli z výrobků uvedených v odstavci 1 stanoveny požadavky na informace týkající se recyklace permanentních magnetů, použijí se tyto požadavky na dotčené výrobky namísto tohoto článku.

9. Výrobky primárně určené pro obranné nebo kosmické aplikace jsou od požadavků stanovených v tomto článku osvobozeny.

10. Od 24. května 2029 se tento článek použije na zařízení pro zobrazování magnetickou rezonancí, motorová vozidla a lehké dopravní prostředky, které jsou typově schválenými vozidly kategorie L.

11. Tento článek se nevztahuje na:

a) vozidla zvláštního určení vymezená v čl. 3 bodě 31 nařízení (EU) 2018/858;

b) části vozidla jiné než základní vozidlo, jejichž typ byl schválen v rámci vícestupňového schvalování typu kategorie N_1, N_2, N_3, M_2 nebo M_3;

c) vozidla vyráběná v malých sériích vymezená v čl. 3 bodě 30 nařízení (EU) 2018/858.

12. Komisi je svěřena pravomoc přijmout akt v přenesené pravomoci v souladu s článkem 38 za účelem doplnění tohoto nařízení stanovením seznamu kódů kombinované nomenklatury v souladu s přílohou I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 ([44]) a popisů výrobků, které odpovídají výrobkům uvedeným v odstavci 1 tohoto článku, s cílem usnadnit práci celních orgánů v souvislosti s těmito výrobky a požadavky stanovenými v tomto článku a v článku 29.

Článek 29

Recyklovaný obsah permanentních magnetů

1. Buď od 24. května 2027, nebo dva roky ode dne vstupu aktu v přenesené pravomoci podle odstavce 2 v platnost, podle toho, co nastane později, každá fyzická nebo právnická osoba, která uvede na trh výrobky uvedené v čl. 28 odst. 1, jež obsahují jeden nebo více permanentních magnetů uvedených v čl. 28 odst. 1 písm. b) bodech i), ii) a iii) a u nichž celková hmotnost všech těchto permanentních magnetů přesahuje 0,2 kg, zveřejní na volně přístupných internetových stránkách podíl neodymu, dysprosia, praseodymu, terbia, boru, samaria, niklu a kobaltu využitých ze spotřebitelského odpadu, který je přítomen v permanentních magnetech obsažených ve výrobku.

2. Do 24. května 2026 přijme Komise akt v přenesené pravomoci v souladu s článkem 38, kterým doplní toto nařízení stanovením pravidel pro výpočet a ověřování podílů neodymu, dysprosia, praseodymu, terbia, boru, samaria, niklu a kobaltu využitých ze spotřebitelského odpadu, které jsou přítomny v permanentních magnetech obsažených ve výrobcích uvedených v odstavci 1 tohoto článku.

Pravidla pro výpočet a ověřování stanoví použitelný postup posuzování shody z modulů uvedených v příloze II rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 768/2008/ES ([45]) s úpravami nezbytnými s ohledem na dotčené výrobky. Při určování použitelného postupu posuzování shody Komise zohlední tato kritéria:

a) zda je dotčený modul vhodný pro daný druh výrobku a přiměřený sledovanému veřejnému zájmu;

b) povahu rizik, která s sebou výrobek nese, a míru, ve které posuzování shody odpovídá druhu a úrovni rizika;

c) pokud je povinná účast třetí strany, potřebu výrobce mít na výběr mezi moduly zabezpečování kvality a certifikace výrobků stanovenými v příloze II rozhodnutí č. 768/2008/ES.

3. Po vstupu aktu v přenesené pravomoci přijatého podle odstavce 2 v platnost a v každém případě do 31. prosince 2031 přijme Komise akty v přenesené pravomoci, kterými doplní toto nařízení stanovením minimálních podílů neodymu, dysprosia, praseodymu, terbia, boru, samaria, niklu a kobaltu využitých ze spotřebitelského odpadu, které musí být přítomny v permanentním magnetu obsaženém ve výrobcích podle odstavce 1.

Akty v přenesené pravomoci podle prvního pododstavce mohou pro různé výrobky stanovit různé minimální podíly a některé výrobky mohou vyloučit. Stanoví přechodná období úměrná obtížnosti přizpůsobení výrobků, na které se opatření vztahuje, s cílem zajistit dodržování předpisů.

Minimální podíl uvedený v prvním pododstavci se stanoví na základě předchozího posouzení dopadů s přihlédnutím k:

([44]) Nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 ze dne 23. července 1987 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku (Úř. věst. L 256, 7.9.1987, s. 1).

([45]) Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 768/2008/ES ze dne 9. července 2008 o společném rámci pro uvádění výrobků na trh a o zrušení rozhodnutí Rady 93/465/EHS (Úř. věst. L 218, 13.8.2008, s. 82).

a) stávající a předpokládané dostupnosti neodymu, dysprosia, praseodymu, terbia, boru, samaria, niklu a kobaltu využitých ze spotřebitelského odpadu;

b) informacím shromážděným podle odstavce 1 a relativnímu rozložení podílu recyklovaného obsahu v permanentních magnetech obsažených ve výrobcích podle odstavce 1 uvedených na trh;

c) technickému a vědeckému pokroku, včetně významných změn v technologiích permanentních magnetů, které mají vliv na druh využívaných materiálů;

d) účinnému a možnému příspěvku minimálního podílu k cílům Unie v oblasti klimatu a životního prostředí;

e) možným dopadům na fungování výrobků obsahujících permanentní magnety;

f) nutnosti zabránit nepřiměřeným negativním dopadům na cenovou dostupnost permanentních magnetů a výrobků obsahujících permanentní magnety.

4. Pokud jsou v harmonizačních právních předpisech Unie pro některý z výrobků podle odstavce 1 stanoveny požadavky týkající se recyklovaného obsahu permanentních magnetů, použijí se na dotčené výrobky tyto požadavky namísto tohoto článku.

5. Ode dne použitelnosti požadavku stanoveného v odstavci 1 fyzické a právnické osoby uvádějící na trh výrobky podle odstavce 1 zajistí při nabízení takových výrobků k prodeji, a to i v případě prodeje na dálku, nebo při jejich vystavování v rámci obchodní činnosti, aby jejich zákazníci měli přístup k informacím podle odstavce 1 předtím, než se zaváží kupní smlouvou.

Fyzické a právnické osoby, které uvádějí na trh výrobky podle odstavce 1, nepoužijí ani nevystaví etikety, značky, symboly nebo nápisy, které by mohly uvést zákazníky v omyl nebo je zmást, pokud jde o informace podle odstavce 1. Výrobky primárně určené pro obranné nebo kosmické aplikace jsou od požadavků stanovených v tomto článku osvobozeny.

6. U zařízení pro zobrazování magnetickou rezonancí, motorových vozidel a lehkých dopravních prostředků, které jsou typově schválenými vozidly kategorie L, se požadavky stanovené v odstavcích 1 a 5 použijí po uplynutí pěti let ode dne vstupu aktu v přenesené pravomoci podle odstavce 2 v platnost.

7. Tento článek se nevztahuje na:

a) vozidla zvláštního určení vymezená v čl. 3 bodě 31 nařízení (EU) 2018/858;

b) části vozidla jiné než základní vozidlo, jejichž typ byl schválen v rámci vícestupňového schvalování typu kategorie N_1, N_2, N_3, M_2 nebo M_3;

c) vozidla vyráběná v malých sériích vymezená v čl. 3 bodě 30 nařízení (EU) 2018/858.

ODDÍL 2

Certifikace a environmentální stopa

Článek 30

Uznané systémy

1. Vlády, průmyslová sdružení nebo uskupení zainteresovaných organizací, které vyvinuly certifikační systémy související s udržitelností kritických surovin a dohlížejí na ně (dále jen „vlastníci systémů“), mohou požádat o uznání svých systémů Komisí.

Žádosti podle prvního pododstavce tohoto odstavce musí obsahovat veškeré příslušné doklady týkající se splnění kritérií stanovených v příloze IV.

Do 24. května 2027 přijme Komise prováděcí akty, kterými stanoví jednotnou šablonu, kterou mají vlastníci systému používat k poskytování minimálních informací, které mají žádosti uvedené v prvním pododstavci tohoto odstavce obsahovat. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 39 odst. 3.

Rozsah dokumentace potřebné k vyplnění jednotné šablony uvedené ve třetím pododstavci musí být přiměřený.

2. Pokud Komise na základě dokladů poskytnutých podle odstavce 1 tohoto článku zjistí, že certifikační systém splňuje kritéria stanovená v příloze IV nebo jejich dílčí soubor, přijme prováděcí akt, kterým tento systém uzná, a upřesní uznanou oblast působnosti tohoto systému. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 39 odst. 3.

3. Uznaná oblast působnosti každého systému se upřesní na základě těchto dimenzí:

a) fáze hodnotového řetězce surovin, na které se systém vztahuje;

b) fáze životního cyklu projektu, a to i před ukončením projektu, v jeho průběhu a po něm, na které se systém vztahuje, a

c) dimenze udržitelnosti a kategorie environmentálních rizik uvedené v bodě 2 přílohy IV, na které se systém vztahuje.

Požadavky stanovené v bodě 1 písm. a) až d) přílohy IV jsou předpokladem pro uznání systému.

4. Komise nejméně jednou za tři roky ode dne použitelnosti prováděcího aktu přijatého na základě odstavce 2 ověří, zda jsou kritéria stanovená v příloze IV nebo uznaný dílčí soubor těchto kritérií nadále splněny.

5. Vlastníci uznaných systémů neprodleně informují Komisi o všech změnách nebo aktualizacích uznaných systémů týkajících se splnění kritérií stanovených v příloze IV nebo uznaného dílčího souboru těchto kritérií. Komise posoudí, zda tyto změny nebo aktualizace ovlivňují základ pro uznání, a přijme vhodná opatření.

6. Pokud existují důkazy o opakovaných nebo závažných případech, kdy hospodářské subjekty provádějící uznaný systém nesplnily požadavky tohoto systému, Komise po konzultaci s vlastníkem uznaného systému přezkoumá, zda tyto případy ukazují na nedostatky v systému, které mají vliv na základ pro uznání, a přijme vhodná opatření.

7. Pokud Komise zjistí v uznaném systému nedostatky, které mají vliv na základ pro uznání, může vlastníkovi systému poskytnout přiměřenou lhůtu nepřekračující 12 měsíců k přijetí nápravných opatření.

8. Pokud vlastník systému nepřijme nebo odmítne přijmout nezbytná nápravná opatření a pokud Komise zjistí, že nedostatky uvedené v odstavci 6 tohoto článku znamenají, že systém již nesplňuje kritéria stanovená v příloze IV nebo uznaný dílčí soubor těchto kritérií, zruší Komise uznání systému prostřednictvím prováděcích aktů. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 39 odst. 3.

9. Komise vytvoří a aktualizuje registr uznaných systémů. Tento registr se zveřejní na volně přístupných internetových stránkách. Tyto internetové stránky rovněž umožní získat zpětnou vazbu od všech příslušných zúčastněných stran, pokud jde o provádění uznaných systémů. Výsledky této zpětné vazby se následně poskytnou příslušným vlastníkům systému ke zvážení.

Článek 31

Prohlášení o environmentální stopě

1. S přihlédnutím k výsledkům zprávy uvedené v odstavci 2 tohoto článku a k hodnocení nezbytnosti a přiměřenosti pro účely odstavce 3 tohoto článku je Komisi svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 38, kterými doplní toto nařízení tím, že stanoví pravidla pro výpočet a ověřování environmentální stopy různých kritických surovin v souladu s přílohou V a s přihlédnutím k vědecky podloženým metodám posouzení a příslušným mezinárodním normám. Pravidla výpočtu a ověřování určí alespoň tři nejrelevantnější kategorie dopadů na životní prostředí, které odpovídají většině celkové environmentální stopy. Jednou z kategorií dopadů na životní prostředí jsou emise skleníkových plynů. Prohlášení o environmentální stopě se omezí na tyto kategorie dopadů na životní prostředí.

2. Komise do 24. listopadu 2026 předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu, v níž uvede, které kritické suroviny mají být upřednostněny pro posouzení toho, zda je povinnost uvést environmentální stopu kritické suroviny nezbytná a přiměřená.

Pokud jde o kritické suroviny, které Komise označila za prioritní, předloží Komise závěry posouzení nezbytnosti a přiměřenosti pro účely odstavce 3 do 12 měsíců od předložení zprávy uvedené v prvním pododstavci tohoto odstavce.

3. Komise přijme pravidla pro výpočet a ověřování pro konkrétní kritickou surovinu, pokud po zvážení různých příslušných kategorií dopadů na životní prostředí dospěje k závěru, že dotčená kritická surovina má významnou environmentální stopu, a že povinnost poskytnout při jejím uvádění na trh prohlášení o environmentální stopě této kritické suroviny vzhledem ke kategoriím dopadů na životní prostředí uvedeným v odstavci 1 je proto nezbytná a přiměřená jako příspěvek k cílům Unie v oblasti klimatu a životního prostředí tím, že se usnadní dodávky kritických surovin s menší environmentální stopou.

4. Při zvažování, zda je povinnost stanovená v odstavci 6 tohoto článku nezbytná, Komise zohlední:

a) zda, jakým způsobem a jak účinně je cílů Unie v oblasti klimatu a životního prostředí již dosahováno prostřednictvím jiných právních aktů Unie, které se na danou kritickou surovinu vztahují;

b) existenci a přijetí příslušných mezinárodních norem a pokynů nebo vyhlídek na dohodu o těchto normách na mezinárodní úrovni, jakož i udržitelné postupy na trhu, včetně dobrovolných systémů uznaných podle čl. 30 odst. 2;

c) účinnost strategických partnerství, strategických projektů, obchodních dohod a dalších mezinárodních nástrojů a informačních činností prováděných Unií při dosahování jejích cílů v oblasti klimatu a životního prostředí;

d) s tím spojené hospodářské náklady a administrativní zátěž hospodářských subjektů.

5. Komise provede předběžné posouzení dopadů, aby mohla rozhodnout, zda přijme akt v přenesené pravomoci podle odstavce 1. Toto posouzení:

a) vychází mimo jiné z konzultace:

   i) se všemi příslušnými zúčastněnými stranami, například zástupci průmyslu, včetně navazujících průmyslových odvětví, malých a středních podniků a případně řemeslné výroby, sociálními partnery, obchodníky, maloobchodníky, dovozci, organizacemi podporujícími ochranu lidského zdraví a životního prostředí, spotřebitelskými organizacemi a akademickou obcí;

   ii) se třetími zeměmi nebo ZZÚ, jejichž obchod s Unií může být touto povinností významně ovlivněn;

   iii) s radou ERKS;

   iv) s agenturami Unie s pravomocemi v oblasti ochrany životního prostředí, je-li to vhodné;

b) zajistí, aby žádné takové opatření nebylo připraveno, přijato nebo uplatňováno tak, že jeho cílem nebo účinkem je vytvoření zbytečných překážek mezinárodnímu obchodu, a aby neomezovalo obchod více, než je nezbytné k dosažení cílů Unie v oblasti klimatu a životního prostředí, s ohledem na schopnost dodavatelů ze třetích zemí vyhovět tomuto prohlášení tak, aby nebyly nepřiměřeně ovlivněny celkové obchodní toky a náklady na kritické suroviny;

c) posoudí, zda podobné povinnosti podle práva Unie měly zamýšlené účinky a významně přispěly k dosažení environmentálních cílů Unie;

d) posoudí, zda toto opatření přispěje k dosažení cílů Unie v oblasti klimatu a životního prostředí, aniž by nepřiměřeně ovlivnilo schopnost průmyslu Unie získávat danou kritickou surovinu.

6. Každá fyzická nebo právnická osoba, která uvádí na trh kritické suroviny, včetně zpracovaných a recyklovaných surovin, pro něž Komise přijala pravidla pro výpočet a ověřování podle odstavce 1, zpřístupní prohlášení o environmentální stopě.

Požadavek stanovený v prvním pododstavci se vztahuje na každý jednotlivý druh kritické suroviny uváděné na trh a nevztahuje se na kritické suroviny obsažené v meziproduktech nebo konečných výrobcích.

7. Prohlášení o environmentální stopě podle odstavce 6 musí obsahovat tyto informace:

a) jméno, zapsaný obchodní název nebo zapsanou ochrannou známku a poštovní adresu odpovědné fyzické nebo právnické osoby a elektronické komunikační prostředky, kterými ji lze kontaktovat;

b) informace o druhu kritické suroviny, které se prohlášení týká;

c) informace o zemi a regionu, kde byla kritická surovina vytěžena, zpracována, zušlechtěna nebo zrecyklována, podle daného případu;

d) environmentální stopu kritické suroviny vypočtenou v souladu s platnými pravidly pro ověřování a výpočet přijatými podle odstavce 1;

e) výkonnostní třídu z hlediska environmentální stopy, které kritická surovina odpovídá, stanovenou v souladu s použitelným aktem v přenesené pravomoci přijatým podle odstavce 8;

f) odkaz na internetové stránky umožňující přístup k veřejné verzi studie podporující výsledky uvedené v prohlášení o environmentální stopě.

8. Komise přijme v přiměřeném časovém horizontu akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 38 za účelem doplnění tohoto nařízení stanovením výkonnostních tříd z hlediska environmentální stopy u kritických surovin, pro které byla přijata v souladu s přílohou V pravidla pro výpočet a ověřování podle odstavce 1 tohoto článku.

9. Komise při stanovování pravidel pro výpočet environmentální stopy meziproduktů a konečných výrobků obsahujících kritické suroviny vyžaduje, je-li to možné, použití pravidel pro výpočet environmentální stopy uvedených v tomto článku.

10. Prohlášení o environmentální stopě se zpřístupní na volně přístupných internetových stránkách a musí být snadno srozumitelné.

Komise může přijmout prováděcí akty, kterými se stanoví formát prohlášení o environmentální stopě uvedené v odstavci 6 tohoto článku. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 39 odst. 3.

11. Fyzické a právnické osoby uvádějící kritické suroviny na trh zajistí při nabízení kritických surovin k prodeji, včetně prodeje na dálku, nebo při jejich vystavování v rámci obchodní činnosti, aby jejich zákazníci měli přístup k prohlášení o environmentální stopě předtím, než se zaváží kupní smlouvou.

Fyzické a právnické osoby uvádějící na trh kritické suroviny nesmějí uvádět ani vystavovat štítky, značky, symboly nebo nápisy, které by mohly uvést zákazníky v omyl nebo je zmást, pokud jde o informace obsažené v prohlášení o environmentální stopě.

ODDÍL 3

Volný pohyb, shoda a dozor nad trhem

Článek 32

Volný pohyb

1. Členské státy nesmějí zakazovat, omezovat nebo bránit dodávání na trh či uvádění do provozu výrobků obsahujících permanentní magnety nebo kritických surovin, které jsou v souladu s tímto nařízením, z důvodů týkajících se informací o recyklaci nebo recyklovaném obsahu permanentních magnetů ani z důvodů týkajících se informací o environmentální stopě kritických surovin, na které se vztahuje toto nařízení.

2. Členské státy nesmějí bránit předvádění výrobků obsahujících permanentní magnety nebo kritických surovin, které nejsou v souladu s tímto nařízením, na veletrzích, výstavách, předváděcích akcích nebo podobných akcích za předpokladu, že je z viditelného označení jasně patrné, že tyto výrobky nebo kritické suroviny nejsou v souladu s tímto nařízením a že nemohou být dodávány na trh, dokud s ním nebudou uvedeny do shody.

Článek 33

Shoda a dozor nad trhem

1. Předtím, než je na trh uveden výrobek, na který se vztahuje článek 28 nebo 29, odpovědné fyzické nebo právnické osoby zajistí, aby byl proveden příslušný postup posuzování shody a aby byla vypracována požadovaná technická dokumentace. Pokud byla shoda výrobku s platnými požadavky prokázána postupem posuzování shody, odpovědné fyzické nebo právnické osoby zajistí, aby bylo vypracováno EU prohlášení o shodě a připojeno označení CE.

2. Postupem posuzování shody u výrobků, na které se vztahují požadavky stanovené v článku 28 tohoto nařízení, je postup stanovený v příloze IV směrnice 2009/125/ES; pokud se však na tyto výrobky vztahují rovněž požadavky stanovené v článku 29 tohoto nařízení, je postupem posuzování shody postup stanovený v pravidlech pro výpočet a ověřování přijatých podle čl. 29 odst. 2 tohoto nařízení.

3. Tento článek se nepoužije na výrobky, na které se vztahuje schválení typu podle nařízení (EU) 2018/858 nebo (EU) č. 168/2013.

Článek 34

Provádění a sladění s harmonizačními právními předpisy Unie

Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 38 za účelem doplnění článků 28, 29, 31 a 33 s cílem:

a) stanovit požadavky na technický návrh a provoz nosiče údajů a jedinečný identifikátor výrobku uvedené v čl. 28 odst. 3 a 4;

b) odkazovat na technické normy, které se použijí v souvislosti s nosičem údajů a jedinečným identifikátorem výrobku uvedenými v čl. 28 odst. 3 a 4;

c) stanovit pravidla pro zahrnutí jedinečného identifikátoru výrobku uvedeného v čl. 28 odst. 4 do registrů relevantních pro dozor nad trhem a celní kontroly;

d) stanovit požadavky týkající se celních kontrol spojených s nosičem údajů a jedinečným identifikátorem výrobku uvedenými v čl. 28 odst. 3 a 4;

e) stanovit postupy pro nakládání s výrobky představujícími riziko na vnitrostátní úrovni nebo formální nesoulad, jakož i související ochranné postupy, v jejichž rámci jsou vzneseny námitky proti přijatým opatřením dozoru nad trhem;

f) stanovit požadavky týkající se EU prohlášení o shodě a obecné zásady a pravidla a podmínky pro připojování označení CE.

Tyto akty v přenesené pravomoci odkazují na jiné harmonizační právní předpisy Unie, zejména na směrnici 2009/125/ES, nebo zajistí soulad s uvedenými předpisy a zohlední potřebu omezit administrativní zátěž a zároveň zajistit účinné provádění článků 28, 29 a 31 tohoto nařízení.

KAPITOLA 6

ŘÍZENÍ

Článek 35

Evropská rada pro kritické suroviny

1. Zřizuje se Evropská rada pro kritické suroviny (dále jen „rada ERKS“).

2. Rada ERKS Komisi poskytuje poradenství a plní úkoly stanovené v tomto nařízení.

Článek 36

Složení a fungování Rady ERKS

1. Rada ERKS se skládá ze zástupců všech členských států a Komise. Předsedá jí zástupce Komise (dále jen „předseda“).

2. Každý členský stát jmenuje do rady ERKS svého zástupce na vysoké úrovni. Pokud je to relevantní z hlediska funkce a odborných znalostí, může členský stát jmenovat různé zástupce pro různé úkoly rady ERKS. Každý zástupce v radě ERKS má svého náhradníka. Hlasovací právo mají pouze členské státy. Každý členský stát má pouze jeden hlas bez ohledu na počet svých zástupců.

Předseda pozve zástupce Evropského parlamentu, aby se jako pozorovatelé účastnili zasedání rady ERKS, včetně zasedání stálých nebo dočasných podskupin uvedených v odstavci 8.

3. Předseda může ve vhodných případech přizvat zástupce průmyslu, zejména malých a středních podniků, občanské společnosti, akademické obce, odborů, místních nebo regionálních orgánů, třetích zemí, ZZÚ, jakož i Evropské obranné agentury, Evropské agentury pro chemické látky, Evropské agentury pro životní prostředí a Evropské služby pro vnější činnost, aby se zúčastnili zasedání rady nebo jejích stálých či dočasných podskupin uvedených v odstavci 8 jako pozorovatelé nebo aby předložili písemné příspěvky. Pozorovatelé se nepodílejí na formulování poradních stanovisek rady ERKS a jejích podskupin.

4. Na své první schůzi přijme rada ERKS na návrh Komise svůj jednací řád prostou většinou hlasů svých členů.

5. Rada ERKS se schází pravidelně, aby mohla účinně plnit své úkoly stanovené v tomto nařízení. V případě potřeby se rada ERKS schází na odůvodněnou žádost Komise nebo členského státu se zvláštním zájmem, pokud jde o strategický projekt na jeho území, který si žádá konání dodatečné schůze.

Rada ERKS se schází nejméně:

a) každé tři měsíce za účelem posouzení žádostí o strategické projekty podle kapitoly 3 oddílu 2;

b) každých šest měsíců za účelem rozvoje monitorování podle kapitoly 4;

c) jednou ročně za účelem projednání pokroku v plnění povinností členských států souvisejících s průzkumem, které jsou stanoveny v kapitole 3 oddíle 5, i s ohledem na aktualizace seznamů strategických nebo kritických surovin.

6. Komise koordinuje práci rady ERKS prostřednictvím výkonného sekretariátu, který poskytuje technickou a logistickou podporu.

7. Rada ERKS:

a) pravidelně projednává provádění článku 9 a sdílí osvědčené postupy pro urychlení povolovacích řízení pro projekty v oblasti kritických surovin, jakož i pro zlepšení zapojení a konzultace veřejnosti v těchto projektech;

b) v příslušných případech navrhuje Komisi pokyny pro provádění čl. 9 odst. 1, které mají jednotná kontaktní místa zohledňovat;

c) pravidelně projednává uskutečňování strategických projektů a v případě potřeby opatření, která by mohl přijmout předkladatel projektu nebo členský stát, jehož území se strategický projekt týká, s cílem dále usnadnit uskutečňování těchto strategických projektů podle článku 15;

d) poskytuje Komisi poradenství ohledně posouzení zřízení společného nákupního systému podle článku 25;

e) usnadňuje výměnu osvědčených postupů mezi členskými státy za účelem zlepšení jejich národních programů podle článku 26.

8. Rada ERKS může zřídit stálé nebo dočasné podskupiny, které se budou zabývat konkrétními otázkami a úkoly.

Rada ERKS zřídí alespoň tyto stálé podskupiny:

a) podskupinu pro projednávání a koordinaci financování strategických projektů v souladu s článkem 16, do níž mají být jako pozorovatelé přizváni zástupci vnitrostátních podpůrných bank a institucí, exportních úvěrových agentur, evropských rozvojových finančních institucí, skupiny Evropské investiční banky, dalších mezinárodních finančních institucí včetně Evropské banky pro obnovu a rozvoj a případně soukromých finančních institucí;

b) podskupinu pro diskusi a výměnu názorů na opatření ke zvýšení informovanosti veřejnosti o dodavatelském řetězci kritických surovin a sdílení osvědčených postupů týkajících se účasti veřejnosti a zapojení zúčastněných stran do projektů v oblasti kritických surovin, do níž mají být jako pozorovatelé pravidelně přizváni zástupci organizací občanské společnosti;

c) podskupinu sdružující vnitrostátní nebo případně regionální geologické ústavy nebo služby nebo, pokud takový ústav nebo služba neexistuje, příslušný vnitrostátní orgán odpovědný za obecný průzkum, s cílem přispět ke koordinaci národních programů průzkumu vypracovaných podle článku 19;

d) podskupinu pro diskusi a výměnu názorů na opatření na podporu oběhovosti, účinného využívání zdrojů a nahrazování kritických surovin;

e) podskupinu sdružující vnitrostátní zásobovací a informační agentury pro kritické suroviny nebo, pokud tato agentura neexistuje, příslušný vnitrostátní orgán odpovědný za tuto záležitost, s cílem přispět k monitorování a zátěžovým testům prováděným Komisí podle článku 20;

f) podskupinu sdružující vnitrostátní agenturu pro mimořádné události a vnitrostátní orgány odpovědné za strategické zásoby nebo, pokud tato agentura a orgán neexistují, příslušný vnitrostátní orgán odpovědný za tuto záležitost, s cílem přispět ke koordinaci strategických zásob, jak je stanoveno v článku 23.

Při plnění svých úkolů rada ERKS ve vhodných případech zajišťuje koordinaci, spolupráci a výměnu informací s příslušnými strukturami pro reakci na krize a připravenost na krize zřízenými podle práva Unie.

9. Rada ERKS přijme nezbytná opatření k zajištění bezpečného nakládání s důvěrnými a obchodně citlivými informacemi a jejich zpracování v souladu s článkem 46.

10. Rada ERKS vynaloží veškeré úsilí k přijímání rozhodnutí na základě konsensu.

Článek 37

Mezinárodní spolupráce a strategická partnerství

1. Rada ERKS pravidelně projednává:

a) do jaké míry strategická partnerství uzavřená Unií přispívají:

i) ke zlepšení bezpečnosti dodávek Unii s přihlédnutím k referenčním hodnotám stanoveným v čl. 5 odst. 1 písm. b);

ii) ke zlepšení spolupráce v rámci hodnotového řetězce kritických surovin mezi Unií a partnerskými zeměmi, včetně programů budování kapacit a přenosu technologií s cílem podporovat oběhovost a odpovědnou recyklaci kritických surovin v producentských zemích;

iii) k hospodářskému a sociálnímu rozvoji partnerských zemí, mimo jiné podporou udržitelných postupů a oběhového hospodářství, důstojných pracovních podmínek a dodržování lidských práv v jejich hodnotových řetězcích surovin;

b) konzistentnost a potenciální součinnost mezi dvoustrannou spoluprací členských států s relevantními třetími zeměmi a akcemi prováděnými Unií v rámci strategických partnerství;

c) které třetí země by mohly být upřednostněny při uzavírání strategických partnerství s ohledem na následující kritéria:

i) potenciální příspěvek k bezpečnosti i odolnosti dodávek s ohledem na potenciální zásoby a těžební, zpracovatelskou a recyklační kapacitu třetí země související s kritickými surovinami;

ii) zda by mohla spolupráce mezi Unií a třetí zemí zlepšit schopnost třetí země zajistit monitorování, prevenci a minimalizaci nepříznivých dopadů na životní prostředí prostřednictvím jejího regulačního rámce a jeho provádění, používání sociálně odpovědných postupů, včetně dodržování lidských a pracovních práv, obzvláště pokud se jedná o nucenou a dětskou práci, smysluplného zapojení místních komunit, včetně původních obyvatel, používání transparentních a odpovědných obchodních postupů a předcházení nepříznivým dopadům na řádné fungování veřejné správy a právního státu;

iii) zda existují dohody o spolupráci mezi Unií a třetí zemí a v případě rozvíjejících se trhů a rozvojových ekonomik potenciál pro zavedení investičních projektů strategie Global Gateway, a to i s cílem usnadnit investice do strategických projektů;

iv) v případě rozvíjejících se trhů a rozvojových ekonomik, zda a jak by partnerství mohlo přispět k přidané hodnotě na místní úrovni, včetně navazujících činností, a zda a jak by bylo oboustranně výhodné pro Unii a partnerskou zemi;

d) poradenství Komisi ohledně toho, jak zajistit, aby strategická partnerství uvedená v tomto odstavci byla v souladu s politikami Unie ve vztahu k rozvíjejícím se trhům a rozvojovým ekonomikám.

2. Projednáváním v radě ERKS podle odstavce 1 nejsou dotčeny výsady Rady v souladu se Smlouvami.

3. Členské státy:

a) informují Komisi o své dvoustranné spolupráci s relevantními třetími zeměmi, pokud její oblast působnosti zahrnuje hodnotový řetězec kritických surovin;

b) mohou podporovat Komisi při provádění opatření spolupráce stanovených ve strategických partnerstvích v hodnotovém řetězci surovin.

4. Komise jednou ročně informuje Evropský parlament a Radu o obsahu a výsledku projednávání rady ERKS podle odstavce 1.

KAPITOLA 7

PŘENESENÉ PRAVOMOCI A POSTUP PROJEDNÁVÁNÍ VE VÝBORU

Článek 38

Výkon přenesené pravomoci

1. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci je svěřena Komisi za podmínek stanovených v tomto článku.

2. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedená v čl. 3 odst. 2, čl. 4 odst. 2, čl. 5 odst. 3, čl. 6 odst. 2, čl. 28 odst. 12, čl. 29 odst. 2 a 3, čl. 31 odst. 1 a 8 a čl. 34 odst. 1 je svěřena Komisi na dobu osmi let od 24. června 2024. Komise vypracuje zprávu o přenesení pravomoci nejpozději devět měsíců před koncem tohoto osmiletého období. Přenesení pravomoci se automaticky prodlužuje o stejně dlouhá období, pokud Evropský parlament ani Rada nevysloví proti tomuto prodloužení námitku nejpozději tři měsíce před koncem každého z těchto období.

3. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci uvedené v čl. 3 odst. 2, čl. 4 odst. 2, čl. 5 odst. 3, čl. 6 odst. 2, čl. 28 odst. 12, čl. 29 odst. 2 a 3, čl. 31 odst. 1 a 8 a čl. 34 odst. 1 kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*, nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.

4. Před přijetím aktu v přenesené pravomoci Komise vede konzultace s odborníky jmenovanými jednotlivými členskými státy v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů.

5. Přijetí aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí současně Evropskému parlamentu a Radě.

6. Akt v přenesené pravomoci přijatý podle čl. 3 odst. 2, čl. 4 odst. 2, čl. 5 odst. 3, čl. 6 odst. 2, čl. 28 odst. 12, čl. 29 odst. 2 nebo 3 a čl. 31 odst. 1 nebo 8 nebo čl. 34 odst. 1 vstoupí v platnost pouze tehdy, pokud proti němu Evropský parlament ani Rada nevysloví námitky ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se tato lhůta prodlouží o dva měsíce.

Článek 39

Postup projednávání ve výboru

1. Komisi je nápomocen výbor. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.

2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 4 nařízení (EU) č. 182/2011.

3. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.

KAPITOLA 8

ZMĚNY

Článek 40

Změna nařízení (EU) č. 168/2013

V oddíle C1 tabulky v příloze II nařízení (EU) č. 168/2013 se doplňuje nová položka, která zní:

„15a	18	požadavky na oběhovost permanentních magnetů	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1252 (*)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

(*) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1252 ze dne 11. dubna 2024, kterým se stanoví rámec pro zajištění bezpečných a udržitelných dodávek kritických surovin a mění nařízení (EU) č. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 a (EU) 2019/1020 (Úř. věst. L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).“

Článek 41

Změna nařízení (EU) 2018/858

V tabulce v části I oddílu G „Environmentální výkonnost a emise „přílohy II nařízení (EU) 2018/858 se doplňuje nová položka, která zní:

„G 15	Požadavky na oběhovost permanentních magnetů	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1252 (*)	X	X	X	X	X	X					X	X

(*) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1252 ze dne 11. dubna 2024, kterým se stanoví rámec pro zajištění bezpečných a udržitelných dodávek kritických surovin a mění nařízení (EU) č. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 a (EU) 2019/1020 (Úř. věst. L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).“

Článek 42

Změny nařízení (EU) 2018/1724

Nařízení (EU) 2018/1724 se mění takto:

1) V příloze I se doplňuje nový řádek, který zní:

„AJ. Projekty v oblasti kritických surovin	1. jednotná kontaktní místa zřízená nebo určená podle čl. 9 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1252 (*) 2. informace o povolovacím postupu

	3. informace o finančních a investičních službách 4. informace o možnostech financování na úrovni Unie nebo členských států 5. informace o službách na podporu podnikání, včetně, nikoliv však výhradně přiznání k dani z příjmů právnických osob, místních daňových zákonů nebo pracovního práva

(*) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1252 ze dne 11. dubna 2024, kterým se zřizuje rámec pro zajištění bezpečných a udržitelných dodávek kritických surovin a kterým se mění nařízení (EU) č. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 a (EU) 2019/1020 (Úř. věst. L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).“

2) V příloze II se doplňuje nový řádek, který zní:

„Projekty v oblasti kritických surovin	Postup týkající se všech příslušných povolení k výstavbě a provozování projektů v oblasti kritických surovin, včetně stavebních povolení, povolení pro chemické látky a pro připojení k síti a posouzení vlivů na životní prostředí a environmentálních povolení, jsou-li vyžadována, a obsahující všechny žádosti a postupy od potvrzení úplnosti žádosti až po oznámení komplexního rozhodnutí o výsledku řízení dotčeným jednotným kontaktním místem podle článku 9 nařízení (EU) 2024/1252.	Veškeré výstupy týkající se postupů od potvrzení úplnosti žádosti až po oznámení komplexního rozhodnutí o výsledku řízení dotčeným jednotným kontaktním místem podle článku 9 nařízení (EU) 2024/1252.“

3) V příloze III se doplňuje nový bod, který zní:

„9) Dotčené jednotné kontaktní místo podle článku 9 nařízení (EU) 2024/1252.“

Článek 43

Změny nařízení (EU) 2019/1020

Nařízení (EU) 2019/1020 se mění takto:

1) V článku 4 se odstavec 5 nahrazuje tímto:

„5. Tento článek se použije pouze na výrobky, na které se vztahují nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 305/2011 ([1])*, (EU) 2016/425 ([2])*, (EU) 2016/426 ([3])* a (EU) 2024/1252 ([4])* a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/14/ES ([5])*, 2006/42/ES ([6])*, 2009/48/ES ([7])*, 2009/125/ES ([8])*, 2011/65/EU ([9])*, 2013/29/EU ([10])*, 2013/53/EU ([11])*, 2014/29/EU ([12])*, 2014/30/EU ([13])*, 2014/31/EU ([14])*, 2014/32/EU ([15])*, 2014/34/EU ([16])*, 2014/35/EU ([17])*, 2014/53/EU ([18])* a 2014/68/EU ([19])*.

([1])* Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 305/2011 ze dne 9. března 2011, kterým se stanoví harmonizované podmínky pro uvádění stavebních výrobků na trh a kterým se zrušuje směrnice Rady 89/106/EHS (Úř. věst. L 88, 4.4.2011, s. 5).

([2])* Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/425 ze dne 9. března 2016 o osobních ochranných prostředcích a o zrušení směrnice Rady 89/686/EHS (Úř. věst. L 81, 31.3.2016, s. 51).

([3])* Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/426 ze dne 9. března 2016 o spotřebičích plynných paliv a o zrušení směrnice 2009/142/ES (Úř. věst. L 81, 31.3.2016, s. 99).

([4])* Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1252 ze dne 11. dubna 2024, kterým se zřizuje rámec pro zajištění bezpečných a udržitelných dodávek kritických surovin a kterým se mění nařízení (EU) č. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 a (EU) 2019/1020 (Úř. věst. L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

([5])* Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/14/ES ze dne 8. května 2000 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se emisí hluku zařízení, která jsou určena k použití ve venkovním prostoru, do okolního prostředí (Úř. věst. L 162, 3.7.2000, s. 1).

([6])* Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/42/ES ze dne 17. května 2006 o strojních zařízeních a o změně směrnice 95/16/ES (Úř. věst. L 157, 9.6.2006, s. 24).

([7])* Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/48/ES ze dne 18. června 2009 o bezpečnosti hraček (Úř. věst. L 170, 30.6.2009, s. 1).

([8])* Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES ze dne 21. října 2009 o stanovení rámce pro určení požadavků na ekodesign výrobků spojených se spotřebou energie (Úř. věst. L 285, 31.10.2009, s. 10).

([9])* Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/65/EU ze dne 8. června 2011 o omezení používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních (Úř. věst. L 174, 1.7.2011, s. 88).

([10])* Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/29/EU ze dne 12. června 2013 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se dodávání pyrotechnických výrobků na trh (Úř. věst. L 178, 28.6.2013, s. 27).

([11])* Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/53/EU ze dne 20. listopadu 2013 o rekreačních plavidlech a vodních skútrech a o zrušení směrnice 94/25/ES (Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 90).

([12])* Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/29/EU ze dne 26. února 2014 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se dodávání jednoduchých tlakových nádob na trh (Úř. věst. L 96, 29.3.2014, s. 45).

([13])* Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/30/EU ze dne 26. února 2014 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se elektromagnetické kompatibility (Úř. věst. L 96, 29.3.2014, s. 79).

([14])* Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/31/EU ze dne 26. února 2014 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se dodávání vah s neautomatickou činností na trh (Úř. věst. L 96, 29.3.2014, s. 107).

([15])* Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/32/EU ze dne 26. února 2014 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se dodávání měřidel na trh (Úř. věst. L 96, 29.3.2014, s. 149).

([16])* Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/34/EU ze dne 26. února 2014 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se zařízení a ochranných systémů určených k použití v prostředí s nebezpečím výbuchu (Úř. věst. L 96, 29.3.2014, s. 309).

([17])* Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/35/EU ze dne 26. února 2014 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se dodávání elektrických zařízení určených pro používání v určitých mezích napětí na trh (Úř. věst. L 96, 29.3.2014, s. 357).

([18])* Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/53/EU ze dne 16. dubna 2014 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se dodávání rádiových zařízení na trh a zrušení směrnice 1999/5/ES (Úř. věst. L 153, 22.5.2014, s. 62).

([19])* Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/68/EU ze dne 15. května 2014 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se dodávání tlakových zařízení na trh (Úř. věst. L 189, 27.6.2014, s. 164).“

2) V příloze I se doplňuje nový bod, který zní:

„71. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1252 ze dne 11. dubna 2024, kterým se stanoví rámec pro zajištění bezpečných a udržitelných dodávek kritických surovin a mění nařízení (EU) č. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 a (EU) 2019/1020 (Úř. věst. L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj), pokud se týká požadavků stanovených v článcích 28, 29 nebo 31 uvedeného nařízení.“

KAPITOLA 9

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 44

Monitorování pokroku

1. Do 24. listopadu 2026 předloží Komise zprávu obsahující orientační prognózy roční spotřeby každé kritické suroviny v letech 2030, 2040 a 2050, včetně nízké, vysoké a referenční prognózy, a orientační referenční hodnoty pro těžbu a zpracování jednotlivých strategických surovin za účelem splnění referenčních hodnot stanovených v čl. 5 odst. 1 písm. a) pro rok 2030.

2. Do 24. května 2027 a poté nejméně každé tři roky Komise, s přihlédnutím k doporučením rady ERKS, monitoruje pokrok při dosahování referenčních hodnot stanovených v čl. 5 odst. 1 a při zmírňování očekávaného nárůstu spotřeby kritických surovin v Unii uvedeného v čl. 5 odst. 2 a zveřejní zprávu s podrobnými údaji o pokroku Unie při dosahování těchto referenčních hodnot a tohoto zmírňování.

3. Zpráva uvedená v odstavci 2 obsahuje:

a) kvantitativní informace o míře pokroku Unie při dosahování referenčních hodnot a zmírňování podle článku 5;

b) seznam strategických partnerství týkajících se surovin, jež jsou uzavřena mezi Unií a třetími zeměmi, a

c) posouzení přínosu strategických partnerství k dosažení referenční hodnoty stanovené v čl. 5 odst. 1 písm. b).

Pro účely tohoto článku nejsou hospodářské subjekty povinny předkládat dodatečné informace nad rámec informací poskytovaných podle článku 21.

4. S cílem zajistit soudržné provádění tohoto nařízení Komise monitoruje soulad svých opatření přijatých k jeho provedení s ostatním právem Unie. Za tímto účelem Komise do 24. května 2025 zveřejní zprávu o souladu mezi tímto nařízením a ostatním právem Unie.

5. Pokud Komise na základě zprávy podle odstavce 1 dospěje k závěru, že Unie pravděpodobně nedosáhne cílů stanovených v článku 5, posoudí, zda je proveditelné a přiměřené navrhnout opatření, jež by měla dosažení těchto cílů zajistit.

6. Komise požádá evropské normalizační organizace o vypracování evropských norem nebo evropských normalizačních výstupů na podporu cílů tohoto nařízení.

Článek 45

Podávání zpráv členskými státy

1. Poprvé do 24. května 2026 a poté každoročně předloží členské státy Komisi zprávu obsahující informace uvedené v čl. 19 odst. 5, čl. 21 odst. 1 a 2, čl. 22 odst. 1, čl. 23 odst. 5 a čl. 26 odst. 6.

Hospodářské subjekty nejsou povinny předkládat dodatečné informace nad rámec informací poskytovaných podle ustanovení uvedených v prvním pododstavci.

2. Komise může přijmout prováděcí akty, kterými stanoví šablonu zpráv uvedených v odstavci 1 tohoto článku. V šabloně může být uvedeno, jak mají být informace podle odstavce 1 tohoto článku vyjádřeny. Tyto prováděcí akty se přijímají poradním postupem podle čl. 39 odst. 2.

3. Na informace obsažené ve zprávách uvedených v odstavci 1 tohoto článku se vztahuje článek 46.

Článek 46

Zacházení s důvěrnými informacemi

1. Informace získané při provádění tohoto nařízení se použijí pouze pro účely tohoto nařízení a jsou chráněny příslušným unijním a vnitrostátním právem.

2. Členské státy a Komise zajistí ochranu obchodního tajemství a dalších citlivých, důvěrných a utajovaných informací získaných a zpracovávaných při uplatňování tohoto nařízení, včetně doporučení a opatření, která mají být přijata, v souladu s právem Unie a s příslušným vnitrostátním právem.

3. Komise a členské státy zajistí, aby bez předchozího písemného souhlasu původce nedošlo ke snížení stupně utajení nebo k odtajnění utajovaných informací poskytovaných nebo vyměňovaných podle tohoto nařízení v souladu s příslušným unijním či vnitrostátním právem.

4. Pokud se členský stát domnívá, že by sdělení souhrnných informací podle článku 22 mohlo ohrozit jeho národní bezpečnostní zájem, může proti sdělení těchto informací Komisí vznést námitku prostřednictvím odůvodněného oznámení.

5. Komise a vnitrostátní orgány, jejich úředníci, zaměstnanci a další osoby pracující pod dohledem těchto orgánů zajistí důvěrnost informací získaných při plnění svých úkolů a činností v souladu s příslušným unijním či vnitrostátním právem. Tato povinnost se vztahuje rovněž na všechny zástupce členských států, pozorovatele, odborníky a další účastníky, kteří navštíví zasedání rady ERKS podle článku 36.

6. Komise stanoví standardizované a zabezpečené prostředky pro shromažďování, zpracování a uchovávání informací získaných podle tohoto nařízení.

7. Případné povinnosti týkající se sdílení informací podle tohoto nařízení se nevztahují na údaje, které se týkají základních zájmů členských států v oblasti bezpečnosti nebo obrany.

Článek 47

Sankce

Do 24. listopadu 2026 členské státy stanoví sankce za porušení tohoto nařízení a přijmou veškerá opatření nezbytná k zajištění jejich uplatňování. Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující. Členské státy tyto sankce a opatření neprodleně oznámí Komisi a neprodleně jí oznámí i všechny jejich následné změny.

Článek 48

Hodnocení

1. Do 24. května 2028 provede Komise hodnocení tohoto nařízení s ohledem na cíle, které sleduje, a předloží o něm zprávu Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru.

2. Zpráva podle odstavce 1 posoudí přinejmenším:

a) vhodnost stanovení maximálních prahových hodnot environmentální stopy pro kritické suroviny, pro které byla přijata pravidla pro výpočet a ověřování, a rovněž potřebu dále posilovat dodavatelské řetězce kritických surovin po roce 2030;

b) vhodnost stanovení referenčních hodnot pro roky 2040 a 2050 na souhrnné úrovni a pro jednotlivé strategické suroviny;

c) soulad mezi právem Unie v oblasti životního prostředí a tímto nařízením, zejména ve vztahu k prioritnímu statusu strategických projektů;

d) dostupnost informací o objemech odpadu a obsahu strategických surovin v příslušných tocích odpadů;

e) dopad systému společných nákupů zřízeného podle článku 25 na hospodářskou soutěž na vnitřním trhu;

f) vhodnost zavedení dalších opatření ke zvýšení sběru, třídění a zpracování odpadu, zejména pokud jde o kovový šrot, včetně železného šrotu.

3. Komise na základě zprávy uvedené v odstavci 1 předloží příslušné legislativní návrhy, bude-li to vhodné.

Článek 49

Vstup v platnost

1. Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

2. Odchylně od odstavce 1 tohoto článku se články 40 a 41 použijí ode dne 24. května 2028.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 11. dubna 2024.

Za Evropský parlament	*předsedkyně*
předsedkyně	*předsedkyně*
R. METSOLA	H. LAHBIB

PŘÍLOHA I

Strategické suroviny

Oddíl 1

Seznam strategických surovin

Za strategické se považují tyto suroviny:

a) bauxit/oxid hlinitý/hliník;

b) bismut;

c) bor – metalurgická kvalita;

d) kobalt;

e) měď;

f) gallium;

g) germanium;

h) lithium – bateriová kvalita;

i) hořčíkový kov;

j) mangan – bateriová kvalita;

k) grafit – bateriová kvalita;

l) nikl – bateriová kvalita;

m) kovy platinové skupiny;

n) prvky vzácných zemin pro permanentní magnety (Nd, Pr, Tb, Dy, Gd, Sm a Ce);

o) křemíkový kov;

p) titanový kov;

q) wolfram.

Oddíl 2

Metodika výběru strategických surovin

1. Strategický význam se určuje na základě významu suroviny pro zelenou a digitální transformaci a pro obranné a letecké či kosmické aplikace v souladu s těmito kritérii:

   a) množství strategických technologií využívajících surovinu jako vstup;

   b) množství suroviny potřebné pro výrobu příslušných strategických technologií;

   c) očekávaná celosvětová poptávka po příslušných strategických technologiích.

2. Předpokládaný růst poptávky (*DF*/*C*,**τ**) se vypočítá takto:

$$D_{F/C,\tau} = \frac{DF_{\tau}}{GS_{\tau_0}}$$

kde:

DF_{τ} je prognóza celosvětové roční poptávky po surovině v roce τ;

GSτo je celosvětová roční produkce suroviny za referenční období τ*0*.

3. Obtížnost zvýšení výroby se stanoví se zohledněním alespoň následujících faktorů:

   a) aktuální rozsah celosvětové roční produkce suroviny;

   b) poměr mezi zásobami a produkcí suroviny založený na známých zásobách hospodářsky vytěžitelných geologických zdrojů a současné celosvětové roční produkci;

   c) časová náročnost nových projektů zvyšujících kapacitu dodávek, pokud jsou k dispozici spolehlivé informace.

PŘÍLOHA II

Kritické suroviny

Oddíl 1

Seznam kritických surovin

Za kritické se považují tyto suroviny:

a) antimon;

b) arsen;

c) bauxit/oxid hlinitý/hliník;

d) baryt;

e) beryllium;

f) bismut;

g) bor;

h) kobalt;

i) koksovatelné uhlí;

j) měď;

k) živec;

l) kazivec;

m) gallium;

n) germanium;

o) hafnium;

p) helium;

q) těžké prvky vzácných zemin;

r) lehké prvky vzácných zemin;

s) lithium;

t) hořčík;

u) mangan;

v) grafit;

w) nikl – bateriová kvalita;

x) niob;

y) fosfátová hornina;

z) fosfor;

aa) kovy platinové skupiny;

ab) skandium;

ac) křemíkový kov;

ad) stroncium;

ae) tantal;

af) titanový kov;

ag) wolfram;

ah) vanad.

Oddíl 2

Výpočet hospodářského významu a rizika narušení dodávek

1. Hospodářský význam posuzované suroviny se vypočítá takto:

$$EI = \sum_{s} (A_s * Q_s) * SI_{EI}$$

kde:

s označuje odvětví hospodářství podle klasifikace NACE (dvoumístný kód);

As je podíl konečného použití posuzované suroviny v odvětví podle klasifikace NACE (dvoumístný kód) (s použitím hodnot Unie, jsou-li k dispozici, v opačném případě celosvětových podílů);

Qs je přidaná hodnota příslušného odvětví v klasifikaci NACE (dvoumístný kód) jako podíl celkového hospodářství;

SIEI je index nahraditelnosti související s hospodářským významem.

2. Index nahraditelnosti posuzované suroviny související s hospodářským významem (*SIEI*) se vypočítá na základě jejích nejdůležitějších průmyslových použití takto:

$$SI_{EI} = \sum_{i} \sum_{a} SPP_{i,a;EI} * Sub_share_{i,a} * Share_a$$

kde:

i označuje jednotlivý náhradní materiál;

a označuje jednotlivé použití suroviny;

$SPP_{i,a;EI}$ je parametr hospodářského významu každého náhradního materiálu *i* ve srovnání s posuzovanou surovinou na základě technické výkonnosti, včetně funkčnosti, a efektivnosti nákladů pro každé použití *a*;

$Share_a$ je podíl surovin na konečném použití;

$Sub_share_{i,a}$ je dílčí podíl každého náhradního materiálu v rámci každého použití.

3. Riziko narušení dodávek (*SR*) posuzované suroviny se vypočítá takto:

$$SR = \left[\left(HHI_{WGI,t_c} \right)_{GS} * \frac{IR}{2} + \left(HHI_{WGI,t_c} \right)_{EU_sourcing} * \left(1 - \frac{IR}{2} \right) \right] * (1 - EoL_{RIR}) * SI_{SR}$$

kde:

GS označuje celosvětovou roční produkci posuzované suroviny;

EU_sourcing označuje skutečný zdroj dodávek do Unie, tj. domácí produkce v Unii plus dovoz do Unie ze třetích zemí;

HHI je Herfindahl-Hirschmanův index (používaný jako zástupný ukazatel koncentrace nabídky v jednotlivých zemích);

WGI je index založený na upravených celosvětových ukazatelích Světové banky pro kvalitu správy (World Governance Index) (používaný jako zástupný ukazatel kvality správy ve vztahu k určité zemi);

tc je obchodní parametr upravující *WGI*, který se stanoví s přihlédnutím k možným vývozním daním (případně zmírněným platnou obchodní dohodou), fyzickým vývozním kvótám nebo zákazům vývozu uloženým zemí *c*;

EoLRIR je míra recyklace na konci životnosti, tj. poměr vstupů druhotných materiálů (recyklovaných z odpadu) ke všem vstupům surovin (primárních a druhotných);

SISR je index nahraditelnosti související s rizikem narušení dodávek;

IR je závislost na dovozu.

4. Závislost na dovozu (*IR*) surovin se vypočítá takto:

$$IR = \max \left\{ 0;\ \frac{Import - Export}{DomesticProduction + Import - Export} \right\}$$

5. Herfindahl-Hirschmanův index (*HHIWGI*) posuzované suroviny se vypočítá takto:

$$HHI_{WGI,t_c} = \sum_c (S_c)^2 * WGI_c * t_c$$

kde:

c označuje země dodávající posuzovanou surovinu;

Sc je podíl země *c* na dodávkách (GS nebo EU_sourcing) posuzované suroviny;

WGIc je index založený na upravených celosvětových ukazatelích Světové banky pro kvalitu správy země *c*;

tc je obchodní parametr dané země upravující *WGI*, který se stanoví s přihlédnutím k možným vývozním daním (případně zmírněným platnou obchodní dohodou), fyzickým vývozním kvótám nebo zákazům vývozu uloženým zemí *c*.

6. Index nahraditelnosti posuzované suroviny související s rizikem narušení dodávek (*SISR*) se vypočítá takto:

$$SI_{SR} = \sum_{i} \sum_{a} SPP_{i;SR} * Sub_share_{i,a} * Share_{a}$$

kde:

i označuje jednotlivý náhradní materiál;

a označuje jednotlivé použití kandidátského materiálu;

SPPi; SR je parametr výkonnosti v oblasti rizika narušení dodávek každého náhradního materiálu i na základě jeho celosvětové produkce, kritičnosti a hospodářského významu (primární produkt, druhotný produkt, vedlejší produkt);

Sharea je podíl kandidátských materiálů při konečném použití;

Sub_sharei,a je dílčí podíl každého náhradního materiálu v rámci každého použití.

7. Pokud strukturální nebo statistické změny ovlivní měření hospodářského významu a rizika narušení dodávek horizontálně u všech posuzovaných materiálů, upraví se příslušné hodnoty tak, aby se tyto změny kompenzovaly.

Výpočty vzorců v tomto oddíle vycházejí z průměru posledních pěti let, za které jsou údaje k dispozici. Zohledňuje se priorita, kvalita a dostupnost údajů.

PŘÍLOHA III

Posouzení kritérií pro uznání strategických projektů

1. Posouzení toho, zda projekt v Unii splňuje kritérium stanovené v čl. 6 odst. 1 písm. a), zohlední, zda projekt přispívá k:

   a) dosažení referenčních hodnot stanovených v čl. 5 odst. 2 písm. a);

   b) udržení nebo posílení kapacit Unie vyjádřených jako podíl na roční spotřebě strategických surovin v Unii, s přihlédnutím k očekávanému nárůstu spotřeby Unie;

   c) posílení kapacity Unie produkovat inovativní suroviny schopné nahradit strategickou surovinu v jedné nebo více strategických technologiích a zároveň přijímat opatření k dosažení stejné nebo nižší environmentální stopy ve srovnání se strategickou surovinou, která je nahrazována.

   Příspěvek projektu k příslušné referenční úrovni kapacity se posuzuje s ohledem na podnikatelský plán projektu a podpůrné technické informace obsažené v žádosti a na odhadovanou dobu potřebnou k uvedení projektu na trh.

2. Posouzení, zda projekt ve třetí zemi nebo ZZÚ splňuje kritérium stanovené v čl. 6 odst. 1 písm. a), zohlední:

   a) zda projekt přispívá k dosažení referenčních hodnot stanovených v čl. 5 odst. 2 písm. b) nebo k zachování odolnosti dodávek strategických surovin do Unie;

   b) zda platný právní rámec nebo jiné podmínky poskytují záruku, že obchod a investice související s projektem nebudou narušeny, zejména s ohledem na to, zda Unie uzavřela s příslušnou třetí zemí nebo ZZÚ strategické partnerství uvedené v článku 37 nebo obchodní dohodu obsahující kapitolu o surovinách, a zda jsou v souladu se společnou obchodní politikou Unie;

   c) do jaké míry existují podniky, které s předkladatelem projektu mají nebo jsou ochotny uzavřít dohody o odběru za účelem využití nebo zpracování strategických surovin vyprodukovaných v rámci příslušných projektů v Unii;

   d) zda je projekt v souladu s cíli rozvojové spolupráce a zahraniční politiky Unie.

   Příspěvek projektu k referenčním hodnotám uvedeným v písmenu a) se posuzuje s přihlédnutím k podnikatelskému plánu projektu a podpůrným technickým informacím obsaženým v žádosti, odhadované době potřebné k uvedení projektu na trh, jakož i k podílu výstupů projektu, na které se vztahují stávající nebo potenciální dohody o odběru uvedené v písmenu c). Doklady, které se týkají písmene c), mohou zahrnovat smlouvy, prohlášení o záměru nebo memoranda o porozumění.

3. Posouzení, zda projekt splňuje kritérium stanovené v čl. 6 odst. 1 písm. b), zohlední:

   a) kvalitu provedených studií proveditelnosti týkajících se potenciálu rozvoje projektu;

   b) zda technologie, která má být použita, byla předvedena v příslušném prostředí.

4. Studie proveditelnosti uvedené v bodě 3 písm. a) musí být vypracovány tak, aby:

   a) posoudily, zda je pravděpodobné, že navrhovaný projekt bude úspěšný, na základě analýzy technologických a environmentálních hledisek;

   b) označily možné technické aspekty a problémy, které by se mohly vyskytnout při uskutečňování projektu.

   K potvrzení proveditelnosti projektu mohou být zapotřebí další studie.

5. Posouzení, zda projekty nacházející se v Unii splňují kritérium stanovené v čl. 6 odst. 1 písm. c), zohlední celkové posouzení souladu projektu s příslušným unijním nebo vnitrostátním právem, jakož i relevantní doplňující důkazy, s přihlédnutím k umístění projektu.

Posouzení, zda projekty ve třetích zemích nebo ZZÚ splňují kritérium stanovené v čl. 6 odst. 1 písm. c), zohlední soulad s platným vnitrostátním právem, pokud toto vnitrostátní právo poskytuje dostatečnou záruku splnění daného kritéria nebo jeho aspektů, a s těmito mezinárodními nástroji:

a) Tripartitní deklarací Mezinárodní organizace práce o principech týkajících se nadnárodních společností a sociální politiky;

b) Pokyny OECD pro náležitou péči na podporu odpovědného chování podniků, zejména pokyny týkající se boje proti korupci;

c) Pokyny OECD pro náležitou péči v zodpovědných dodavatelských řetězcích nerostných surovin z oblastí postižených konflikty a vysoce rizikových oblastí;

d) Pokyny OECD pro náležitou péči pro smysluplné zapojení zúčastněných stran v těžebním průmyslu, a to i tam, kde odkazují na zásady stanovené v Deklaraci OSN o právech původních obyvatel;

e) Zásadami OECD o správě a řízení společností;

f) Pokyny OECD pro nadnárodní podniky týkající se odpovědného chování podniků;

g) Obecnými zásadami OSN v oblasti podnikání a lidských práv;

h) normou výkonnosti IFC č. 5 týkající se nabývání pozemků a nedobrovolného přesídlení.

6. Předkladatelé projektů mohou rovněž osvědčit splnění kritéria stanoveného v čl. 6 odst. 1 písm. c) tím, že:

a) předloží doklady o tom, že dotčený projekt je individuálně certifikován jedním nebo více systémy uznanými podle čl. 30 odst. 2, které společně pokrývají všechny požadavky uvedené v bodě 2 přílohy IV, nebo

b) se zaváží získat pro dotčený projekt certifikaci v rámci jednoho nebo více systémů uznaných podle čl. 30 odst. 2, které společně pokrývají všechny požadavky uvedené v bodě 2 přílohy IV, a poskytnout dostatečné doklady o tom, že dotčený projekt bude po uskutečnění schopen splnit kritéria pro tuto certifikaci.

7. Posouzení, zda projekt v Unii splňuje kritérium stanovené v čl. 6 odst. 1 písm. d), zohlední:

a) zda se projektu účastní podniky z různých členských států;

b) zda se možní odběratelé rovněž nacházejí ve více než jednom členském státě;

c) účinky na dostupnost strategických surovin pro následné uživatele ve více než jednom členském státě.

8. Posouzení, zda projekt ve třetí zemi splňuje kritérium stanovené v čl. 6 odst. 1 písm. e), zohlední, do jaké míry projekt v příslušné třetí zemi přispívá k:

a) posílení více než jedné fáze hodnotového řetězce surovin v dané zemi nebo jejím širším regionu;

b) podpoře soukromých investic do domácího hodnotového řetězce surovin;

c) vytváření širších hospodářských nebo sociálních přínosů, včetně vytváření pracovních míst.

PŘÍLOHA IV

Kritéria pro certifikační systémy

1. Uznaný certifikační systém musí splňovat následující kritéria:

   a) je otevřený za transparentních, spravedlivých a nediskriminačních podmínek všem hospodářským subjektům, které jsou ochotny a schopny splnit požadavky tohoto systému, a je spravován v mnohostranném řízení;

   b) ověřování a sledování souladu je objektivní, vychází z mezinárodních, unijních nebo vnitrostátních norem, požadavků a postupů a provádí se nezávisle na příslušném hospodářském subjektu;

   c) obsahuje dostatečné požadavky a postupy k zajištění způsobilosti a nezávislosti odpovědných ověřovatelů;

   d) obsahuje požadavky na zajištění auditní zprávy vypracované na úrovni lokality.

2. Požadavky na certifikaci zahrnují přinejmenším:

   a) požadavky zajišťující environmentálně udržitelné postupy, včetně požadavků zajišťujících environmentální řízení a zmírňování dopadů v následujících kategoriích environmentálních rizik:

      i) ovzduší, včetně znečištění ovzduší, například emise skleníkových plynů;

      ii) voda, včetně mořského dna a mořského prostředí, a znečištění vody, využívání vody, množství vody s přihlédnutím k povodním nebo suchu a přístup k vodě;

      iii) půda, včetně znečištění půdy, eroze půdy, využívání půdy a degradace půdy;

      iv) biologická rozmanitost, včetně poškozování přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a ekosystémů, včetně ekosystémových služeb;

      v) nebezpečné látky;

      vi) hluk a vibrace;

      vii) bezpečnost zařízení;

      viii) spotřeba energie;

      ix) odpady a rezidua;

   b) požadavky na zajištění sociálně odpovědných postupů, včetně dodržování lidských a pracovních práv zahrnujících komunitní život původních obyvatel;

   c) požadavky na zajištění integrity a transparentnosti podnikání, včetně požadavků na řádné řízení finančních, environmentálních a sociálních záležitostí a politiky boje proti korupci a úplatkářství.

PŘÍLOHA V

Environmentální stopa

Část I

Definice

Pro účely této přílohy se rozumí:

a) „aktivitními údaji“ informace spojené s procesy při modelování inventarizace životního cyklu (LCI), přičemž agregované výsledky LCI procesních řetězců, které představují aktivity procesu, se vynásobí odpovídajícími aktivitními údaji a poté se sečtou za účelem odvození environmentální stopy spojené s tímto procesem;

b) „seznamem materiálů“ seznam surovin, podsestav, mezisestav, dílčích součástí a částí a jejich příslušné množství potřebné pro výrobu produktu spadajícího do oblasti působnosti studie;

c) „údaji konkrétní společnosti“ nebo „primárními údaji“ přímo měřené či shromážděné údaje z jednoho či více provozů (místní údaje), které jsou pro činnosti společnosti reprezentativní;

d) „metodou posuzování dopadu“ protokol pro kvantitativní převod údajů inventarizace životního cyklu do příspěvků ke zkoumanému environmentálnímu dopadu;

e) „kategorií dopadů“ třída využívání zdrojů nebo environmentálního dopadu, s níž souvisí údaje inventarizace životního cyklu;

f) „životním cyklem“ po sobě jdoucí provázaná stadia produktového systému od těžby nebo získávání surovin z přírodních zdrojů ke konečnému odstraňování (ISO 14040:2006);

g) „inventarizací životního cyklu“ nebo „LCI“ kombinovaný soubor výměn elementárních, odpadních a produktových toků v souboru údajů LCI;

h) „souborem údajů inventarizace životního cyklu“ nebo „souborem údajů LCI“ dokument nebo soubor s informacemi o životním cyklu uvedeného produktu nebo jiný odkaz, jako je místo nebo proces, který zahrnuje popisná metadata a kvantitativní údaje inventarizace životního cyklu a může být souborem údajů z jednotkového procesu nebo částečně nebo zcela agregovaným souborem údajů;

i) „sekundárními údaji“ údaje, které nepocházejí z konkrétního procesu v rámci dodavatelského řetězce společnosti provádějící studii ke stanovení environmentální stopy, jmenovitě údaje, které nejsou přímo shromažďovány, měřeny nebo odhadovány společností, ale pocházejí z databáze LCI třetí strany nebo z jiných zdrojů, včetně průměrných údajů průmyslového odvětví, jako jsou uveřejněné údaje o produkci, vládní statistiky a průmyslová sdružení, studie v odborné literatuře, technické studie a patenty, a mohou rovněž vycházet z finančních údajů nebo obsahovat modelové údaje a další obecné údaje, včetně primárních údajů, které procházejí fází horizontální agregace;

j) „hranicí systému“ aspekty zahrnuté do studie životního cyklu nebo z této studie vyloučené.

Pravidla pro výpočet environmentální stopy kritické suroviny musí obsahovat další definice, které jsou nezbytné pro jejich interpretaci.

Část II

Oblast působnosti

Tato příloha obsahuje základní prvky pro výpočet environmentální stopy kritických surovin.

Pravidla pro výpočet environmentální stopy konkrétních kritických surovin vycházejí ze základních prvků obsažených v této příloze a zohledňují vědecky podložené metody posuzování a příslušné mezinárodní normy v oblasti posuzování životního cyklu.

Výpočet environmentální stopy kritické suroviny vychází ze seznamu materiálů, energie, výrobních metod a pomocných materiálů používaných v zařízeních, která se podílejí na výrobě kritické suroviny.

Při stanovení pravidel pro výpočet environmentální stopy konkrétních kritických surovin se Komise snaží zajistit soulad s pravidly pro výpočet environmentální stopy meziproduktů a konečných produktů, které využívají příslušné kritické suroviny.

Část III

Deklarovaná jednotka

Deklarovanou jednotkou je 1 kg příslušného druhu kritické suroviny.

Pravidla pro výpočet environmentální stopy konkrétních kritických surovin mohou stanovit vyšší nebo nižší deklarovanou jednotku vyjádřenou v kg, pokud je to nezbytné pro zohlednění povahy nebo použití příslušné kritické suroviny.

Veškeré kvantitativní vstupní a výstupní údaje shromažďované výrobcem za účelem kvantifikace uhlíkové stopy se počítají ve vztahu k této deklarované jednotce.

Část IV

Hranice systému

1. Těžba, koncentrace a rafinace jsou tři fáze životního cyklu, které je třeba zahrnout do hranic systému primárních kritických surovin spolu s následujícími postupy, pokud se na danou surovinu vztahují:

   a) předcházející procesy zahrnující těžbu rudy pro produkci surovin, výrobu a dodávky, včetně přepravy, chemických látek, pomocné procesy, výrobu a dodávky, včetně přepravy, paliv, výrobu a dodávky elektřiny a přepravu materiálů vozidly, která organizace nevlastní ani neprovozuje;

   b) přeprava rudy, koncentrátů a surovin ve vozidlech vlastněných nebo provozovaných organizací;

   c) skladování rudy, koncentrátů a surovin;

   d) drcení a čištění rudy;

   e) výroba surovinového koncentrátu;

   f) získávání kovů chemickými, fyzikálními nebo biologickými prostředky;

   g) tavení;

   h) přeměna kovů;

   i) čištění strusky;

   j) rafinace kovů;

   k) elektrolýza kovů;

   l) odlévání kovů nebo balení;

   m) úprava vyhořelého materiálu a strusky;

   n) veškeré související pomocné procesy, například čištění odpadních vod na místě, včetně čištění vod z procesů, přímého chlazení a povrchové odtékající vody; systémy pro snižování emisí plynů, včetně primárních a druhotných odpadních plynů; kotle, včetně předčištění přívodní vody; interní logistika.

2. Do hranic systému druhotných kritických surovin, jež u životního cyklu vymezují fázi recyklace, se zahrnou následující postupy, pokud jsou relevantní pro konkrétní recyklovanou surovinu:

   a) předcházející postupy zahrnující výrobu surového vstupního materiálu (šrotu a primárních koncentrátů), výrobu a dodávky (přepravu) chemických látek, pomocné procesy, výrobu a dodávky (přepravu) paliv, výrobu a dodávky elektřiny a přepravu materiálů vozidly nevlastněných organizací;

   b) přeprava koncentrátů a šrotu ve vozidlech vlastněných nebo provozovaných organizací;

   c) skladování šrotu, koncentrátů a surovin;

   d) předúprava druhotných surovin;

   e) tavení;

f) přeměna kovů;

g) rafinace kovů;

h) elektrolýza kovů;

i) odlévání kovů nebo balení;

j) zpracování vyhořelého materiálu;

k) veškeré související pomocné procesy, například čištění odpadních vod na místě, včetně čištění vod z procesů, přímého chlazení a povrchové odtékající vody; systémy pro snižování emisí plynů včetně primárních a druhotných odpadních plynů; kotle včetně předčištění přívodní vody; interní logistika.

3. Fáze používání nebo fáze ukončení životnosti se z výpočtů environmentální stopy vyloučí, protože na ni odpovědný hospodářský subjekt nemá přímý vliv. Vyloučeny mohou být i jiné postupy, pokud je jejich příspěvek k environmentální stopě konkrétní kritické suroviny nevýznamný.

Část V

Kategorie dopadů

Pravidla výpočtu stanoví kategorie dopadů, které je třeba zahrnout do výpočtu environmentální stopy. Výběr je založen na analýze kritických míst provedené v souladu s vědecky podloženými metodikami vypracovanými na mezinárodní úrovni a s přihlédnutím k:

a) relativnímu významu různých dopadů, včetně jejich relativního významu pro splnění klimatických a environmentálních cílů Unie;

b) potřebě podniků v povýrobní části dodavatelského řetězce, které chtějí informovat o environmentální stopě kritických surovin, které používají.

Část VI

Použití souborů údajů konkrétní společnosti a sekundárních souborů údajů

Pravidla pro výpočet stanoví použití souborů údajů konkrétní společnosti nebo sekundárních souborů údajů pro všechny relevantní postupy a materiály. Pokud pravidla výpočtu umožňují volbu mezi souborem údajů konkrétní společnosti a sekundárním souborem údajů, zváží Komise pobídky k použití souboru údajů konkrétní společnosti.

Použití údajů konkrétní společnosti se vyžaduje alespoň u postupů, které jsou pod přímým vlivem odpovědného subjektu a mají největší podíl na příslušných kategoriích dopadů.

Aktivitní údaje konkrétní společnosti se použijí v kombinaci s příslušnými sekundárními soubory údajů vyhovujícími s ohledem na environmentální stopu produktu. Pravidla výpočtu stanoví, zda je povolen odběr vzorků v souladu s kritérii stanovenými ve vědecky podložených metodikách vypracovaných na mezinárodní úrovni.

Změna seznamu materiálů nebo skladby zdrojů energie použitých k výrobě určitého druhu kritické suroviny vyžaduje nový výpočet environmentální stopy.

Při stanovování pravidel výpočtu, včetně pravidel výpočtu emisí skleníkových plynů produkovaných elektřinou používanou k výrobě kritických surovin, Komise zajistí soulad a provázanost s ostatním relevantním právem Unie, pokud není odůvodněno jednat jinak.

Pravidla výpočtu, která mají být rozpracována aktem v přenesené pravomoci, zahrnují podrobné modelování těchto fází životního cyklu:

a) fáze těžby, koncentrace a rafinace primárních surovin;

b) fáze získávání a zpracování druhotných surovin.

Část VII

Metody posuzování dopadu

Environmentální stopa se vypočítá pomocí vědecky podložených metod posuzování dopadu, které zohledňují vývoj na mezinárodní úrovni u příslušných kategorií dopadů, pokud jde o změnu klimatu, vodu, ovzduší, půdu, zdroje, využívání půdy a toxicitu.

Výsledky se předkládají v podobě charakterizovaných výsledků bez normalizace a vážení.

Část VIII

Výkonnostní třídy z hlediska environmentální stopy

V závislosti na rozdělení hodnot v prohlášeních o environmentální stopě uváděných na vnitřní trh se určí smysluplný počet výkonnostních tříd, přičemž kategorie A je nejlepší třídou s nejnižším dopadem životního cyklu, aby se umožnila diferenciace trhu. Určení prahové hodnoty pro každou výkonnostní třídu je stejně jako jejich rozsah založeno na distribuci výkonu příslušných kritických surovin uvedených na trh v předchozích třech letech, očekávaných technologických zlepšeních a dalších technických faktorech, které budou určeny.

Komise každé tři roky přezkoumá počet výkonnostních tříd a prahové hodnoty mezi nimi, tak aby stále odpovídaly realitě trhu a jeho očekávanému vývoji.

Část IX

Posuzování shody

Pravidla pro výpočet a ověřování stanoví použitelný postup posuzování shody z modulů uvedených v příloze II rozhodnutí č. 768/2008/ES s úpravami nezbytnými s ohledem na dotčený materiál.

Při určování použitelného postupu posuzování shody Komise zohlední tato kritéria:

a) zda je dotčený modul vhodný pro daný typ materiálu a přiměřený sledovanému veřejnému zájmu;

b) povahu rizik, která s sebou výrobek nese, a míru, ve které posuzování shody odpovídá druhu a úrovni rizika;

c) pokud je povinná účast třetí strany, potřebu výrobce mít na výběr mezi moduly zabezpečování kvality a certifikace výrobků stanovenými v příloze II rozhodnutí č. 768/2008/ES.